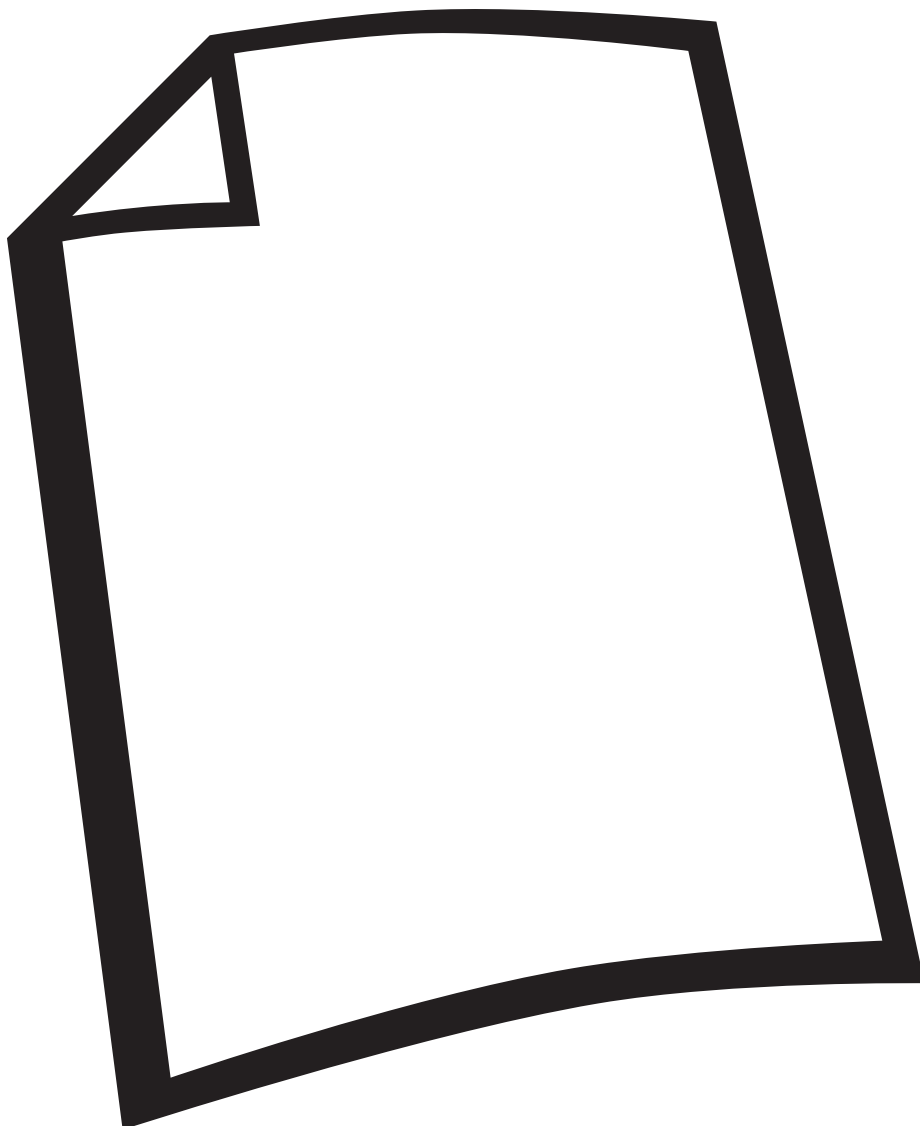

UVIC
GUIA DE
L'ESTUDIANT
2008-2009

ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT
DIPLOMATURA D'INFERMERIA

Primera edició: juliol de 2008

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel. 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Artyplan

ÍNDEX

Presentació	5
L'Escola Universitària de Ciències de la Salut	7
Estructura	7
Òrgans de Govern i Responsables d'Àrees Funcionals del Centre	7
Calendari acadèmic	9
Organització dels ensenyaments	11
Presentació i Objectius	11
Pla d'Estudis	13
Ordenació temporal de l'ensenyament	14
Prerequisits de les assignatures troncal	15
Oferta d'assignatures optatives	15
Crèdits de Lliure Elecció	16
Pràctiques Clíniques	17
Metodologia de treball	19
Assignatures troncal i obligatòries de 1r curs	21
Estructura i Funció del Cos Humà	21
Fonaments d'Infermeria	24
Infermeria Comunitària I. Medi Ambient	26
Ciències Psicosocials Aplicades	29
Legislació i Ètica Professional	32
Infermeria Psicosocial	34
Bioestadística	36
Història d'Infermeria	38
Atencions Bàsiques d'Infermeria	40
Assignatures troncal i obligatòries de 2n curs	43
Infermeria Medicoquirúrgica. Adult I	43
Infermeria Comunitària II. Educació per a la Salut	47
Infermeria Geriàtrica	49
Farmacologia	52
Nutrició i Dietètica	55
Assignatures troncal i obligatòries de 3r curs	57
Infermeria Comunitària III	57
Infermeria Medicoquirúrgica. Adult II	59
Infermeria Maternoinfantil	62
Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental	65
Administració dels Serveis d'Infermeria	67
Pràctica Clínica Integrada	69

Assignatures optatives	71
Anglès	71
Teràpies Complementàries	73
Antropologia de la Salut	75
Sexualitat Humana	76
Atenció d'Infermeria en Situacions de Dolor	78
Actuació en Situacions d'Emergència Extrahospitalària	80
Atenció d'Infermeria en les addiccions i Toxicomanies	82
Elaboració de Projectes	84
Infermeria en Cures Pal·liatives	87
Salut Mental Infantil i Juvenil	89
Psicosociologia de les Males Notícies	91
Assignatures de Campus	93
Aula de Cant Coral I i II	93
Creació d'Empreses	95
Curs d'Iniciació al Teatre	97
Dones en el s. XXI: una visió interdisciplinària	98
Fonaments Històrics de la Catalunya Contemporània	100
Història de la Ciència: Ciència, Tecnologia i Societat	101
Cultura i Civilització Germàniques	102
Cultura i Civilització Anglosaxones	103
Cultura i Civilització Francòfones	104

PRESENTACIÓ

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut va néixer el 1974 amb el nom d'Escola d'Infermeria «Osona», a iniciativa de la delegació d'Osona del Col·legi de Metges. El 1980 els estudis d'Infermeria passen a ser diplomatura universitària i el centre s'adscriu a la UAB. L'any 1987 es va integrar als Estudis Universitaris de Vic i pel maig de 1997, amb la Llei de Reconeixement de la Universitat de Vic pel Parlament de Catalunya, passa a denominar-se Escola Universitària de Ciències de la Salut i incorpora nous ensenyaments: Fisioteràpia (1997), Teràpia Ocupacional (1997) i Nutrició Humana i Dietètica (1998).

Aquesta diversitat d'ensenyaments complementaris permet als nostres professors i estudiants gaudir dels avantatges de l'intercanvi d'experiències i coneixements en un marc universitari ampli.

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic té com a missió formar professionals amb una base sòlida, científica i humanista, amb competència per a:

- Actuar d'acord a una perspectiva holística de la salut, respectant la individualitat de la persona, els seus drets i les seves creences, sense prejudicis ni discriminacions.
- Valorar, analitzar i proporcionar una atenció individualitzada en situacions de salut-malaltia tenint en compte els factors físics, psíquics, socials, ambientals i culturals.
- Realitzar actuacions de promoció, prevenció i restabliment o millora de la salut, benestar i qualitat de vida, adreçades a la persona, família, grup o comunitat, en els àmbits comunitari, social i de salut, tant en el domicili de la persona com en les institucions, organismes o entitats públiques o privades.
- Utilitzar habilitats de comunicació, negociació i empatia en el marc de la relació assistencial.
- Orientar, acompanyar i educar la persona, família o grup promovent la seva capacitació, compromís i presa de decisions pel que fa a l'autocura i protecció de la salut.
- Actuar de manera reflexiva i ètica, assegurant el respecte a la dignitat, la privacitat i la confidencialitat de la persona, família o grup.
- Aplicar el mètode científic per a la resolució de problemes i utilitzar l'evidència científica en la presa de decisions.
- Col·laborar amb estudiants o professionals d'altres disciplines en l'estudi, anàlisi i resolució de casos.
- Identificar i analitzar problemes emergents que comprometen la salut de la població, ja vinguin derivats d'alteracions de la salut o d'altres problemàtiques socioculturals que la poden afectar.
- Desenvolupar l'esperit reflexiu i innovador per buscar noves respostes als problemes de salut més prevalents i les necessitats canviants de la població.

El projecte docent de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut es fonamenta en sis eixos bàsics de formació:

1. Reconèixer la persona, sana o malalta, com un tot únic i dinàmic en constant interacció amb els altres i amb l'entorn.
2. Incorporar un mètode científic de treball que guiï les intervencions i permeti avaluar-ne els resultats.
3. Apreciar la comunicació i la relació assistencial com una eina indispensable de l'actuació professional, des d'una vessant educativa, d'ajuda i d'acompanyament.

4. Promoure cures adequades per recuperar o millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.
5. Adoptar una actitud ètica fonamentada en el respecte a la individualitat, la dignitat i l'autonomia de l'altre.
6. Adoptar una actitud de compromís amb l'actualització constant dels propis coneixements d'acord amb els avenços científics i les necessitats emergents de la població.

El professorat promou aquests eixos formatius a través de la interacció a l'aula, les tutories individuals o grupals, la reflexió, l'anàlisi i la presa de decisions per tal que els estudiants assoleixin els coneixements, les habilitats i les actituds necessaris per desenvolupar les seves competències professionals.

Els mitjans institucionals on es recullen les informacions generals sobre la Universitat de Vic i els seus serveis –la pàgina web, la guia de l'estudiant que teniu a les mans, o el campus virtual– són algunes de les eines que us facilitaran l'aprofundiment dels recursos que teniu al vostre abast i la informació bàsica indispensable per a la vostra trajectòria curricular entre nosaltres.

Aquesta guia pretén orientar-vos en els diferents aspectes acadèmics i organitzatius del vostre centre. Hi trobareu l'estructura organitzativa, el calendari acadèmic i el pla d'estudis en el qual esteu matriculats.

En nom de tot l'equip directiu de l'escola, el professorat i el personal d'administració i serveis em plau donar-vos la benvinguda a l'EUCS i desitjar-vos una estada profitosa i satisfactòria entre nosaltres.

Anna Bonafont i Castillo
Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut

L'ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT

Estructura

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic és una unitat estructural d'ordenació, organització, gestió i coordinació d'ensenyaments conduents a l'obtenció de títols oficials de l'àmbit de les ciències de la salut.

Actualment s'imparteixen quatre titulacions homologades:

- Diplomatura d'Infermeria
- Diplomatura de Fisioteràpia
- Diplomatura de Teràpia Ocupacional
- Diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica

Les unitats bàsiques de docència i de recerca són els departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

Els departaments de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut són:

- Desenvolupament Humà i Acció Comunitària
- Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida

Òrgans de Govern i Responsables d'Àrees Funcionals del Centre

Els òrgans de govern unipersonals de l'EUCS són: directora, sotsdirectora, cap d'estudis, coordinadors d'ensenyament, directors de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de l'EUCS són: Consell de Direcció i Claustre de centre.

Equip directiu

L'equip directiu de l'EUCS està compost pels següents membres:

Directora: Anna Bonafont i Castillo

Sotsdirectora: Teresa Lleopart i Coll

Cap d'estudis: M. Pilar Turón i Morera

Directora del Departament de Desenvolupament Humà i Acció Comunitària: Laura Mascarella i Tarradellas

Director del Departament de Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida: Joan Carles Casas i Baroy

Coordinadora de l'ensenyament d'Infermeria: M. Pilar Turón i Morera

Coordinadora de l'ensenyament de Fisioteràpia: Ana Capitan i Camañes

Coordinadora de l'ensenyament de Teràpia Ocupacional: Tàmara Gastelaars

Coordinadora de l'ensenyament de Nutrició Humana i Dietètica: Núria Obradors i Aranda

Responsable de l'Àrea Funcional de Recerca, d'Innovació docent i Transferència del Coneixement: Núria Obradors i Aranda

Responsable de l'Àrea Funcional de Formació Continuada: a determinar

Responsable de l'Àrea Funcional de Pràctiques Clíniques: M. Carme Raurell i Costa

Referent de Crèdit Europeu: Carme Garolera i Bruguera

Referent de Relacions Internacionals: Montserrat Moncunill i López

Referent de Coordinació amb el Centre d'Estudis de l'Envel·liment de Catalunya (CEEC): Montserrat Lorenzo i Avila

Consell de Direcció de Centre

És l'òrgan col·legiat de govern de l'Escola.

Està constituït per:

La directora de l'Escola, que el presideix.

La sotsdirectora

La cap d'estudis

Els coordinadors d'ensenyament

Els directors de departament

Els coordinadors d'àrees funcionals.

Claustre de Centre

Està constituït per:

La directora de l'Escola, que el presideix.

La resta de professorat amb dedicació a l'Escola.

El personal no docent adscrit a l'Escola.

Un representant dels estudiants.

Personal no docent

Secretaria de Centre: Guida Cussó i Ventura
Elisabet Ylla i Boré
Paquita Tubau i Bartés

Secretaria Acadèmica: Maite Parés i Teixidor

CALENDARI ACADÈMIC

Començament del curs:

22 de setembre de 2008
Presentació 1r curs: a les 9h.

Docència del 1r quadrimestre:

fins al 30 de gener de 2009

Avaluació de 1r quadrimestre (primera convocatòria per a les assignatures de 1r quadrimestre):

del 2 de febrer al 20 de febrer de 2009

Docència del 2n quadrimestre:

del 23 de febrer al 29 de maig de 2009

Avaluació del 2n quadrimestre (primera convocatòria per a les assignatures de 2n quadrimestre i anuals i segona convocatòria per a les assignatures de 1r quadrimestre):

de l'1 de juny al 19 de juny de 2009

Avaluació de setembre (segona convocatòria per a les assignatures de 2n quadrimestre i anuals):

de l'1 de setembre al 10 de setembre de 2009

Períodes de pràctiques:

1r grup A: 23 de febrer al 20 de març de 2009

1r grup B: 13 d'abril al 8 de maig de 2009

2n grup A: 24 de novembre al 19 de desembre de 2008
7 de gener al 30 de gener de 2009
13 d'abril al 8 de maig de 2009

2n grup B: 27 d'octubre al 21 de novembre de 2008
24 de novembre al 19 de desembre de 2008
4 de maig al 29 de maig de 2009

3r grup A: 23 de setembre al 17 d'octubre de 2008
7 de gener al 30 de gener de 2009
23 de febrer al 20 de març de 2009

3r grup B: 23 de setembre al 17 d'octubre de 2008
24 de novembre al 19 de desembre de 2008
30 de març al 1 de maig de 2009

Dies festius:

1 de novembre de 2008, dissabte, Tots Sants
6 de desembre de 2008, dissabte, La Constitució
8 de desembre de 2008, dilluns, La Puríssima
23 d'abril de 2009, dijous, Sant Jordi (festa patronal de la UVic)
24 d'abril de 2009, divendres, Pont

1 de maig de 2009, divendres, Festa del Treball
2 de maig de 2009, dissabte, Pont
1 de juny de 2009, dilluns, Segona Pasqua (festa local)
24 de juny de 2009, dimecres, Sant Joan
11 de setembre de 2009, divendres, Diada Nacional
12 de setembre de 2009, dissabte, Pont

Vacances:

Nadal: del 20 de desembre de 2008 al 6 de gener de 2009, ambdós inclosos
Setmana Santa: del 4 al 13 d'abril de 2009, ambdós inclosos

ORGANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT

Presentació i Objectius

Els estudis d'Infermeria de l'EUCS tenen com a objectiu principal formar professionals d'Infermeria capaços de donar resposta a les necessitats de salut d'individus o grups, tenint com a base del seu exercici professional tenir cura de la persona en la promoció, manteniment i recuperació de la salut, en la prevenció de la malaltia o en l'acompanyament en situacions de fi de vida.

Objectius generals de 1r curs

- Comprendre els factors biològics, psicològics i sociològics que poden influir en la satisfacció de les necessitats de la persona.
- Analitzar el concepte holístic de persona
- Analitzar el model de cures d'Infermeria de V. Henderson.
- Apreciar la persona en la seva integritat.
- Comprendre els principis bàsics sobre comunicació funcional.
- Conèixer els principis bàsics sobre la comunicació terapèutica.
- Assegurar una comunicació adequada en cada situació.
- Adquirir actituds facilitadores de la comunicació.
- Aplicar el PAI a una persona sana o amb un grau mínim de dependència partint del model de cures d'Infermeria de V. Henderson.
- Prendre consciència de la utilitat del PAI per administrar cures individualitzades i per desenvolupar el rol autònom.
- Analitzar el procés salut-malaltia.
- Analitzar el concepte d'infermeria.
- Comprendre el marc conceptual de la professió d'infermeria.
- Integrar els conceptes de salut, infermeria i els del marc conceptual dins el model de V. Henderson.
- Veure la utilitat del model com a guia de la nostra pràctica professional.
- Assumir els principis fonamentals de la reflexió ètica.
- Conèixer el marc legislatiu de l'activitat professional.
- Aplicar els principis del mètode científic.

Objectius generals de 2n curs

- Analitzar la independència/dependència en les necessitats fonamentals i la seva interrelació en la persona adulta en situació de malaltia
- Interpretar els trastorns fisiològics més freqüents que alteren la salut i els principis i fonaments del seu tractament.
- Apreciar la persona adulta en la seva integritat durant el procés d'emmalaltir.

- Analitzar les actituds necessàries per establir una relació d'ajuda.
- Assumir la comunicació educativa com un instrument que permet a l'usuari millorar el seu nivell de salut.
- Appreciar la importància de la comunicació en les seves diferents vessants i en tots els camps d'intervenció.
- Aplicar el Procés d'Atenció d'Infermeria a persones amb un nivell de mitjana o màxima dependència, en l'àmbit hospitalari.
- Veure la utilitat del Procés d'Atenció d'Infermeria en el desenvolupament del rol propi d'infermeria.
- Conèixer les funcions de l'equip d'Atenció Primària de Salut.
- Aplicar el mètode científic en el treball comunitari de l'EAP.
- Prendre consciència de la importància de l'actualització i el compromís respecte del desenvolupament de la professió.

Objectius generals de 3r curs

- Analitzar la independència/dependència en les necessitats fonamentals de la persona i la seva interrelació en etapes específiques del seu desenvolupament: nen, adolescent i persona gran.
- Analitzar els fonaments teòrics i els principis bàsics de l'atenció a les necessitats de la parella humana en els aspectes reproductius.
- Analitzar els fonaments teòrics i els principis bàsics de l'atenció a les persones amb alteracions físiques i/o psíquiques al llarg del seu cicle vital i en els diferents nivells d'atenció.
- Valorar la persona en la seva integritat d'acord amb l'etapa de desenvolupament en què es trobi, i sigui quina sigui la seva situació en el procés salut-malaltia.
- Aplicar les tècniques de comunicació funcional, terapèutica i educativa, en els diferents àmbits d'intervenció.
- Analitzar les actituds que dificulten la relació entre les persones ateses i l'equip de salut.
- Acceptar la comunicació com un instrument per millorar el benestar de la persona.
- Aplicar el PAI en el camp intra i extrahospitalari amb agilitat i destresa, en qualsevol etapa del desenvolupament de la persona.
- Valorar el PAI com un instrument de treball que permet desenvolupar l'exercici de la professió.
- Aplicar les funcions d'infermeria a l'individu, la família i la comunitat en els diferents àmbits d'atenció.
- Analitzar les diferents qüestions ètiques que es presenten en el desenvolupament científic, assistencial i social en l'actualitat.
- Integrar els aspectes legals en l'exercici de la professió.
- Valorar l'actualització i el compromís envers el desenvolupament de la professió.
- Appreciar el mètode científic com una eina necessària per a l'actualització professional.
- Conèixer els sistemes de salut i la política sanitària del nostre país.
- Analitzar els elements bàsics de la gestió i l'organització dels Serveis d'Infermeria

El títol que s'obté és el de Diplomats en Infermeria. Un cop obtingut el Diploma es poden fer cursos de perfeccionament, postgrau i de mestratge, o continuar estudis de 2n cicle amb accés directe a Antropologia Social i Cultural i, amb complements de formació, de Periodisme, Publicitat i Relacions Públiques, Humanitats, Documentació, Lingüística, Traducció i Interpretació, Comunicació Audiovisual i Investigació i Tècniques de Mercat.

Aquesta titulació permet accedir a:

- Centres hospitalaris o clíniques generals o especialitzades
- Centres sociosanitaris per a persones amb problemes crònics, de llarga malaltia, problemes de dependència important, o en situació de malalties avançades en fase terminal.
- Centres d'Atenció Primària.
- Serveis d'Higiene preventiva de les empreses.
- Centres socials especialitzats (residències per a la gent gran, centres de dia, centres per a persones amb drogodependències...)
- Empreses d'Atenció prehospitalària urgent.
- Serveis de Salut de centres que pertanyen a l'Administració pública, local o autonòmica.
- Exercici de la docència en centres de Formació Professional i Escoles Universitàries de la mateixa àrea de coneixement.
- Exercici lliure de la professió.
- Indústria farmacèutica (monitor d'assaigs clínics).

Pla d'Estudis

El Pla d'Estudis d'Infermeria de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut ha estat elaborat d'acord amb les directrius generals pròpies d'aquesta titulació establertes en el R.D. 1466/1990 de 26 d'octubre (B.O.E. del 20 de novembre de 1990).

D'acord amb el Pla d'Estudis, els ensenyaments d'Infermeria s'organitzen en tres cursos en els quals es contemplen cicles teòrics i cicles pràctics. El nombre total de crèdits de la titulació és de 225, distribuïts de la següent manera:

Assignatures troncal:	163
Assignatures obligatòries:	21,5
Assignatures optatives:	18
Crèdits de Lliure Elecció:	22,5

Hi ha assignatures quadrimestrals i assignatures anuals.

Ordenació temporal de l'ensenyament

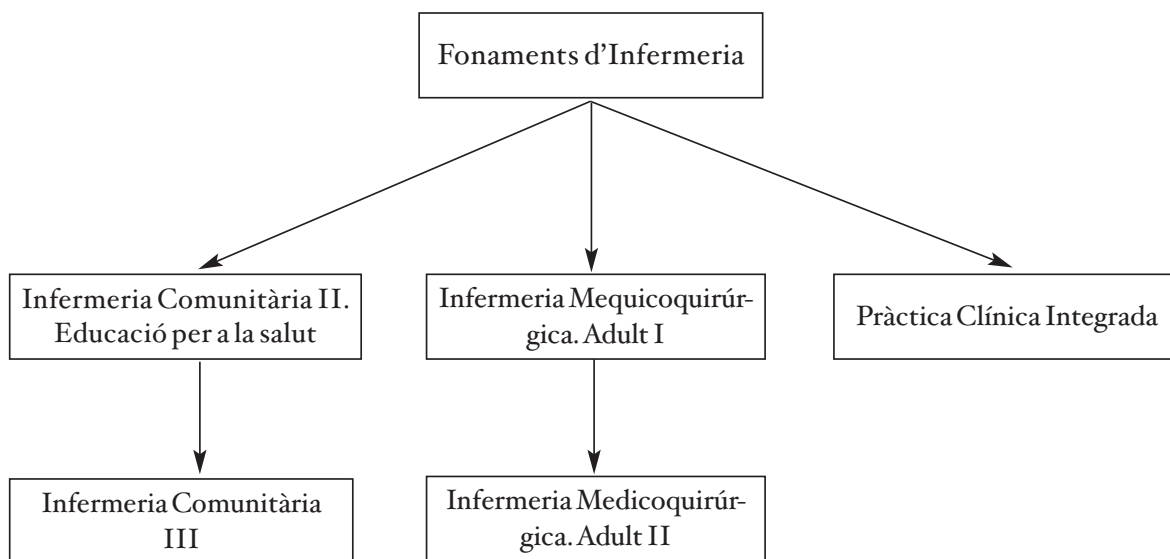
PRIMER CURS	C.A.	Durada	1r Qm.	2n Qm.
Assignatures			Grups	Grups
Estructura i Funció del Cos Humà (EFCH)	10	Anual	AiB	AiB
Fonaments d'Infermeria (FI)	15	Anual	AiB	AiB
Infermeria Comunitària I. Medi Ambient (ICI.MA)	13	Anual	AiB	AiB
Ciències Psicosocials Aplicades (CPA)	6	Qm	AiB	
Legislació i Ètica Professional (LE)	4,5	Qm	AiB	
Bioestadística (BEs)	4,5	Qm	AiB	
Història d'Infermeria (H)	4,5	Qm	AiB	
Infermeria Psicosocial (IPS)	4,5	Qm		AiB
Atencions Bàsiques d'Infermeria (ABI)	8	Qm		AiB

SEGON CURS	C.A.	Durada	3r Qm.	4t Qm.
Assignatures			Grups	Grups
Infermeria Medicoquirúrgica Adult I (IMQ.AI)	30,5	Anual	AiB	AiB
Inferm. Comunit. II. Educ. per a la Salut (ICII.EpS)	9	Anual	AiB	AiB
Infermeria Geriàtrica (IG)	7	Anual	AiB	AiB
Farmacologia (F)	4,5	Qm	AiB	
Nutrició i Dietètica (ND)	4,5	Qm		AiB

TERCER CURS	C.A.	Durada	5è Qm.	6è Qm.
Assignatures			Grups	Grups
Infermeria Medicoquirúrgica Adult II (IMQ.AII)	16	Anual	AiB	AiB
Infermeria Comunitària III (ICIII)	10	Anual	AiB	AiB
Infermeria Maternoinfantil (IMI)	15	Anual	AiB	AiB
Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental (IPSM)	6	Anual	AiB	AiB
Pràctica Clínica Integrada (PCI)	5	Anual	AiB	AiB
Administració dels Serveis d'Infermeria (ASSE)	7	Qm	B	A

Els programes de les assignatures es poden consultar a la Guia de l'Estudiant del campus virtual de la UVic.

Prerequisits de les assignatures troncal i obligatòries

Oferta d'Assignatures Optatives

Les assignatures optatives que l'Escola ofereix per al curs 2008-09 són les següents:

SEGON CURS (crèdits recomanats: 22,5)	Crèdits	Durada	3r. Qm	4t. Qm
Assignatures			Grups	Grups
Teràpies Complementàries (TC)	4,5	Qm	A	B
Anglès (A)	4,5	Qm	A	
Act. en Sit. d'Emerg. Extrahosp. (ASSEE)	4,5	Qm	A i B	
Antropologia de la Salut (AS)	4,5	Qm	J	
Sexualitat Humana (SH)	4,5	Qm	B	A
Atenció d'Inferm. en Situac. de Dolor (AISD)	4,5	Qm		A i B

TERCER CURS (crèdits recomanats: 18)	Crèdits	Durada	5è. Qm	6è. Qm
Assignatures			Grups	Grups
Aten. d'Inferm. en les Addicc. i Toxicom.(AIAT)	4,5	Qm	A	B
Infermeria en Cures Pal·liatives(ICP)	4,5	Qm	A	B
Salut Mental Infantil i Juvenil (SMIJ)	4,5	Qm	A	B
Elaboració de Projectes (EP)	4,5	Qm		A
Psicosociol. de les Males Notícies (PSMN)	4,5	Qm	B	A

Crèdits de Lliure Elecció

L'obtenció dels crèdits de Lliure Elecció requerits en el Pla d'Estudis pot fer-se per les següents vies:

- A. Cursant i aprovant les assignatures de Lliure Elecció que s'ofereixen en els ensenyaments de la Universitat de Vic.
- B. Per reconeixement d'altres estudis reglats de nivell universitari.
- C. Per reconeixement d'activitats d'interès acadèmic no reglades a nivell universitari.

A. Assignatures de Lliure Elecció que s'ofereixen en els ensenyaments de la Universitat de Vic

L'estudiant pot triar les assignatures de lliure elecció:

- Entre les assignatures optatives i de lliure elecció ofertades en el seu propi ensenyament.
- Entre la resta d'assignatures ofertades en els ensenyaments de la UVic, ja siguin troncal, obligatòries, optatives o de lliure elecció per aquells ensenyaments, amb les següents excepcions:
  - Assignatures subjectes a prerequisits i incompatibilitats.
  - Assignatures que el seu contingut coincideixi en més d'un 20% amb alguna de les assignatures del Pla d'Estudis que ha de cursar l'estudiant per a l'obtenció del títol corresponent.

La llista de les assignatures més adequades perquè les segueixin estudiants matriculats en altres titulacions es poden consultar al campus virtual de la UVic. L'estudiant, però, també pot escollir altres assignatures que no figuren en aquesta selecció.

Per poder-se matricular d'assignatures d'altres ensenyaments, l'estudiant necessita l'autorització del/la cap d'estudis de la seva titulació i del /la cap d'estudis de la titulació on s'imparteix l'assignatura escollida.

B. Reconeixement de crèdits per estudis reglats de nivell universitari

El fet d'haver cursat i supera assignatures d'estudis reglats de nivell universitari pot proporcionar a l'estudiant, si ho sol·licita, crèdits de lliure elecció. En aquest cas, s'hauran de reconèixer per assignatures completes i per la seva totalitat en nombre de crèdits. No es podran atorgar crèdits parcials ni atorgar-ne més dels que consta l'assignatura reconeguda.

El reconeixement de crèdits els autoritza el/la cap d'estudis.

C. Reconeixement de crèdits per activitats d'interès acadèmic no reglades a nivell universitari

La realització d'activitats fora de l'ensenyament reglat que contribueixi a l'establiment de vincles entre l'estudiant i l'entorn social i laboral poden ser valorades amb el reconeixement de crèdits de lliure elecció. Aquestes activitats s'hauran de realitzar durant el període de l'ensenyament.

Són activitats d'aquests tipus:

- Convenis de Cooperació Educativa: Pràctiques tutoritzades en empreses.
- Experiència professional: Treball desenvolupat amb contracte laboral
- Activitats de formació complementària: cursos, seminaris i activitats congressuals externes a la UVic.
- Treballs acadèmicament dirigits (sempre i quan no coincideixin amb treballs realitzats dins la carrera ni amb assignatures d'aquesta).
- Activitat esportiva: Els estudiants que estiguin federats i que participin en campionats esportius representant a la UVic podran obtenir un màxim de 3 crèdits de lliure elecció.
- Cursos d'idiomes realitzats a l'Escola d'Idiomes de la UVic.
- Cursos d'Universitat d'Estiu.

Abans de realitzar l'activitat l'estudiant ha de presentar al cap d'estudis una proposta de l'activitat a desenvolupar.

La realització de cada activitat ha d'estar prèviament autoritzada pel cap d'estudis de l'ensenyament corresponent, que serà qui autoritzi, si és el cas, el reconeixement dels crèdits.

Un cop finalitzada l'activitat l'estudiant haurà de sol·licitar el reconeixement de crèdits mitjançant l'imprès de "sol·licitud de crèdits de lliure elecció", i s'acompanyarà de l'imprès amb la documentació necessària per avalar l'activitat.

Per a més informació sobre la Lliure Elecció, consulteu a *l'Agenda de l'Estudiant*, curs 2008-09, apartat de Normatives Acadèmiques.

Pràctiques clíniques

Recomanació per als estudiants de Ciències de la Salut

Es recomana a tots els estudiants que comencin primer curs de qualsevol ensenyament de Ciències de la Salut, que estiguin vacunats correctament de:

- Hepatitis A i B
- Tètanus / diftèria
- Varicel·la

En cas de dubte, cal consultar el metge de capçalera i seguir les seves instruccions.

Tot i la protecció que ofereixen les vacunes, s'ha de tenir present la necessitat de més mesures preventives com ho són les anomenades *Precaucions Estàndard o Universals*, que podeu trobar a la següent adreça:

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/pdf/expbio.pdf>

Assegurances

Abans d'anar a pràctiques, cal comprovar el tipus d'assegurança contractada en el moment de la matrícula, i seguir les instruccions indicades i que trobareu en aquesta adreça, en el cas que es produeixi qualsevol accident:

<http://www.uvic.cat/secretaria/ca/assegurances.html>

Normativa de Pràctiques clíniques

1. L'assistència als tallers, seminaris i pràctiques és obligatòria en un 100%.
2. Les absències hauran de ser justificades. Si superen el 10% de les hores destinades a un període de pràctiques, es valorarà si hi ha motiu d'invalidació del període o bé si només cal recuperar-les. Les recuperacions de pràctiques es faran el més aviat possible, previ acord amb els professionals del centre de pràctiques i de l'escola.
3. En les possibles absències als centres de pràctiques, l'estudiant haurà de comunicar-ho amb la màxima antelació al mateix servei on es realitzen i al professor responsable de pràctiques de l'Escola.
4. Els incompliments d'horaris sense coneixement de l'Escola i del centre on l'estudiant realitza les pràctiques o les absències injustificades són motius d'invalidació del període de pràctiques.

5. En l'exercici de les pràctiques és obligatori l'ús de l'uniforme oficial de l'Escola, i portar el carnet d'identificació col·locat en un lloc visible.
6. Per tal d'evitar al màxim les infeccions iatrogèniques, cal ser estricte amb la higiene personal i portar els cabells recollits, dur les ungles curtes i sense pintar i no portar joies ni objectes similars i dur el tipus d'indumentària i el calçat adequat a cada cas.
7. Cal mantenir el secret professional sempre i a tot arreu.
8. L'estudiant que per motius personals demani de fer un període de pràctiques fora del/s període/s establert/s pel seu ensenyament haurà de presentar una instància a la cap d'estudis abans del dia 1 d'octubre. La cap d'estudis, la directora del departament, la responsable de l'assignatura i la responsable de pràctiques decidiran la conveniència i la possibilitat d'autoritzar el canvi de dates del període de pràctiques proposat per l'estudiant.
9. L'estudiant que per motius personals demani de fer un període de pràctiques fora de Catalunya haurà de presentar una sol·licitud al responsable de practiques del seu ensenyament abans del dia 1 d'octubre. La decisió serà presa per: el/ la director/a del departament, el/la responsable de l'assignatura i el/la responsable de pràctiques decidiran la conveniència i la possibilitat d'acceptar aquesta sol·licitud, tenint en compte el lloc de residència habitual de l'estudiant, el seu currículum acadèmic i les característiques específiques dels centres assistencials de la ciutat en qüestió.
10. En les estades pràctiques internacionals, l'acceptació de la plaça de pràctiques assignada a l'estudiant, implica el seu compromís, per escrit, de realitzar aquestes pràctiques en el lloc assignat. En cas de renúncia posterior a l'acceptació, la qualificació del període corresponent serà de no presentat.
No obstant això, en cas de renúncia per situacions excepcionals o de força major, es considerarà, per part del/la directora/a del departament i del/la responsable de l'assignatura, la possibilitat de reassignar a l'estudiant una plaça dins del període establert.

Uniforme oficial de l'Escola

En l'exercici de les pràctiques és obligatori l'ús de l'uniforme oficial de l'Escola, que consta dels següents elements:

- Vestit blanc (amb casaca coll Mao botonada a la part del davant, i pantaló), amb el logotip de la Universitat de Vic brodat a la butxaca superior.
- Mitjons blancs.
- Calçat blanc tancat (estable, sense forats ni obertures per sobre, antilliscant, transpirable, lleuger, taló de 3-5 cm., punta rodona i ample) per a ús exclusiu als centres de pràctiques.
- Obligatori portar el carnet d'identificació de la UVic col·locat en un lloc visible.

En cas de que algú tingui un altre model d'uniforme, es valorarà, amb el professor de pràctiques, la possibilitat d'utilitzar-lo sempre que aquest sigui de dues peces i amb la jaqueta botonada a la part del davant.

Metodologia de treball

Aspectes generals relacionats amb la metodologia de treball emprada en les diverses assignatures:

Davant el repte que suposa l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES), des de l'EUCS ja fa temps que es treballa, entre altres aspectes, en la metodologia i en la programació temporal de les assignatures que configuren els diferents ensenyaments.

Centrant-nos en aquests dos aspectes us volem presentar el diferents tipus de sessions que es portaran a terme a l'hora de desenvolupar les diverses assignatures. Això no suposa que en totes elles es portin a terme totes les sessions, però sí que aquesta metodologia i aquesta programació temporal marquen la línia a seguir davant els canvis que genera la incorporació a l'EEES i és un reflex de com, des de les diferents assignatures, es treballen els objectius, les capacitats i els continguts.

Tipus de sessions:

1. Sessions de classe: que es desenvoluparan mitjançant l'exposició oral amb suport de documents, experiències i mitjans audiovisuals.
2. Sessions de treball dirigit: es realitzaran en petit grup de manera cooperativa i amb tutoria.
3. Sessions de treball individual: s'orientaran a la lectura i a la recerca de camp.
4. Tutoria: atenció a les necessitats dels estudiants en relació als requeriments de l'assignatura.
5. El Pla de treball: serà un guió específic sobre les activitats pedagògiques que es duran a terme durant el temps que duri l'assignatura.

Tots aquest elements estan d'acord amb el tipus d'avaluació que es planteja en cadascuna de les assignatures.

ASSIGNATURES TRONCALS I OBLIGATÒRIES DE 1R CURS

Estructura i Funció del Cos Humà

Crèdits: 10

Anual.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi uns coneixements bàsics sobre histologia i embriologia.
2. Aprengui i enumeri les diferents parts de l'anatomia de l'individu.
3. Sàpiga quin és el funcionament normal de l'organisme.

CONTINGUTS:

1. Histologia.
  - 1.1. Característiques generals de la cèl·lula. Membrana, citoplasme i nucli.
  - 1.2. Teixit muscular.
  - 1.3. Unitat motriu. To muscular. Acció reflexa.
  - 1.4. Teixit epitelial, sostenidor i conjuntiu.
  - 1.5. Teixit nerviós. La neurona.
2. Immunologia. Estudi bàsic del concepte immunològic.
3. Embriologia.
  - 3.1. Concepte unitari de l'herència.
  - 3.2. Fecundació i fases *a posteriori*.
  - 3.3. Relació entre creixement i organització dels teixits cel·lulars.
  - 3.4. Òrgans, aparells i sistemes.
  - 3.5. Sistemes embriològics: circulatori primitiu, excretor, incretor i nerviós.
  - 3.9. Metameria del tors, extremitats i cefàlica.
  - 3.10. Altres sistemes primitius.
4. L'aparell locomotor.
  - 4.1. Concepte d'aparell locomotor. Anatomia macroscòpica del teixit ossi. Classificació dels ossos segons la seva forma. Accidents ossis més importants. Concepte de periosti.
  - 4.2. L'esquelet humà.
  - 4.3. Articulacions.
  - 4.4. Músculs.
  - 4.5. Extremitat superior: cintura escapular. Avantbraç i mà.
  - 4.6. Extremitat inferior: cintura pelviana i cuixa. Cama i peu.
  - 4.7. Tronc: les vèrtebres, la columna vertebral, l'estènum, les costelles i el tòrax en conjunt.
  - 4.8. Cap: el crani. La cara.
5. L'aparell respiratori.
  - 5.1. Generalitats anatòmiques.
  - 5.2. Mecànica respiratòria. Volums i capacitats pulmonars.
  - 5.3. Intercanvi de gasos.
  - 5.4. Transport de gasos per la sang.
  - 5.5. Regulació de la respiració.
6. El sistema cardiocirculatori.
  - 6.1. Generalitats anatòmiques.
  - 6.2. La bomba: aspectes mecànics i elèctrics.
  - 6.3. Regulació de la circulació. Pressió i pols.

7. Fisiologia sanguínia.
  - 7.1. Generalitats anatòmiques.
  - 7.2. Funcions de la sang. Hematies, leucòcits i plaquetes. La melsa.
  - 7.3. Proteïnes plasmàtiques.
  - 7.4. Coagulació de la sang.
  - 7.5. Metabolisme del ferro.
8. L'aparell digestiu.
  - 8.1. Generalitats anatòmiques.
  - 8.2. La coordinació fisiològica de les activitats d'aquest aparell.
  - 8.3. Masticació. Deglució. Motilitat de la boca i l'esòfag.
  - 8.4. Digestió salival. Funcions de la saliva i regulació secretòria.
  - 8.5. Característiques funcionals de la digestió a l'estómac.
  - 8.6. Característiques funcionals de la digestió intestinal.
  - 8.7. Estructura funcional del fetge i la vesícula biliar.
  - 8.8. El pàncrees en la digestió.
  - 8.8. Trànsit i absorció intestinal. Defecació.
9. El ronyó i les vies urinàries.
  - 9.1. Generalitats anatòmiques.
  - 9.2. Funcions del ronyó.
  - 9.3. Mecanismes de filtració, reabsorció i secreció en la formació d'orina.
  - 9.4. Activitat osmòtica del ronyó.
  - 9.5. Funcions del ronyó en la regulació de l'equilibri acidobàsic.
  - 9.6. La micció.
10. L'aparell genital.
  - 10.1. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital masculí.
  - 10.2. Funcions d'aquest aparell.
  - 10.3. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital femení.
  - 10.4. Funcions d'aquest aparell.
  - 10.5. Glàndules mamàries.
11. El sistema nerviós.
  - 11.1. Generalitats anatòmiques.
  - 11.2. Organització dels centres nerviosos.
  - 11.3. Reflexos somàtics de la medulla espinal.
  - 11.4. Escorça motora primària i sistema piramidal.
  - 11.5. Sistema extrapiramidal.
  - 11.6. Funcions del cerebel.
  - 11.7. Sistema nerviós vegetatiu.
  - 11.8 Termoregulació.
  - 11.9. Reflexos condicionats.
12. El sistema endocrí.
  - 12.1. Medi intern. Líquids i compartiments de l'organisme. Homeostasi.
  - 12.2. Electròlits.
  - 12.3. Aigua i osmolaritat dels líquids de l'organisme.
  - 12.4. Regulació de l'equilibri àcido-bàsic.
  - 12.5. Principis fonamentals d'endocrinologia. Hormones.
  - 12.6. Generalitats anatòmiques de les glàndules endocrines.
  - 12.7. Hipòfisi. Adenohipòfisi. Neurohipòfisi.
  - 12.8. Tiroides. Paratiroides. Càpsules suprarenals.
  - 12.9. Pàncrees. Regulació de la glicèmia.
  - 12.10. Funcions endocrines de les gònades masculines.
  - 12.11. Funcions endocrines de les gònades femenines.

13. Propietats de la matèria.
  - 13.1. La mesura: sistemes d'unitats i relacions entre ells.
  - 13.2. Estats de la matèria.
14. Bioelements.
  - 14.1. Tipus i funcions.
15. Biomolècules.
  - 15.1. Aigua i dissolucions: propietats.
  - 15.2. Glúcids: classificació i estructura.
  - 15.3. Lípids: classificació i estructura.
  - 15.4. Proteïnes: classificació i estructura.
  - 15.5. Àcids nucleics: classificació i estructura.
  - 15.6. Enzims: classificació, estructura i propietats.
  - 15.7. Vitamines i hormones: classificació i estructura.
16. Metabolisme.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura.

- Una prova objectiva alliberadora, que s'haurà de superar amb una puntuació igual o superior a 5. En cas de no arribar-hi, es passarà a la convocatòria de juny. En aquesta convocatòria s'aprovarà amb una puntuació igual o superior a 5.
- En la convocatòria de setembre caldrà examinar-se de tots els continguts de l'assignatura i s'aprovarà amb una puntuació igual o superior a 5.
- Els criteris que estableixin els professors pel que fa a l'assistència a classe, participació activa, segons objectius, observació sistemàtica, treballs, etc.

BIBLIOGRAFIA:

- Calvo, S. *Bioquímica en Enfermería*. Barcelona: Salvat, 1990.
- Castello, A. *El Cuerpo Humano*. Barcelona: Gasso, 1976.
- C. M. R. L. *Fisiología Humana. Texto Programado*. Mèxic: Limusa-Wiley, 1971.
- Lehninger. *Principios de bioquímica*. 2a ed. Barcelona: Omega, 1993.
- Lozano, *Bioquímica para ciencias de la salud*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 1995.
- McMinn, R.M.; Hutchings, R. T. *Gran Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Océano, 1983.
- Netter Frank. *Colección Ciba de Ilustraciones Médicas*. Barcelona: Salvat, 1985.
- Sobotta Becher. *Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Toray Masson.
- Spalteholz, W. *Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Labor, 1975.
- Vega Sala, A. *Síntesis de la Anatomía Humana*. Barcelona: Jims, 1974.
- Vegosky, A.; Wahite, C.A. *Introducción Programada a la Genética humana*. Madrid: Alhambra, 1980.
- Wright. *Fisiología Aplicada*. Barcelona: Marín, 1965.

Fonaments d'Infermeria

Crèdits: 15.

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui el marc conceptual de la professió d'infermeria.
2. S'introdueixi en el model de cures d'infermeria de Virginia Henderson per valorar les necessitats de l'ésser humà i elaborar les pautes que permetran ajudar l'individu, la família i/o la comunitat a mantenir-se en equilibri amb el seu entorn.
3. Sàpiga aplicar el procés d'atenció d'infermeria a l'hora de portar a terme les atencions fonamentals d'infermeria que afavoriran la independència de l'individu.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

1. Marc conceptual d'infermeria: objectiu, funcions, rols i camps d'actuació.
2. Model de cures d'infermeria de Virginia Henderson:
  - 2.1. Conceptes: persona, salut, entorn i cures d'infermeria
  - 2.2. Interacció entre aquests conceptes.
3. Procés d'Atenció d'Infermeria (PAI).
4. La comunicació: un component important en el desenvolupament dels rols professionals.
  - 4.1. Concepte.
  - 4.2. Tipus de comunicació: verbal i no verbal.
5. Anàlisi de les catorze necessitats fonamentals de V. Henderson en una persona independent: Introducció, factors que influencien en la satisfacció de cada necessitat, manifestacions d'independència, interaccions i intervencions d'infermeria per mantenir la independència.
6. Dependència: manifestacions de dependència i problemes de dependència a partir de situacions clíniques.
7. Models de cures d'Infermeria: Callista Roy, Dorothea Orem i Marta Rogers.
8. Seminaris pràctics de:

Procediments: Rentat de mans higiènic, col·locació de guants estèrils, manipulació de material net i estèril, valoració de constants vitals, ensenyar a fer respiracions profundes i a tossir de manera eficaç, utilització d'espírometres d'incentiu, sondatge rectal, administració d'ènemes, valoració i extracció d'un fecaloma, control de diüresi, recollida de mostres d'orina, lectura de tires reactives en orina, col·locació d'orinal pla, ampolla recol·lectora d'orina, col·lectors d'orina, recollida de mostres (femta, orina a través de micció lliure i en un usuari sondat, orina de 24 hores), higiene d'un malalt enllitat, mobilitzacions, realització de llits, administració i manipulació de medicació (oral, nasal, òtica, oftàlmica, tòpica, parenteral, subcutània i intradèrmica).

Exercicis metodològics de la segona i tercera etapes del P.A.I. i d'aplicació d'aquestes dues etapes a partir de situacions clíniques.

Cicle pràctic:

1. Els estudiants realitzaran un període de pràctiques en un dels centres assistencials que tigi conveni amb l'EUCS.
2. Els estudiants hauran de:
  - 2.1. Realitzar una entrevista a un usuari i analitzar-la.
  - 2.2. Anàlisi de les dades a partir d'una entrevista que s'entregarà a classe.

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Per tal d'avaluar l'assoliment dels objectius es tindran en compte l'assistència i participació a les sessions de classe, l'adquisició de coneixements teòrics i l'aplicació pràctica d'aquests coneixements.

Instrumentes d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials de les següents activitats en els percentatges que s'indiquen a continuació:

- Realització de 2 proves escrites 40%
  1. La primera es realitzarà el mes de febrer i se superarà amb una puntuació igual o superior a 6.
  2. La segona es realitzarà el mes de juny (els estudiants que no hagin obtingut una qualificació de 6 en la primera prova s'hauran d'examinar de tots els continguts teòrics de l'assignatura pel juny. Aquesta prova se superarà amb una puntuació igual o superior a 5.

**Els estudiants que no aprovin en la convocatòria de juny s'examinaran de tots els continguts teòrics en la convocatòria de setembre. Aquesta prova se superarà amb una puntuació igual o superior a 5.
- Presentació de treballs realitzats a l'aula (casos pràctics, cerca i anàlisi d'articles)..... 10%
- Realització d'un període de pràctica clínica 25%

L'avaluació d'aquest període de pràctiques la farà conjuntament l'equip d'infermeria del servei i el professor-tutor de pràctiques.

El professor responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.
- Realització d'una entrevista a un usuari 15%
- Anàlisi de les dades a partir d'una entrevista que s'entregarà a classe 10%
- Realització de seminaris pràctics de caràcter obligatori. Cal haver assistit, com a mínim, al 50% d'aquests seminaris per a poder-se examinar a la convocatòria de juny i setembre.

Per aprovar l'assignatura cal que cadascuna de les activitats esmentades estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA:

- Alfaro, R. *Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso*. Barcelona: Springer-Verlag, 1999.
- Col·lecció *Nursing photobook*. Barcelona: Doyma.
- Fernández, C.; Novel, G. *El proceso de Atención de Enfermería*. Barcelona: Masson-Salvat. Enfermería, 1993.
- Henderson, V. *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. Ginebra: Consejo Internacional de Enfermeras, 1971.
- Henderson, V. *La naturaleza de la enfermería. Una definición y sus repercusiones en la práctica, la investigación*. Madrid: McGraw-Hill, 1994
- Kozier, B.; Erb, G.; Olivieri, R. *Fundamentos de enfermería. Conceptos, procesos y práctica*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 1999.
- Riopelle, L.; Grondin, L.; Phaneuf, M. *Cuidados de enfermería: un modelo centrado en las necesidades de la persona*. Madrid: Interamericana - McGraw-Hill, 1993.
- Kérouac, S. *El pensamiento enfermo*. Barcelona: Masson, 1996.
- Kershaw, B. i Salvatge, J. *Modelos de Enfermería*. Barcelona: Rol, 1989.
- Riehl-Sisca, J. *Modelos Conceptuales de enfermería*. Barcelona: Doyma, 1992.
- Weslwy Ruby, L. *Teorías y modelos de enfermería*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 1997.

Infermeria Comunitària I. Medi Ambient

Crèdits: 13

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui els diferents enfocaments del concepte salut, el pugui definir d'una forma àmplia i compregui les implicacions que té en les atencions d'infermeria.
2. Sàpiga ubicar-se en els nivells d'atenció sanitària i el sistema sanitari. Descrigui els principis de la salut comunitària, els seus orígens, les seves funcions i el seu àmbit d'actuació. Conegui i descrigui els principis, característiques i funcions de l'Atenció Primària de Salut (APS).
3. Conegui els diferents components de l'entorn (medi ambient natural físic, biològic, modificat i construït, socioeconòmic i cultural) i com influeixen en la salut.
4. Relacioni els determinants de la salut amb el procés salut-malaltia.
5. Reconegui l'epidemiologia com a ciència auxiliar en la infermeria comunitària.
6. Identifiqui, calculi i interpreti els principals valors d'aplicació en epidemiologia.
7. Conegui els factors de risc d'alguns dels problemes de salut més prevalents en la comunitat i les seves mesures preventives.
8. Compregui les bases teòriques de l'estudi del nivell de salut de la comunitat com a base del treball comunitari de l'equip de salut.
9. Apliqui conceptes de salut comunitària en una realitat propera.

CONTINGUTS:

Mòdul 1: la Salut i els seus determinants.

- 1.1 Salut i malaltia. Concepte i definicions.
- 1.2. Determinants de salut.
- 1.3. Estil de vida i biologia humana.

Mòdul 2: Atenció sanitària.

- 2.4. Atenció de salut. Nivells d'atenció sanitària.
- 2.5. Concepte de Salut Pública i Comunitària.
- 2.6. Atenció Primària de Salut: filosofia i fonaments.
- 2.7. Atenció Primària Orientada a la Comunitat.

Mòdul 3: Estudi de les poblacions: demografia i socioantropologia.

- 3.1. Estudi de les poblacions: demografia bàsica.
- 3.2. Socioantropologia:
  - 3.2.1. Introducció: conceptes bàsics. Àmbit d'estudi. Objecte d'estudi.
  - 3.2.2. Cultura i societat. Teories sobre la cultura.
  - 3.2.3. Sistemes socials: el parentiu.
  - 3.2.4. Matrimoni (la parella).
  - 3.2.5. Família i variabilitat: definicions, tipus de família.
  - 3.2.6. Antropologia i salut: salut i malaltia, vellesa, la mort, salut de la marginació.

Mòdul 4: Estudi de les poblacions: Epidemiologia i prevenció.

- 4.1. Mètode epidemiològic:
  - 4.1.1. Objecte i usos de l'epidemiologia.
  - 4.1.2. Tipus de mesura. Taxes de mortalitat. Taxes de morbiditat.
  - 4.1.3. Mesura de la morbiditat. Incidència i prevalença.
  - 4.1.4. Estandardització de taxes. Mètode directe. Mètode indirecte.
  - 4.1.5. Tipus d'estudis epidemiològics: observacionals i experimentals, transversals, cohorts i ca-

sos control. Metodologia, avantatges i inconvenients.

4.1.6. Anàlisi crítica articles d'epidemiologia.

4.1.7. Concepte de risc i factors de risc

4.1.8. Diagnòstic precoç de les malalties.

4.1.9. Qualitat de la mesura: validesa i reproductibilitat.

4.1.10. Vigilància epidemiològica: concepte i aplicacions.

4.2. Epidemiologia descriptiva:

4.2.1. Base per a l'estudi de les malalties: Història natural de la malaltia. Triada ecològica. Cadena epidemiològica.

4.2.2. Epidemiologia de malalties prevalents

4.2.3. Resolució de casos.

4.3. Prevenció:

4.3.1. Immunologia.

4.3.2. Bases generals de prevenció

4.3.3. Activitats preventives

Mòdul 5: El Medi ambient i la salut.

5.1. Ecologia humana i salut.

5.2. Coneixement dels factors del medi ambient natural físic: l'atmosfera, l'aigua, el sòl, i els seus contaminants.

5.3. Coneixement del medi ambient modificat o construït:

5.3.1. Contaminació per residus sòlids (gestió dels residus sanitaris).

5.3.2. Contaminació física: per radiacions, acústica.

5.4. Coneixement del medi ambient natural biològic.

Mòdul 6: Microbiologia.

6.1. Generalitats

6.2. Bacteriologia.

6.3. Parasitologia

6.4. Virologia

Treballs pràctics final de curs.

AVALUACIÓ:

- L'estudiant podrà optar entre dues opcions d'avaluació:

Opció A

Prova teòrica final (90%) que es podrà fer a partir de dues proves parcials durant el curs (la darrera prova coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny), i treballs obligatoris (10%)

Opció B

La suma d'una prova final i la nota d'activitats pràctiques, que s'hauran d'aprovar per separat.

. Les proves teòriques tindran un valor del 60% de la nota final.

. Assistència, participació i elaboració d'activitats pràctiques individuals i en grup el restant 30%.

. Treballs obligatoris 10%.

. En el cas que els estudiants no presentin els treballs en el termini fixat constaran com a no presentats.

. Els estudiants que no presentin el 75% dels treballs puntuables passaran directament a l'opció A.

- Els estudiants que no aprovin tota l'assignatura pel juny els quedaran suspesos tots els continguts i caldrà que es presentin a la convocatòria de setembre mantenint la mateixa opció.

- Entre la convocatòria de juny i la de setembre no s'acceptarà cap treball endarrerit.

La **metodologia docent** i el **Pla de treball** es detallaran en documents penjats a l'Aula Virtual de l'assignatura, igual que altres especificitats d'aquesta.

BIBLIOGRAFIA:

- Alfonso, M.T. *Enfermería comunitaria I. Salud Pública*. Sèrie «Master de enfermería». Barcelona: Masson, 2002.
- Caja, C. *Enfermería comunitaria I. Epidemiología*. Sèrie «Master de enfermería». Barcelona: Masson, 2002.
- Frías Osuna, A. *Salud Pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson, 2000.
- Frías Osuna, A. *Enfermería comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.
- García Suso, A.; Vera Cortés, M.; Campo Osaba, A. *Enfermería Comunitaria*. Sèrie «Enfermería S 21». Madrid: Difusión Avances Enfermería, 2001.
- Giddens, A. *Sociología*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
- Granero, X. i altres *Antropología y salud*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1984.
- Icart Isern, T. *Enfermería Comunitaria II. Epidemiología. Máster de Enfermería*. Sèrie «Manuales de enfermería». Barcelona: Masson-Salvat, 1997.
- Lilienfeld, A. i Lilienfeld, D. *Fundamentos de epidemiología*. Argentina: Fondo Educativo Iberoamericano, 1986.
- Mac Mahon Pugh. *Epidemiología*. Mèxic: La Prensa Médica Mexicana.
- Muñoz Mansilla, J. *Enfermería en Atención Primaria de Salud. Actualizaciones en enfermería*. Madrid: Olalla-Funden, 1996.
- Martín Zurro, A. i Cano Pérez, J.F. *Manual de la Atención Primaria*. 4a ed. Madrid: Hancourt-Brace, 1999.
- OMS. *Nuevas tendencias de educación sanitaria en la atención primaria de salud*. Ginebra. Sèrie «InformesTécnicos», n. 690, 1984.
- Paret, H. *Introducció a la salut comunitària*. Vic: Eumo Editorial, 1990.
- Piedrola Gil i altres. *Medicina preventiva i salut pública*. 9a ed. Barcelona: Salvat, 1991.
- Pumarola, A. *Microbiología y parasitología médica*. Barcelona: Masson-Salvat, 1995.
- Sánchez Moreno, A. i altres. *Enfermería comunitaria 1: concepto de salud y factores que la condicionan*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 2000.
- Sánchez Moreno, A. i altres. *Enfermería comunitaria 2: epidemiología y enfermería*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana, 2000.
- Sánchez Moreno, A. i altres. *Enfermería comunitaria 3: Actuación de enfermería comunitaria. Sistemas y programas de salud*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 2000.
- San Martín, H. *Salud comunitaria: Teoría y práctica*. Madrid: Díaz de Santos, 1984.
- Vaquero Puerta, J.L. *Salud Pública*. Madrid: Pirámide, 1986.

En cada tema es donarà bibliografia complementària i específica.

Ciències Psicosocials Aplicades

Crèdits: 6

Quadrimestre: I r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi coneixements sobre conceptes bàsics en psicologia humana.
2. Compregui la dinàmica de la personalitat com a resultat dels factors psicològics, biològics i socio-culturals.
3. Conegui l'individu en la relació social.
4. Identifiqui els mecanismes d'aprenentatge en el desenvolupament de la conducta humana i les bases teòriques que expliquen l'evolució vital de les persones, i les característiques pròpies de les diferents etapes d'aquesta evolució.
5. Desenvolupi una actitud psicològica per a la comprensió de l'individu sa i malalt.
6. Disposi dels elements necessaris per analitzar i establir relacions enriquidores i saludables amb l'entorn.

CONTINGUTS:

1. Concepte de normalitat.
  - 1.1. La "patologia" normal.
  - 1.2. La "normalitat" patològica.
  - 1.3. Definicions de salut mental.
2. Psicologia general. Perspectives actuals: models i aplicacions.
  - 2.1. Model Conductista.
    - 2.1.1. Conductisme Clàsic.
      - 2.1.2. Conductisme Operant.
        - 2.1.2.1. Reforçament.
          - 2.1.2.2. Reforç positiu
          - 2.1.2.3. Reforç negatiu
          - 2.1.2.4. Càstig.
        - 2.1.3. Teràpia de la conducta.
      - 2.2. Model Humanista.
        - 2.2.1. Principis del model humanista.
        - 2.2.2. Estructura de la personalitat. C. Rogers.
        - 2.2.3. Bases psicològiques de les relacions interpersonals.
        - 2.2.4. Motivacions. Maslow
      - 2.3. Model Psicoanalític.
        - 2.3.1. Realitat psíquica. Realitat interna, realitat externa.
        - 2.3.2. Primera i Segona Tòpica.
        - 2.3.3. El Jo i els mecanismes de defensa.
        - 2.3.4. Teoria de les pulsions.
        - 2.3.5. Desenvolupament de la personalitat.
        - 2.3.6. Transferència i contratransferència.
      - 2.4. Model Sistèmic.
        - 2.4.1. Aportacions del model sistèmic.
        - 2.4.2. Principis del model sistèmic.
        - 2.4.3. Teoria dels sistemes.
          - 2.4.3.1. Sistemes oberts.

- 2.4.3.2. Sistemes tancats.
- 3. Psicologia de la salut:
  - 3.1. El cos com a expressió.
    - 3.1.1. El llenguatge del cos.
    - 3.1.2. El procés d'emmalaltir: mecanismes que hi intervenen.
  - 3.2. L'autoestima.
    - 3.2.1. Constitució del narcisisme.
    - 3.2.2. Con és forma.
    - 3.2.3. Alta-baixa autoestima.
    - 3.2.4. Narcisisme ben constituït. Estructural.
  - 3.3. L'estructura psíquica.
    - 3.3.1. Concepte d'estructura.
    - 3.3.2. Diferents estructures psíquiques.
- 4. Psicologia evolutiva: característiques psicològiques del desenvolupament al llarg del cicle vital (desenvolupament psicomotriu, cognitiu, llenguatge i personalitat).
  - 4.1. De la concepció al naixement.
  - 4.2. La primera infància. Primer any de vida.
  - 4.3. La primera infància. Segon any de vida.
  - 4.4. Els anys preescolars. Dels 2 als 6 anys.
  - 4.5. La infància intermèdia. Dels 6 als 12
  - 4.6. Adolescència. Dels 12 als 16.
  - 4.7. Adolescència. Dels 16 als 20.
  - 4.8. Adult-jove. Dels 20 als 30.
  - 4.9. Maduresa. Dels 30 als 65.
  - 4.10. Vellesa. Dels 65 endavant.
- 5. Psicologia Social.
  - 5.1. Pensament i creences en el camp clínic.
  - 5.2. Influències socials.
  - 5.3. El grup. Influències grupals.
  - 5.4. Característiques dels petits grups.
  - 5.5. La conducta en presència de persones.
  - 5.6. Relacions socials: agressivitat, altruisme, atracció.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Treballs, comentaris clínics, seminaris i lectures obligatòries que caldrà presentar en els terminis establerts pel professor.
- Prova escrita en finalitzar l'assignatura.
- Treball pràctic de psicologia evolutiva.
- Criteris establerts pel professor pel que fa a: assistència, participació activa i lectures.

BIBLIOGRAFIA:

Ajuriaguerra, *Manual de psiquiatria infantil*. Barcelona: Toray-Massons, 1977.

Bergeret, J. *Psicologia patològica*. Barcelona: Masson.

Bermejo, J.C. *Apuntes de relación de ayuda*. Madrid: Cuadernos del Centro de Humanización de la Saud, 1996.

Chaplin, J.; Krawiwc, T.S. *Psicologia: Sistemas y teorías*. Mèxic: Nueva editorial Interamericana.

Daco, P. *Introducción al psicoanálisis*. Daimon

Fora, D. *La comunicación no verbal*. Madrid: Alianza Editorial, 1976

Freud, S. *Introducción al psicoanálisi*. Barcelona: Edicions 62, 1986.

- Hesnard, A. *La obra de Freud*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica.
- Latorres, J.M. *Ciencias Psicosociales Aplicadas*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Mann, L. *Elementos de psicología social*. Mèxic: Limusa, 1992.
- Osterrieth, P. *Psicología infantil*. Madrid: Morata.
- Rogers, C.R. *Psicología centrada en el cliente*. Barcelona: Paidós, 1982.
- Schneider, P.B. *Psicología aplicada a la práctica médica*. Barcelona: Paidós.
- Whaley, D. Malott, R. *Psicología del comportamiento*. Barcelona: Fontanella, 1978.

Legislació i Ètica Professional

Crèdits: 4,5

Quatrimestre: 1r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui els aspectes ètics i jurídics relacionats amb la professió infermera.
2. Entengui el sentit i l'abast de la reflexió ètica i jurídica en l'àmbit infermer.
3. Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió infermera.
4. Identifiqui i analitzi les qüestions ètiques i jurídiques que es plantegen en infermeria i sàpiga donar res-postes fonamentades.
5. S'iniciï en la reflexió i en la metodologia pròpia de la bioètica.

CONTINGUTS:

1. Antropologia

- 1.1 L'home un ésser pluridimensional i plurirelacional.
- 1.2 La dimensió ètica de la persona humana.
- 1.3 La dignitat humana

2. Conceptes generals d'ètica

- 2.1 Moral i ètica.
- 2.2 Valors morals, normes morals i consciència moral.
- 2.3 Ètica i dret: semblances i diferències.

3. Deontologia

- 3.1 El bé intern de la professió.
- 3.2 Els deures professionals i l'excel·lència professional.
- 3.3 Presentació i anàlisi d'alguns codis deontològics de l'àmbit sanitari.

4. Conceptes generals de legislació

- 4.1 Norma jurídica: concepte, vigència i publicitat.
- 4.2 El dret civil: la persona humana.
- 4.3 El dret penal: concepte general. Delictes sobre responsabilitat.

5. Legislació entorn de la pràctica professional

- 5.1 Llei d'ordenació de les professions sanitàries.
- 5.2 Col·laboració amb l'administració de justícia.
- 5.3 Legislació laboral en relació als professionals sanitaris.

6. La bioètica

- 6.1 De l'ètica mèdica a la bioètica.
- 6.2 Naturalesa i objectius de la bioètica.
- 6.3 Criteris i metodologies per a prendre decisions.
- 6.4 Comitès de bioètica.

7. Els drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària

- 7.1 Els drets humans.
- 7.2 El malalt subjecte de drets i deures.
- 7.3 Cartes de drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària.

8. El dret a la informació i el consentiment informat

- 8.1 Dret a la informació: fonamentació i aplicacions.
- 8.2 Avaluació de la capacitat.
- 8.3 El consentiment informat: un procés.
- 8.4 Els formularis de consentiment informat.

9. El secret professional
  - 9.1 Intimitat, confidencialitat i secret professional.
  - 9.2 Secret professional: abast i límits.
  - 9.3 Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.
10. Final de la vida
  - 10.1 Morir avui.
  - 10.2 Aspectes ètics i legals de les intervencions en el final de la vida: obstinació terapèutica, eutanàsia, suïcidi assistit i cures paliatives.
  - 10.3 Documents de voluntats anticipades.
11. Investigació amb éssers humans
  - 11.1 Problemes ètics entorn de la investigació amb éssers humans.
  - 11.2 Criteris ètics per a la investigació.
  - 11.3 La investigació amb animals: el debat sobre els “drets dels animals”.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

Examen final que constarà de dues parts:

- 70 preguntes tipus test sobre el temari del curs (80% de la nota).
- Preguntes test i obertes sobre un llibre o un dossier de lectures (20% de la nota).

Per aprovar l'assignatura cal treure un 5, com a mínim, en les dues parts.

BIBLIOGRAFIA:

- Aranguren, J.L. *Ética*. Madrid: Alianza Universidad, 1983.
- Ariés, Ph. *La muerte en occidente*. Barcelona: Argos Vergara, 1982.
- Beauchamp, T.L i Childress, J.F. *Principios de ética biomédica*. Barcelona: Masson, 1999.
- Camps, V. *La voluntad de vivir*. Barcelona: Ariel, 2005.
- Couceiro, A. *Bioética para clínicos*. Madrid: Triacastela, 1999.
- Couceiro, A. *Ética en cuidados paliativos*. Madrid: Triacastela, 2004.
- Diversos autors. *Ética y legislación en enfermería*. Madrid: McGraw-Hill, 1997.
- Feito Grande, L (ed.) *Ética profesional de la enfermería*. Madrid: PPC, 2000.
- Gracia, D. *Fundamentos de bioética*. Madrid: Triacastela, 2007.
- Gracia, D. *Como arqueros al blanco. Estudios de bioética*. Madrid: Triacastela, 2004.
- Jiménez Orantes, M. *Legislación/derecho sanitario. Introducción al derecho*. Barcelona: Jims, 1993.
- Lain Entralgo, P. *Antropología médica*. Barcelona: Salvat, 1984.
- Jonsen, A. i altres. *Ética Clínica*. Barcelona: Ariel, 2005.
- Simón, P. *El consentimiento informado*. Madrid: Triacastela, 2000.
- Torrallba Roselló, F. *Antropología del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina- Institut Borja de Bioètica, 1998.
- Torrallba Roselló, F. *Ética del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina- Institut Borja de Bioètica, 2002.
- Vielva, J. *Ética profesional de la enfermería*. Bilbao: Descleé De Brouwer, 2002.

Infermeria Psicosocial

Crèdits: 4'5

Quadrimestre: 2on

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui les etapes i elements del procés d'autoconeixment com a base d'una relació saludable amb un mateix i amb els altres.
2. Adquireixi tècniques per desenvolupar els recursos personals.
3. Disposi d'elements d'anàlisi en la relació infermera-pacient.
4. Adopti actituds de Relació d'Ajuda.
5. Millori l'estil relacional i d'ajuda a partir de l'estudi i de l'anàlisi de casos.
6. Analitzi els aspectes psicològics i socioculturals que influeixen en el procés d'emmalaltir i l'hospitalització.
7. Analitzi de quina manera la persona/família percep i afronta el procés d'emmalaltir i com repercuteix en el seu entorn.
8. Sàpiga utilitzar els recursos de què disposa la infermera per ajudar la persona en situació de crisi.
9. Distingeixi els diferents aspectes psicosocials que intervenen en situacions crítiques específiques.
10. Identifiqui les cures psicosocials d'infermeria al malalt i la família.

CONTINGUTS:

1. Aspectes relacionals i de comunicació:
  - 1.1. Les relacions intrapersonals i interpersonal.
  - 1.2. La comunicació terapèutica-relació d'ajuda.
2. Tècniques per desenvolupar els recursos personals.
  - 2.1. Procés de resolució de problemes.
  - 2.2. Reestructuració cognitiva.
  - 2.3. Assertivitat.
3. Aspectes psicosocials de l'emmalaltir i l'hospitalització:
  - 3.1. La construcció social de la salut i la malaltia.
  - 3.2. Les actituds davant la salut, la malaltia i la mort.
  - 3.3. Factors que influeixen en la resposta a la malaltia i l'hospitalització.
  - 3.4. Fases del procés d'emmalaltir.
  - 3.5. Les organitzacions hospitalàries. Efectes psicosocials de l'hospitalització.
  - 3.6. Fonaments de la intervenció d'infermeria. Situació clínica.
4. Respostes de la persona davant el procés d'emmalaltir:
  - 4.1. L'experiència subjectiva d'emmalaltir.
  - 4.2. L'ansietat,
  - 4.3. Estrés i adaptació.
  - 4.4. La pèrdua i el dol.
  - 4.5. El dolor.
  - 4.6. La intervenció d'infermeria en aquestes situacions. Situació clínica.
5. Suport social i salut.:
  - 5.1. Concepte i dimensions del suport social.
  - 5.2. El suport social com a estratègia i recurs davant la malaltia.
6. Aspectes psicosocials de les persones en situacions crítiques específiques:
  - 6.1. Les malalties cròniques.
  - 6.2. Les intervencions quirúrgiques.

- 6.3. Les unitats de cures específiques.
- 6.4. Les malalties en fase terminal.
- 6.5. Intervenció d'infermeria en aquestes situacions. Situació clínica

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

Treballs, seminaris i lectures obligatòries, que caldrà presentar en els terminis establerts pels professors i suposen el 30% de la nota.

Una prova escrita al finalitzar l'assignatura que suposarà el 70% de la nota i que caldrà superar amb una nota igual o superior a 5 per fer la mitjana.

BIBLIOGRAFIA:

- Bermejo, J.C. *Apuntes de relación de ayuda*. Cuadernos del Centro de Humanización de la Salud. Santander: Sal Terrae, 1998.
- Bermejo, J.C.; Carabías, R. *Relación de ayuda y enfermería. Material de trabajo*. Santander: Sal Terrae, 1998.
- Cibanal, J.L. *Interrelación del profesional de enfermería con el paciente*. Barcelona: Doyma, 1991.
- Cole, J. *La relation d'aide*. Montreal-París: L'étincelle, 1989.
- Latorre. *Ciencias psicosociales aplicadas II*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Llor, B. *Ciencias psicosociales aplicadas a la salud*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.
- Novel, G. *Enfermería psicosocial y salud mental*. Madrid: Masson, 1995.
- Riopelle, L. *Cuidados de enfermería*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1993.
- Valverde, C. *Counselling sobre l'HIV: suport psicosocial i relació d'ajuda a la persona seropositiva (manual per a professionals)*. Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1999.

Bioestadística

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: I.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les etapes del mètode científic i la seva aplicació en les ciències de la salut.
2. Seleccioni, apliqui i interpreti les proves estadístiques per tal d'aplicar-les adequadament a l'anàlisi de les dades.
3. Utilitzi el programa SPSS en el procés de dades.
4. Redacti els resultats obtinguts en l'anàlisi d'una base de dades.
5. Conegui les normes elementals d'edició i de presentació de treballs originals.
6. Conegui algunes de les principals fonts documentals estadístiques del sector sociosanitari.

CONTINGUTS:

1. Aplicacions de l'Estadística en el camp de les ciències de la salut. Etapes en el procés de la investigació i importància de l'Estadística.
2. Estadística descriptiva:
  - 2.1. Conceptes bàsics: variables, escales de mesura.
  - 2.2. Recollida de la informació.
Organització de les dades per a l'anàlisi: Codificació. Creació de la matriu de dades.
  - 2.3. Tabulació de la informació. Taules de distribució de freqüències.
  - 2.4. Representació gràfica de la informació. Aplicacions informàtiques.
  - 2.5. Mesures de tendència central. Mitjana. Moda. Mediana. Proporció.
  - 2.6. Mesures de posició. Percentils. Mediana.
  - 2.7. Mesures de dispersió. Variància. Desviació estàndard. Amplitud. Coeficient de variació.
  - 2.8. Mesures de forma. Índex d'asimetria. Índex d'apuntament.
3. Probabilitat:
  - 3.1. Definició i tipus.
  - 3.2. Probabilitat condicionada. Teorema de Bayes.
4. Distribucions de probabilitat.
  - 4.1. Variables discretes:
    - 4.1.1. Llei Binomial.
    - 4.1.2. Llei de Poisson.
  - 4.2. Variables contínues:
    - 4.2.1. "z" Corba normal.
    - 4.2.2. «t» de Student-Fisher.
    - 4.2.3. «x» quadrat.
    - 4.2.4. «F» de Fisher-Snedecor
5. Estadística inferencial. Població i mostra. Teoria de mostratge. Criteris de representativitat en la selecció dels individus. Dissenys amb mesures aparellades o independents.
  - 5.1. Estimació de paràmetres:
    - 5.1.1. Distribució mostral d'un estadístic. Teoria de l'estimació. Intervals de confiança.
    - 5.1.2. Estimació de proporcions.
    - 5.1.3. Estimació de mitjanes.
  - 5.2. Proves d'hipòtesi:
    - 5.2.1. Tipus de proves: conformitat, homogeneïtat i relació. Contrastos unilaterals i bilaterals. Grau de significació.

- 5.3. Proves d'homogeneïtat:
  - 5.3.1. Comparança de proporcions en disseny de grups independents. χ^2
  - 5.3.2. Comparança de mitjanes en dissenys de grups independents. "t" d'Student-Fisher per grups independents. "U" de Mann Whitney.
  - 5.3.3. Comparança de proporcions en dissenys de dades aparellades. χ^2 , McNemar, test de Wilcoxon.
  - 5.3.4. Comparança de mitjanes en dissenys de dades aparellades."t" d'Student-Fisher per dades aparellades.
- 5.4. Proves de relació:
  - 5.4.1. Regressió lineal simple.
  - 5.4.2. Coeficient de correlació lineal de Pearson.
- 5.5. Proves de conformitat:
  - 5.5.1. Comparança entre una proporció experimental i una teòrica. Test Binomial.
  - 5.5.2. Comparança entre una mitjana experimental i una teòrica. "t" d'Student-Fisher per 1 mostra.
  - 5.5.3. Prova de normalitat. Kolmogorov-Smirnov.
- 6. El programa SPSS:
  - 6.1. Creació i transformació d'una base de dades.
  - 6.2. Càlcul de resultats descriptius: taules de freqüències, índex estadístics i representacions gràfiques.
  - 6.3. Càlculs d'estadística inferencial.

MATERIAL NECESSARI:

Calculadora amb funcions estadístiques bàsiques.
i disquet d'ordinador.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es basa en la realització de tres activitats obligatòries i una d'optativa.

Les obligatòries són:

- Un examen final (90% de la nota final)
- Un treball (10% de la nota final)
- Assistència al 50% dels seminaris setmanals d'SPSS

L'optativa és: un treball que només puntuarà per optar a la matrícula d'honor.

BIBLIOGRAFIA:

- Alaminos A. *Gràfics*. 1a ed. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1993.
- Colton, T. *Estadística en medicina*. Barcelona: Salvat, 1979.
- Domènech, J.M. *Métodos estadísticos en ciencias de la salud*. Barcelona: Signo, 1991.
- Norman i Streiner. *Bioestadística*. Madrid: Mosby/Doyma, 1996.
- Pardell, H. i altres *Manual de bioestadística*. Barcelona: Masson, 1986.
- Schwartz, D. *Métodos Estadísticos para Médicos y Biólogos*. Barcelona: Herder, 1988.
- Sentís Vilalta J. i altres *Licenciatura. Bioestadística*. 2a ed. Barcelona: Ediciones Científicas y Técnicas, 1992.
- Susan Milton J. *Estadística para biología y ciencias de la salud*. 2a ed. Madrid: McGraw Hill-Intera-mericana, 1994.
- Zaiats V; Calle M.L; Presas R. *Probabilitat i estadística*. 1a ed. Vic: Eumo Editorial, 1998.
- Manual del usuario SPSS 9.0*. Spss inc., 2001.
- Es recomanarà bibliografia específica per als diferents mòduls.

Història d'Infermeria

PROFESSORA: M. Cinta SADURNÍ i BASSOLS

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 1r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui el tenir cura i les persones que realitzaven aquesta activitat en les diferents etapes històriques.
2. Entengui la situació actual de la infermeria a partir de la seva evolució històrica.

CONTINGUTS:

1. Història i conceptes de la professió.
  - 1.1. Orígens de les cures d'Infermeria.
  - 1.2. Cultures antigues:
    - 1.2.1. L'Orient Mitjà: Egipte, Babilònia i Palestina.
    - 1.2.2. L'Extrem Orient: Índia i Xina.
    - 1.2.3. El món mediterrani: Grècia i Roma.
  - 1.3. La Infermeria en el món cristià:
    - 1.3.1. Primera era cristiana (1-500).
    - 1.3.2. L'alta edat mitjana (500 - 1000).
  - 1.4. La Infermeria en la baixa edat mitjana (1000-1500).
  - 1.5. La Infermeria en el Renaixement i la Reforma.
  - 1.6. La Infermeria en el segle XIX. Les reformes en la infermeria. Florence Nightingale.
  - 1.7. La Infermeria en el segle XX.
  - 1.8. La Infermeria avui:

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Per tal d'avaluar l'assoliment dels objectius es tindran en compte la participació i el treball a les sessions de classe i l'adquisició de coneixements teòrics.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- 1.- Lectura i anàlisi d'articles d'història d'infermeria que equival al 20 % de la nota final.
- 2.- Treball d'aprofundiment en un tema d'història d'infermeria i la seva presentació a classe que equival al 20% de la nota final.
- 3.- Una prova escrita que coincidirà amb la convocatòria d'examen oficial de l'assignatura, que s'hauran de superar amb una puntuació igual o superior a 5 i que equival al 60 % de la nota final.
Aquesta prova constarà de dues parts:
La primera estarà relacionada amb els continguts teòrics treballats al llarg de l'assignatura i suposarà un 50% de la nota.
La segona estarà relacionada amb l'anàlisi dels articles d'història d'infermeria treballats a classe i suposarà un 10 % de la nota.

BIBLIOGRAFIA:

Donahue, M.P. *Historia de la enfermería*. Barcelona: Doyma.

Hernández Conesa, J. *Historia de la enfermería*. Madrid: Interamericana/ McGraw-Hill, 1995.

Nightingale, F. *Notas sobre enfermería. Qué es y qué no es*. Barcelona: Salvat, 1990.

Baly, M. *Florence Nightingale à través ses écrits*. Montréal: Editions du Renouveau Pedagogique, ERPI, 1993.

Domínguez Alcón, C. *La Infermeria a Catalunya*. Barcelona: Rol, 1981.

Dossier de textos d'Història d'Infermeria.

Atencions Bàsiques en Infermeria

Crèdits: 8

Quadrimestre: 2n.

OBJECTIUS :

Que l'estudiant :

1. Adquireixi habilitats bàsiques en els procediments vinculats amb el rol de col·laboració, per actuar davant de problemes de dependència.
2. Conegui i sàpiga aplicar les diferents activitats independents d'infermeria davant de problemes bàsics de salut.

CONTINGUTS :

1. Intervencions i procediments vinculats amb els rols interdependent i delegat de l'infermer/a:
  - 1.1 Cures perioperatories. Intervencions per a proporcionar cures abans, durant i després de la cirurgia.
    - 1.1.1 Administració d'anestèsia.
    - 1.1.2 Preoperatori.
    - 1.1.3 Intraoperatori.
    - 1.1.4 Postoperatori.
  - 1.2 Control de la pell/ferides. Intervencions per a mantenir o restablir la integritat de la pell.
    - 1.2.1 Cura de ferides
    - 1.2.2 Cura de drenatges
    - 1.2.3 Cures de l'ostomia
    - 1.2.4 Cures de la persona amb una amputació
    - 1.2.5 Sutures
  - 1.3 Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries i l'intercanvi gasós.
    - 1.3.1 Aspiració de les vies aèries
    - 1.3.2 Fisioteràpia respiratòria (drenatge postural)
    - 1.3.3 Oxigenoteràpia
    - 1.3.4 Teràpia inhalatòria
  - 1.4 Control de la infecció.
    - 1.4.1 Prevenció i control de la infecció hospitalària.
    - 1.4.2 Higiene i esterilització
    - 1.4.3 Mesures de precaució estàndard
    - 1.4.4 Precaucions i mesures d'aïllament específiques
    - 1.4.5 Mantoux
  - 1.5 Maneig de líquids.
    - 1.5.1 Balanç de líquids
    - 1.5.2 Administració de serumteràpia
    - 1.5.3 Cateterització venosa
    - 1.5.4 Pressió venosa central
    - 1.5.5 Sondatge vesical
  - 1.6 Proves diagnòstiques, cures pre i post exploracions.
  - 1.7 Cures a persones amb necessitats especials.
    - 1.7.1 Sondatge nasogàstric
    - 1.7.2 Administració de nutrició enteral.

1.7.3 Control i administració d'insulina

1.7.4 Embenats

2. Intervencions d'infermeria per afavorir la resolució de problemes de dependència.

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics i l'aplicació pràctica d'aquests, la capacitat crítica i d'anàlisi, així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe teòrica i als seminaris pràctics de caràcter obligatori.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials de les següents activitats en els percentatges que s'indiquen a continuació:

- Realització d'una prova escrita .....80 %
- Realització d'un treball obligatori: resolució d'un cas pràctic .....20 %
- Realització de seminaris pràctics de caràcter obligatori. Cal haver assistit, com a mínim, al 50% d'aquests seminaris per a poder-se examinar a la convocatòria de juny i setembre.

Les notes parcials faran mitjana només en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA:

- Ackley, B.J.; Ladwig, G.B. *Manual de diagnòstics de enfermeria*. Madrid: Elsevier / Mosby, 2007.
- Berry & Kohn. *Técnicas de quirófano*. 10^a ed. Madrid: Mosby, 2005
- Carpenito, L.J. *Manual de diagnòstics de enfermería*. 9a ed. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 2002
- Ignatavicius-Bayne. *Enfermería medicoquirúrgica*. Volums I i II. Madrid: Interamericana / McGraw-Hill, 1995.
- Kozier, B. *Técnicas en Enfermería Clínica* Volums I i II. Madrid: Interamericana, 1998.
- Llobet, M.C. *Els embenats terapèutics*. Vic: Eumo Editorial, 2003.
- Luis Rodrigo, M. T. *Los diagnòstics enfermeros*. 7^a ed. Barcelona: Elsevier/Masson, 2006.
- McCloskey, J.C.; Bulechek, G.M. *Clasificación de Intervenciones de Enfermería*. 3^a ed. Madrid: Mosby, Elsevier Science, 2002.
- Perry, A.G.; Potter, A.P. *Enfermería Clínica: Técnicas y procedimientos*. 4^a ed. Madrid: Harcourt-Brace, Mosby, 1999.

ASSIGNATURES TRONCALS I OBLIGATÒRIES DE 2N CURS

Infermeria Medicoquirúrgica. Adult I

Crèdits: 30,5

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi competències, habilitats, tècniques i recursos propis de la infermeria per atendre aquelles necessitats en les quals l'individu manifesta dependència i així poder-lo ajudar a assolir al màxim la seva independència.
2. Desenvolupi el pensament crític que orienti en la presa de decisions.
3. Sàpiga identificar les manifestacions de dependència que poden aparèixer a partir de qualsevol disfunció de la fisiologia humana.
4. Desenvolupi habilitats en el maneig d'eines i metodologies de recerca que permetin incorporar l'evidència científica en la pràctica clínica.
5. Desenvolupi la capacitat crítica i analítica i la responsabilitat ètica per reflexionar sobre la pràctica professional.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

Controls i Intervencions d'Infermeria

- 1- Control electrolits, acidobàsic i líquids. Intervencions per a regular l'equilibri hidroelectrolític/acidobàsic i per a prevenir complicacions.
  - 1.1 Maneig i monitoratge de l'equilibri acidobàsic
    - 1.1.1 Acidosi metabòlica
    - 1.1.2 Acidosi respiratòria
    - 1.1.3 Alcalosi metabòlica
    - 1.1.4 Alcalosi respiratòria
    - 1.1.5 Mostra de sang arterial
  - 1.2 Maneig i monitoratge d'electrolits
  - 1.3 Maneig de líquids i electrolits
    - 1.3.1 Teràpia de diàlisi peritoneal
    - 1.3.2 Teràpia d'hemodiàlisi
    - 1.3.3 Administració de nutrició parenteral
- 2- Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries i l'intercanvi gasós
  - 2.1 Cures del drenatge toràcic
  - 2.2 Maneig de les vies aèries artificials
    - 2.2.1 Traqueotomia/ostomia
    - 2.2.2 Sistemes de ventilació
    - 2.2.3 Intubació i estabilització de les vies aèries
    - 2.2.4 Desintubació endotraqueal
    - 2.2.5 Ventilació mecànica
3. Control de la perfusió tisular. Intervencions per optimitzar la circulació sanguínia i de líquids cap als teixits
  - 3.1 Cures cardíaques:
    - 3.1.1 Monitoratge cardíac hemodinàmic

- 3.1.2 Maneig de la insuficiència cardíaca
- 3.1.3 Maneig de la disrítmia
- 3.1.4 Rehabilitació
- 3.1.5 Estudis electrocardiogràfics
- 3.1.6 Atencions i cures a la persona portadora de marcapàs
- 3.2 Cures circulatòries:
  - 3.2.1 Úlceres venoses
  - 3.2.2 Úlceres arterials
  - 3.2.3 HTA
  - 3.2.4 Embolisme perifèric
  - 3.2.5 Embolisme pulmonar
  - 3.2.6 Administració d'anticoagulants i fibrinolítics
  - 3.2.7 Administració de productes sanguinis
  - 3.2.8 Maneig del xoc: cardíac, vasogènic, hipovolèmic, sèptic.
  - 3.2.9 Reanimació cardiopulmonar i cerebral
- 3.3 Control d'hemorràgies:
  - 3.3.1 Gastrointestinals
  - 3.3.2 Maneig de la hipovolèmia
- 4. Control de fàrmacs. Intervencions per facilitar els efectes desitjats dels agents farmacològics.
  - 4.1 Administració de medicació enteral
  - 4.2 Administració de medicació epidural
  - 4.3 Administració de medicació intraòssia
  - 4.4 Assistència en l'analgèsia controlada pel pacient (PCA)
  - 4.5 Maneig de la quimioteràpia
  - 4.6 Manteniment dels dispositius d'accés venós (DAV)
- 5. Control de la infecció. Intervencions per a la prevenció i control de malalties infeccioses i infecto-contagioses
  - 5.1 Sida
  - 5.2 Infeccions d'orina
  - 5.3 Hepatitis víriques
- 6. Cures a persones amb necessitats especials
  - 6.1 La dona mastectomitzada
  - 6.2 La persona amb cirrosi hepàtica
  - 6.3 La persona amb insuficiència renal aguda i crònica

Fisiopatologia

- 1. Trastorns respiratoris:
  - 1.1 Malaltia pulmonar obstructiva crònica
  - 1.2 Patologia vascular pulmonar
  - 1.3 Infeccions pulmonars
  - 1.4 Processos pleurals i mediastínics
  - 1.5 Insuficiència respiratòria
  - 1.6 Malalties respiratòries de causa immunològica i ambiental
  - 1.7 Malalties intersticials difuses pulmonars. Fibrosi pulmonar
  - 1.8 Càncer de pulmó
- 2. Trastorns cardiovasculars:
  - 2.1 Cardiopatia isquèmica
  - 2.2 Trastorns del ritme i de la conducció
  - 2.3 Insuficiència cardíaca
  - 2.4 Trastorns cardíacs inflamatoris
  - 2.5 Trastorns cardíacs valvulars

- 2.6 Xoc cardiogènic
- 3. Trastorns del sistema vascular perifèric:
  - 3.1 Formes agudes i cròniques de la malaltia vascular perifèrica
  - 3.2 Aneurismes
  - 3.3 Malalties per vasoespasme, limfedema i fistules arteriovenoses
- 4. Trastorns hematològics:
  - 4.1 Trastorns dels eritròcits
  - 4.2 Trastorns de la coagulació
- 5. Trastorns gastrointestinals:
  - 5.1 Trastorns de la boca
  - 5.2 Trastorns de l'esòfag
  - 5.3 Trastorns de l'estómac
  - 5.4 Trastorns del budell prim
  - 5.5 Trastorns hepàtics i biliars
  - 5.6 Trastorns pancreàtics
  - 5.7 Situacions d'urgència de causa digestiva
  - 5.8 Trastorns de la motilitat del còlon
  - 5.9 Trastorns funcionals del còlon
  - 5.10 Processos inflamatoris intestinals
  - 5.11 Afeccions anorectals
- 6. Trastorns renals i urinaris:
  - 6.1 Trastorns renals
  - 6.2 Insuficiència renal
  - 6.3 Trastorns de les vies urinàries
  - 6.4 Trastorns urinaris secundaris a d'altres processos patològics: retenció i incontinència.
  - 6.5 Hipertrofia i neoplàsia prostàtiques.
- 7. Immunologia:
  - 7.1 Autoimmunitat i trasplantaments
  - 7.2 Immunodeficiències
  - 7.3 Procés infeccions, malalties infeccioses
  - 7.4 Malalties produïdes per bacteris
  - 7.5 Malalties produïdes per espiroquetes
  - 7.6 Malalties produïdes per micoplasmes
  - 7.7 Malalties produïdes per virus
  - 7.8 Malalties produïdes per fongs
  - 7.9 Malalties produïdes per protozous
  - 7.10 Malalties produïdes per cucs
- 8. Trastorns de l'aparell reproductor:
  - 8.1 Malalties benignes i malignes de la glàndula mamària. Cirurgia mamària
  - 8.2 Trastorns de la pelvis femenina
    - 8.3 Neoplàsies de la pelvis femenina
    - 8.4 Trastorns de la pelvis masculina: neoplàsia testicular
- 9. Seminaris de simulació de casos.
- 10. Seminaris pràctics.

Cicle pràctic

Realització de dos períodes de pràctica clínica en centres assistencials que tinguin conveni amb l'EUCS de la Universitat de Vic.

Realització d'un Procés d'Atenció d'Infermeria

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Per tal d'avaluar l'assoliment dels objectius es tindran en compte l'assistència i participació a les sessions de classe, l'adquisició de coneixements teòrics i l'aplicació pràctica d'aquests coneixements.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials de les següents activitats en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Realització de 3 proves escrites (preguntes de reconeixement).....40%

Presentació dels resums i comentaris de les lectures proposades.....10%

Realització dels seminaris de simulació de casos proposats.....20%

Realització de dos períodes de pràctica clínica.....30%

Realització de seminaris pràctics de caràcter obligatori

Aquestes notes faran mitjana només en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a aprovat (5)

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Farreras, P; Rozman, C. *Medicina Interna*. Volum I i II. Madrid: Harcourt Brace, 2000.

Guardia, J. *Medicina Interna Fundamental*. Barcelona: Springer-Verlag Ibérica, 1998.

Harrison. *Principios de Medicina Interna*. Volum I i II. 13a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1998.

Ignatavicius-Bayne. *Enfermería Médico-Quirúrgica*. Volums I i II: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.

Lewis, Heitkemper i Dirksen. *Enfermería Medicoquirúrgica. Valoración y cuidados de problemas clínicos*. Vol I i II. Madrid: Elsevier, 2004

Píriz Campos, R i Fuente Ramos, Mercedes de la. *Enfermería Medico-Quirúrgica*. Volums I i II. Madrid: Edicions DAE (grup Paradigma), 2001.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Dill, A; Matteson, M.A.; Maebius, N.K. *Introductory Nursing Care of Adults*. 2nd edition. USA: Saunders, 2000.

Martin Duce, A. *Patología quirúrgica*. Madrid: Elsevier, 2005

Proehl, J.A. *Enfermería de urgencias. Técnicas y procedimientos*. Madrid: Elsevier, 2005.

Infermeria Comunitària II. Educació per a la Salut

Crèdits: 9

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Recordi la importància de la Funció Docent en la professió infermera
2. Comprengui el paper que juga l'Educació per a la Salut en diferents àmbits socials i sanitaris
3. Apliqui els coneixements de l'EpS a situacions quotidianes
4. Analitzi textos, casos i altres materials d'EpS
5. Integri coneixements i experiències d'aprenentatge diverses
6. Valori els processos i els efectes de l'EpS en la pràctica de la Infermeria Comunitària
7. Interioritzi models i projectes pràctics d'EpS al Centre d'Atenció Primària.

CONTINGUTS:

1. Docència en infermeria comunitària.
  - 1.1. Marc conceptual: la Infermeria i l'Educació.
    - 1.1.1. Procés d'ensenyar i d'aprendre.
    - 1.1.2. Subjectes i objectes educatius.
    - 1.1.3. Principis d'aprenentatge.
    - 1.1.4. Modalitats i estils docents infermers.
    - 1.1.5. Rol i aptituds de l'infermeria quan fa la funció docent.
  2. Educació per a la Salut i infermeria comunitària.
    - 2.1. Marc conceptual: fonaments d'EpS.
      - 2.1.1. Definicions d'EpS.
      - 2.1.2. Teories, models i institucions d'EpS.
      - 2.1.3. EpS Formal, No Formal i Informal.
      - 2.1.4. Rol de l'EpS en la millora de la salut.
3. Planificació de l'EpS o sistematització de l'educació.
  - 3.1. Processos de planificació en EpS
    - 3.1.1. Identificació del grup diana.
    - 3.1.2. Diagnòstic educacional del grup diana.
    - 3.1.3. Establiment de prioritats i objectius.
    - 3.1.4. Programació de continguts i activitats.
    - 3.1.5. Selecció de mètodes i recursos d'aprenentatge complementaris.
    - 3.1.6. Avaluació continuada i de resultats.
4. Àmbits d'intervenció i d'acció en Educació Sanitària
  - 4.1. EpS a nivell individual.
    - 4.1.1. El consell del professional d'infermeria sobre estils de vida.
    - 4.1.2. Desenvolupament d'actituds i habilitats saludables a la consulta professional, al domicili o a on es trobi l'individu.
  - 4.2. EpS a nivell col·lectiu.
    - 4.2.1. Programes d'EpS a la família, a l'escola, al grup específic, al lloc de treball, d'oci, a la comunitat.
    - 4.2.2. Campanyes d'EpS a través dels Mass-Media i noves Tecnologies de la Informació-Comunicació (TIC).

Cicle pràctic:

Estada a un Centre d'Atenció Primària (CAP) de la comarca d'Osona o comarques properes, amb la finalitat d'aplicar la teoria a la pràctica i entrenar les habilitats actitudinals i psicomotors pròpies de la

Infermeria Comunitària.

- Els alumnes de l'assignatura i els professionals dels centres sanitaris extrahospitalaris disposaran d'una Guia on hi constaran els objectius operatius a assolir durant l'experiència pràctica.
- Durant les pràctiques, els estudiants segueixen els mateixos horaris que els professionals d'infermeria del CAP.
- Les professores de l'àrea d'Infermeria Comunitària de l'EUCS faran un seguiment personalitzat i continuat de les pràctiques de l'alumne, en coordinació amb els membres de l'Equip d'Atenció Primària (EAP).
- Durant les pràctiques, l'alumne ha d'elaborar una Memòria raonada de la seva experiència en EpS aplicada a individus, famílies, grups i comunitats.

AVALUACIÓ:

El cicle teòric s'avaluarà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova, tipus test, a la convocatòria ordinària de juny (70%)
- L'assistència a classe i la participació activa en les activitats programades (30%)

Si pel juny no s'aprova tota l'assignatura, a l'alumne li quedaran suspesos tots els continguts i passarà a la següent convocatòria.

El cicle pràctic s'avaluarà a partir de:

- La qualificació de l'estada al CAP (50%)
- La puntuació del Treball Individual (50%)

El contingut teòric de l'assignatura fa mitjana en un 50% amb les pràctiques.

La professora responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

- Álvarez, C; Peiró, S, *Informe SESPAS 2000: La Salud Pública ante los desafíos de un nuevo siglo*. Granada: EASP, 2000.
- Frías, A, *Salud pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson, 2000.
- Frías, A, *Enfermería comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.
- Gamboa-Sosa; Iudicissa-Oliveri, *Internet, telemática y salud*. Buenos Aires: Panamericana, 1997.
- Generalitat de Catalunya, *Pla de Salut de Catalunya*. Barcelona: Dt. de Sanitat i SS, 1999.
- Generalitat de Catalunya, *Llibre Blanc. Activitats preventives per a la gent gran*. Barcelona: Dt. de Sanitat i SS, 1999.
- Girbau, MR (Co.), *700 preguntas y respuestas en Enfermería Comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.
- Martínez Navarro, F. et al., *Salud Pública*. Madrid: Interamericana, 1998.
- OMS, *Educación para la salud*. Ginebra: OMS, 1989.
- Rochon, A, *Educación para la salud*. Barcelona: Masson, 1991.
- Sánchez Moreno, A.; et al., *Enfermería Comunitaria 3*. Madrid: Interamericana, 2000.
- Serrano González, MI (Co.), *La Educación para la Salud del siglo XXI*. Madrid: Díaz de Santos, 2000.
- A més, a classe es donaran fotocòpies d'articles i documents varis que seran de lectura obligatòria.

Infermeria Geriàtrica

Crèdits: 7

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Analitzi els processos biològics, psicològics i socioculturals que influeixen en el procés d'envelliment individual.
2. Distingeixi els diversos col·lectius de gent gran a qui van adreçades les intervencions, els nivells d'atenció i les seves finalitats.
3. Elabori un pla de cures individualitzat d'acord amb les necessitats de la persona i del seu entorn.
4. Conegui els programes d'atenció i de suport que s'estan duent a terme per a millorar el benestar de les persones grans i llurs famílies.
5. Desenvolupi les actituds i les habilitats necessàries per proporcionar una atenció individualitzada.

CONTINGUTS:

1. L'envelliment de la població
  - 1.1. Envelliment demogràfic. Mecanismes que intervenen. Causes i conseqüències.
  - 1.2. Estructura de la població: gènere i edat
  - 1.3. Vers un nou concepte: la maduresa i la vellesa de massa.
  - 1.4. Indicadors: a) d'estructura de la població; b) Indicadors socials; c) Indicadors de salut.
  - 1.5. Característiques de la població gran a Catalunya. La feminització de la vellesa.
2. Representacions sobre l'altre: Vell
  - 2.1. L'estudi de l'envelliment humà. Diferents perspectives.
  - 2.2. Teories psicosocials: imatges culturals i benestar.
  - 2.3. Dimensió sociocultural de l'envelliment humà
  - 2.4. Les profecies que s'autocumpleixen. L'efecte Pigmalí. Model de Litle
3. Psicologia gerontològica
  - 3.1. L'envelliment des d'una perspectiva de cicle vital i de desenvolupament humà: les edats de la vida, les crisis i les tasques de desenvolupament.
  - 3.3. L'envelliment des d'una perspectiva d'adaptació als canvis. Personalitat. Canvis cognoscitius. Transicions durant la vellesa.
  - 3.5. Dol i mort durant la vellesa
4. Envelliment i salut
  - 4.1. Envelliment actiu. Concepte i determinants de salut.
  - 4.2. Envelliment amb èxit, normal i patològic
  - 4.3. Canvis biofisiològics durant l'envelliment
  - 4.4. De la fragilitat a la dependència
  - 4.5. Problemes de salut més freqüents.
5. L'atenció a la gent gran des d'una perspectiva infermera
  - 5.1. Valoració i recollida de dades. Particularitats de l'entrevista i la recollida de dades de la gent gran.
  - 5.2. Valoració geriàtrica integral: una metodologia de treball multidisciplinària.
  - 5.3. Instruments complementaris per a la valoració de la gent gran.
  - 5.4. Suport social. Atenció i suport a les famílies.
6. Problemes de salut, síndromes geriàtriques i cures infermeres
  - 6.1. Síndrome d'immobilitat. Adaptacions i ajudes tècniques
  - 6.2. Síndrome de davallada
  - 6.3. Caigudes. Seguretat a la llar i entorn protèsic

- 6.4. Prevenció i tractament de les UPP
- 6.5. Incontinències
- 6.6. Restrenyiment
- 6.7. Depressió i trastorns d'ansietat
- 6.8. Síndrome confusional. Demències
- 6.9. Maltractaments
- 6.10. Aïllament social
- 6.11. Internament. Entorn terapèutic
- 7. Polítiques socials i sanitàries d'atenció a la gent gran
  - 7.1. Principals orientacions de les polítiques adreçades a la gent gran
  - 7.2. La llei de Serveis Socials
  - 7.3. Atenció sociosanitària

MATERIALS DE L'ASSIGNATURA:

Dossier "Guia per a la recollida de dades i l'entrevista".

Dossier "Instruments de valoració en Gerontologia i Geriatria".

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Adquisició de coneixements teòrics, aplicació pràctica dels coneixements, assistència i participació a classe.

Instruments d'avaluació:

- Proves tipus text: la primera el mes de febrer amb caràcter eliminatori i la segona al juny, coincidint amb la convocatòria ordinària.
- Treballs: a) treball final de l'assignatura consistent en la valoració, diagnòstic i pla individualitzat d'atenció integral d'un cas, b) resolució de casos pràctics i exposició a classe.

Criteris de càlcul de l'avaluació final:

- Les proves tipus text corresponen a un 60 % de la nota final.
- Els treballs pràctics s'avaluaran de la següent forma:
  - a) treball final de l'assignatura, 20 % de la nota final;
  - b) resolució de casos pràctics i exposició a classe, 20 % de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

- Arcand, M.; Hébert, R. *Précis pratique de gériatrie*, 2a ed. Québec: Maloine, 1997.
- Barenys, M.P. *Residencias de ancianos: enfoque sociológico*. Barcelona: Fundació la Caixa, 1991.
- Buendia, J. *Gerontología y salud*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1997.
- Departament de Sanitat i Seguretat Social *Llibre Blanc: Activitats preventives per a la gent gran*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1999.
- Departament de Benestar Social *Llibre Blanc de la gent gran amb dependència*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2002.
- Departament de Benestar Social *Llibre Blanc de la gent gran activa*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2002.
- Departament de Benestar i família *Carta dels drets i deures de la gent gran de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003.
- García López, MV.; Rodríguez Ponce, C.; Toronjo Gómez, A. *Enfermería del anciano*. Madrid: DAE, 2001.
- García Hernández, M. et al. *Enfermería Geriátrica*. Barcelona: Masson, 2000.
- Guillen Lera; Pérez del Molino. *Síndromes y cuidados del paciente geriátrico*. Madrid: Masson, 1994.
- Lauzon, S.; Adam, E. *La personne âgée et ses besoins*. Québec: Seli Arslan, 1996.

- Lévèsque, L.; Lauzon, S. *Alzheimer: Comprendre pour mieux aider*. Saint Laurent: ERPI, 1990.
- OMS *Mujeres, envejecimiento y salud: conservar la salud a lo largo de la vida*. Ginebra: OMS, 1998.
- OMS "Envejecimiento activo: un marco político". *Rev. Esp. Geriatr Gerontol*, 37 (S2): 74-105. 2002.
- Salvarezza, L. *La vejez: una mirada gerontológica actual*. Buenos Aires: Paidós, 1998.
- San Roman, T. *Vejez y Cultura*. Barcelona: Fundació la Caixa, 1989.
- Silvestre, N.; Pérez Salanova, M.; Jódar, M. *Psicología evolutiva: adolescencia, edad adulta y vejez*. Barcelona: CEAC. 1996.
- Societat Catalanoblear de Geratría i Gerontologia *Avaluació geriàtrica integral*. Barcelona: GLOSA, 1996.
- Staab, A.S.; Hodges, L.C. *Enfermería gerontológica*. Mèxic: McGraw Hill-Interamericana, 1998.
- Vila Miravent, J. *Guia pràctica per entendre els comportaments dels malalts d'Alzheimer*. Vic: Eumo Editorial, 1996.

Farmacologia

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Comprenqui els conceptes generals de farmacologia.
2. Conegui les diferents formes farmacèutiques en què es poden trobar els medicaments.
3. Identifiqui les diferents vies d'administració dels medicaments.
4. Congui les diferents etapes que segueix el medicament des de la seva entrada en l'organisme fins a l'eliminació.
5. Conegui els medicaments pel seu nom genèric o denominació comuna internacional (DCI).
6. Conegui i identifiqui les diferents reaccions adverses, contraindicacions i interaccions més significatives des del punt de vista clínic.
7. Relacioni els diferents medicaments estudiats amb el grup anatómicoterapèutic i les seves indicacions.
8. Diferencii els medicaments utilitzats exclusivament en l'assistència hospitalària dels que es poden prescriure i administrar en l'assistència primària.
9. Sàpiga fer els càlculs necessaris per administrar la dosi indicada en cada recepta.
10. Instruir el pacient, la família i la comunitat en els principis bàsics de farmacologia.
11. Entengui els problemes socials resultants de l'ús inadequat dels medicaments per a poder intervenir eficientment en la seva prevenció.

CONTINGUTS:

1. Farmacologia general:

- 1.1. Conceptes i història de farmacologia.
- 1.2. Nomenclatura, classificació i regulació legal de l'ús dels medicaments.
- 1.3. Formes farmacèutiques i vies d'administració.
- 1.4. Farmacocinètica: alliberació, absorció, distribució, metabolització i eliminació.
- 1.5. Farmacodinàmia: mecanismes d'acció farmacològica, receptors, teories de l'unió fàrmac-receptor i l'efecte farmacològic.
- 1.6. Farmacovigilància: Estudi de les reaccions adverses.
- 1.7. Toxicitat dels medicaments
- 1.8. Càlculs en farmacologia
- 1.9. Farmacologia en situacions especials (geriatria, pediatria, embaràs, insuficiència renal i insuficiència hepàtica)
- 1.10. Gestió de medicaments com a residus: emmagatzematge i recollida.

2. Farmacoteràpia:

- 2.1. Farmacologia en alteracions del sistema nerviós:
  - 2.1.1 Sistema nerviós autònom
  - 2.1.2. Sistema nerviós central:
    - 2.1.2.1. Analgèsics
    - 2.1.2.2. Anestèsics
    - 2.1.2.3. Antiedematosos cerebrals
    - 2.1.2.4. Antiparkinsonians
    - 2.1.2.5. Antiepilèptics
    - 2.1.2.6. Antimigranyosos
    - 2.1.2.7. Antineuràlgics
    - 2.1.2.8. Hipnòtics, sedants i ansiolítics

- 2.1.2.9. Antidepressius
- 2.1.2. 10. Estimulants del sistema nerviós central
- 2.2. Farmacologia en alteracions del sistema respiratori:
  - 2.2.1. Antitussígens
  - 2.2.2. Expectorants i mucolítics
  - 2.2.3. Broncodilatadors:
    - 2.2.3.1. Centrals
    - 2.2.3.2. B-adrenèrgics
    - 2.2.3.3. Corticoids
    - 2.2.3.4. Altres
- 2.3. Farmacologia en alteracions del sistema cardiocirculatori:
  - 2.3.1. Cardiotònics
  - 2.3.2. Antiarrítmics
  - 2.3.3. Antianginosos
  - 2.3.4. Vasodilatadors
  - 2.3.5. Diürètics
  - 2.3.6. Antihipertensius
  - 2.3.7. Hipolipemiants
- 2.4. Farmacologia en alteracions hematològiques:
  - 2.4.1. Antianèmics
  - 2.4.2. Anticoagulants i fibrinolítics
  - 2.4.3. Hemostàtics.
- 2.5. Farmacologia en alteracions del sistema digestiu:
  - 2.5.1. Antiulcerosos:
    - 2.5.1.1. Tòpics
    - 2.5.1.2. Sistèmics
  - 2.5.2. Antiemètics:
  - 2.5.3. Laxants
  - 2.5.4. Antidiarrèics
  - 2.5.5. Hepatoprotectors
  - 2.5.6. Dietoteràpia: Nutrició enteral i parenteral
- 2.6. Farmacologia en alteracions del sistema musculoesquelètic:
  - 2.6.1. Antiinflamatoris:
    - 2.6.1.1. No esteroids
    - 2.6.1.2 Esteroids
  - 2.6.2. Relaxants musculars
  - 2.6.3. Tractament de l'osteoporosi
- 2.7. Farmacologia en les alteracions sistema immunològic:
  - 2.7.1. Immunologia activa: vacunes
  - 2.7.2. Immunologia passiva: gammaglobulines
  - 2.7.3. Immunodepressors
- 2.8. Medicaments utilitzats en el tractament i la prevenció de les malalties infeccioses:
  - 2.8.1. Antisèptics i desinfectants
  - 2.8.2. Antibiòtics
  - 2.8.3. Antivírics
  - 2.8.4. Tuberculostàtics
  - 2.8.5. Antifúngics
  - 2.8.6. Altres antiparasitaris
- 2.9. Medicaments utilitzats en oncologia (citostàtics):
  - 2.9.1. Normes de manipulació:
    - 2.9.1.1. Administració.

- 2.9.1.2. Tractament de deixalles.
- 2.10. Medicaments utilitzats en oftalmologia.
- 2.11. Medicaments utilitzats en otorrinolaringologia
- 2.12. Medicaments utilitzats en dermatologia.
- 2.13. Medicaments utilitzats en endocrinologia:
  - 2.13.1. Antitiroïdals.
  - 2.13.2. Tiroïdals.
  - 2.13.3. Antidiabètics.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- Una prova escrita que representarà el 90% de la nota.
- Un treball que representarà el 10% restant.

Per poder fer mitjana caldrà que la prova escrita i el treball se superin, per separat, amb una nota igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

Catálogo de Especialidades Farmacéuticas. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos, 2005.

López Castellano, A. i altres. *Manual de Farmacología: Guía para el uso racional de medicamentos*. Madrid: Elsevier, 2005

Martindale. *Guía completa de consulta farmacoterapéutica*. Barcelona: Pharma, 2003.

Velasco Martín, A. i altres *Introducción a la Farmacología Clínica*. Barcelona: Menarini, 1997.

Mosquera, J.M. i Galdós, P. *Farmacología para enfermeras*. 4ª edición. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 2005.

Recomanada:

Hansten, P. *Interacciones Farmacológicas*. Barcelona: Doyma 1988.

Manual d'estades en pràctiques tutelades. Barcelona: Mach-Travé i Universitat de Barcelona, 2005.

Nutrició i Dietètica

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4t

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui els principis dietètics.
2. Respecti els hàbits individuals de la persona.
3. Seleccioni i confeccioni una dieta equilibrada en funció de l'edat i de l'aport de nutrients necessaris d'acord amb la despesa energètica.
4. Identifiqui i apliqui els principis dietètics en relació a les alteracions de salut més comunes.
5. Resolgui els problemes nutricionals precisant les modificacions nutricionals dels processos culinàries o bé de textura perquè s'apliqui cada dieta a una patologia específica, mantenint els hàbits i els costums individuals.
6. Ensenyi a l'usuari la terapèutica emprada, la preparació, la conservació i el seguiment de les dietes.

CONTINGUTS:

1. Generalitats dietètiques.
  - 1.1. Nutrició i alimentació.
  - 1.2. Grups d'aliments. Concepte i classificació.
  - 1.3. Grups de nutrients.
  - 1.4. Equilibri nutricional.
  - 1.5. Taules de composició d'aliments.
2. Alimentació de les persones sanes.
  - 2.1. Alimentació equilibrada.
  - 2.2. Alimentació durant l'embaràs i l'al·letament.
  - 2.3. Alimentació en el nadó i en el nen.
  - 2.4. Alimentació en la vellesa.
  - 2.5. Alimentacions alternatives.
3. Higiene alimentària i conservació dels aliments.
  - 3.1. Manipulació d'aliments.
  - 3.2. Procediments de cocció.
  - 3.3. Conservació dels aliments.
  - 3.4. Toxiinfeccions alimentàries
4. Generalitats. Dietes terapèutiques.
  - 4.1. Dieta progressiva.
  - 4.2. Dieta hiposòdica.
  - 4.3. Dieta en la diabetis.
  - 4.4. Dietoteràpia de les patologies de l'aparell digestiu.
  - 4.5. Dieta en la insuficiència renal.
  - 4.6. Dieta per la persona VIH positiva o amb sida.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de la assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Un examen ordinari de juny que caldrà superar amb una puntuació igual o superior a 5. En cas de no arribar-hi, l'alumne es podrà presentar a la convocatòria de setembre.
- Els criteris que estableixi el professor de l'assignatura. (assistència a classe, participació activa, presentació de treballs...)

BIBLIOGRAFIA:

Cervera P; Clapés, J. Rigolfas, R. *Alimentació i Dietoteràpia*. 4a ed. Madrid: Interamericana McGraw-Hill, 2004.

León, M; Celaya, S, *Manual de Recomendaciones Nutricionales al Alta Hospitalaria*. Barcelona: Novartis, 2001.

Muñoz, M; Aranceta, J; Garcia-Jelón. *Nutrición Aplicada y Dietoterapia*. 2ª ed. Pampona: Eunsa, 2004.

Salas-Salvadó, J; Bonada, A; Trallero, R; Saló M.E. *Nutrición y dietética clínica*. Barcelona: Masson, 2000.

Sociedad Española de Nutrición Comunitaria SENC. *Guías alimentarias para la Población Española*. Madrid: IM&C, 2001.

ASSIGNATURES TRONCALS I OBLIGATÒRIES DE 3R CURS

Infermeria Comunitària III

Crèdits: 9

Annual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les funcions d'Infermeria com a component de l'Equip d'Atenció Primària (EAP).
2. Defineixi les funcions de la infermeria en Atenció Primària de Salut (APS) en l'atenció directa i integri els aspectes socials que influeixen en la vida familiar i comunitària.
4. Demostri coneixements i habilitats en l'aplicació del PAI en l'APS.
5. Conegui programes d'APS dirigits a grups específics de la població.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

1. Història i evolució de la infermeria en l'àmbit comunitari. Atenció directa d'infermeria en APS..
  - 1.1. Influència social en la vida comunitària i familiar.
  - 1.2. Infermeria d'APS davant la diversitat.
  - 1.3. Organització de les consultes d'infermeria en APS. Funcions. Activitats. Registres.
  - 1.4. Procés d'Atenció d'Infermeria en l'APS.
  - 1.5. Modalitats d'infermeria extrahospitalària: Infermeria en salut laboral.
  - 1.6. Problemes de salut prevalents en APS: Programes i protocols.
  - 1.7. Activitats preventives en l'àmbit de l'APS.
2. L'Equip d'Atenció Primària (EAP):
  - 2.1. L'equip com a sistema de treball.
  - 2.2. L'EAP: concepte; components, funcions, activitats, àmbit d'actuació.
  - 2.3. Funcions de la infermeria dins de l'equip d'Atenció Primària (EAP).
3. Sistemes d'informació i registre en APS.
  - 3.1. E-CAP: programa informàtic.
  - 3.2. Fulls de suport.
  - 3.3. Recollida de dades en APS segons el model de V. Henderson.

Cicle pràctic

Durant el cicle pràctic s'apliquen els coneixements teòrics i s'hi realitza l'aprenentatge d'habilitats i el desenvolupament d'actituds. Les pràctiques es realitzaran en diferents centres d'Atenció Primària de Salut (APS) de la comarca o altres comarques properes.

L'experiència pràctica extrahospitalària en el marc d'aquesta assignatura té com a finalitat que l'estudiant integri els coneixements adquirits a l'Escola en un context real, de manera que sàpiga determinar problemes de salut reals i potencials de l'individu, família o la comunitat i tingui l'habilitat necessària per aplicar els mitjans adequats en cada cas per donar una atenció integral i planificada als usuaris en llur àmbit més proper.

Els estudiants disposaran d'una guia de l'experiència pràctica on consten els objectius que ha d'assolir.

Durant les pràctiques, els estudiants segueixen el mateix horari que els professionals d'infermeria.

Els professors de l'àrea d'Infermeria Comunitària de l'Escola faran un seguiment de les pràctiques coordinant la integració de l'alumne en el centre i comentant amb l'EAP l'evolució i el desenvolupament de la seva feina.

Durant les pràctiques l'estudiant ha d'elaborar un PAI i un treball, d'acord amb el professor de l'escola (es tindran en compte iniciatives personals i de l'EAP en què l'alumne pugui participar).

AVALUACIÓ:

L'avaluació del cicle teòric es farà mitjançant dues proves parcials durant el curs (la segona prova coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny).

Les proves tindran un valor del 75% de la nota final. El 25% restant s'obtindrà a partir de: seminaris, treballs individuals i treballs de grup, participació i assistència a classe.

L'avaluació del cicle pràctic es realitzarà a partir de les qualificacions obtingudes pels estudiants en:

- L'avaluació conjunta de les pràctiques entre l'equip d'infermeria dels respectius centres i el professor que haurà dirigit les pràctiques.
- L'execució i la presentació del treball realitzat durant el període.

El contingut teòric de l'assignatura suposarà un 70%, el 30% restant correspondrà al cicle pràctic (és imprescindible tenir-los tots dos aprovats).

El responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

Els estudiants que no aprovin tota l'assignatura pel juny quedaran suspesos de tots els continguts i caldrà que es presentin en la convocatòria de setembre. Si tampoc no aproven aquesta convocatòria, passaran a les següents convocatòries en les mateixes condicions exposades anteriorment.

BIBLIOGRAFIA:

Frias Osuna, A. *Enfermería Comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.

La història clínica per l'Assistència Primària. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social, Generalitat de Catalunya, 1989.

Martín Zurro, A.; Cano Pérez, J.F. *Atención primaria. Conceptos, organización y práctica clínica*. 4ª edición. Madrid: Harcourt Brace, 1991.

OMS. *Informe de la Conferència Internacional sobre APS de Viena*. Ginebra: OMS, 1979.

Hipertensió arterial per a l'Atenció Primària. Barcelona: Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària, 1997.

Sánchez Moreno, A. i altres *Enfermería comunitaria 3*. Madrid: Interamericana, 2000.

Martínez Navarro, F. i altres *Salud Pública*. Madrid: Interamericana, 1998.

Cervera, P. i altres *Alimentación y dietoterapia*. 3a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1999.

Caja López, C.; López Pisa, R. M. *Enfermería Comunitaria. Educación sanitaria*. Barcelona: Masson, 2003

<http://www.gencat.net/temes/cat/salut.htm>

Fotocòpies d'articles que es donaran a classe (lectura obligatòria).

Infermeria Medicoquirúrgica. Adult II

Crèdits: 16

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les manifestacions de dependència en les alteracions físiques/psíquiques així com aplicar el procés d'atenció d'infermeria per tal d'afavorir la màxima independència.
2. Adquireixi les habilitats necessàries per poder atendre a la persona/família en el seu procés d'emmalaltir.

CONTINGUTS:

Fisiopatologia:

1- Dermatologia:

- 1.1 Lesions primàries i secundàries de la pell
- 1.2 Alopecies.
- 1.3 Infeccions parasitàries, piògenes, víriques i micòtiques.
- 1.4 Dermatitis excematoses i atopia
- 1.5 Tumors cutanis benignes.
- 1.6 Precàncer i càncer de pell
- 1.7 Malalties de transmissió sexual
- 1.8 Psoriasis
- 1.9 Urticàries

2- Endocrinologia:

- 2.1 Anatomia i semiologia del sistema endocrí.
- 2.2 Alteracions de l'hipotàlam i l'hipòfisi.
- 2.3 Alteracions de tiroides i paratiroides. Cirurgia.
- 2.4 Diabetes.
- 2.5 Malalties de l'escorça i moll suprarenal.
- 2.6 Obesitat.
- 2.7 Trastorns del metabolisme: hiperuricèmia i hiperlipidèmia.

3- Neurologia:

- 3.1 Alteracions dels parells cranials.
- 3.2 Coma i mort cerebral
- 3.3 Tumors del SNC.
- 3.4 Complicacions neurològiques de les malalties sistèmiques.
- 3.5 Cefalees migranyoses i no migranyoses.
- 3.6 Malalties degeneratives i desmialitzants del SNC
- 3.7 Neuropaties perifèriques, malalties musculars i síndromes dolorosos de la columna vertebral.
- 3.8 Epilèpsia i moviments involuntaris i anormals.

4- Oncologia

- 4.1 Biologia del càncer i carcinogènesi física, química i biològica
- 4.2 Comportament de cèl·lules tumorals.
- 4.3 Clínica dels tumors humans. Manifestacions locals dels tumors. Metàstasi. Neoplàsies múltiples.
- 4.4 Tipus histològics de tumors. Extensió, estadis i factors pronòstics dels tumors.
- 4.5 Tractament del càncer: estratègia general.
- 4.6 Tractaments locals del càncer: cirurgia i radioteràpia.

- 4.7 Tractaments sistèmics del càncer: quimioteràpia i hormonoteràpia.
- 5- Traumatologia
  - 5.1 Record anatomofisiològic del sistema nerviós i dels sistema musculoesquelètic
  - 5.2 Malalties congènites i adquirides de l'aparell locomotor.
  - 5.3 Infeccions òssies i articulars
  - 5.5 Distròfies òssies i malalties generalitzades dels ossos.
  - 5.6 Malalties reumàtiques.
  - 5.7 Procediments i tractaments en traumatologia, ortopèdia i neurologia.

Controls i cures d'infermeria:

1- Cures a persones amb necessitats especials:

- 1.1 Cures al pacient cremat
- 1.2 Assistència integral al pacient amb neoplàsia
- 1.3 Assistència integral en la malaltia terminal
- 1.4 Control i tractament del malalt diabètic. Complicacions.
- 1.5 Cures al malalt amb SIDA.
- 1.6 Ajudes tècniques.

2- Intervencions per optimitzar les funcions neurològiques:

- 2.1 Cures a la persona amb patologia vascular cerebral.
- 2.2 Cures a la persona amb traumatisme cranial.
- 2.3 Cures a la persona amb trastorns convulsius.

3- Potenciació de la comunicació:

- 3.1 Cures a la persona amb dèficit auditiu.
- 3.2 Cures a la persona amb dèficit visual.
- 3.3 Sistemes de recolzament.

4- Control de la immobilitat:

- 4.1 Prevenció de possibles lesions
- 4.2 Cures a la persona que presenta una fractura.
- 4.3 Cures a la persona que presenta un traumatisme: toràcic, raquis, medul·lar

5.- Seminaris de simulació de casos i tallers pràctics.

Cicle pràctic:

S'estructura en un període de pràctiques en el camp hospitalari

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

Cicle teòric.

- Dues proves parcials alliberatòries (la segona prova coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny) i que representaran el 40% de la nota final de l'assignatura.
- Seminaris de simulació i tallers pràctics que representaran el 20% de la nota final de l'assignatura.

Cicle pràctic:

- Valoració de pràctiques assistencials, realitzada conjuntament entre el responsable de l'estudiant en el centre i el professor que realitza el seguiment. La nota representa el 40% de la nota final de l'assignatura.

Els continguts han d'estar tots aprovats per poder fer la mitjana. És imprescindible haver realitzat tots i

cadascun dels criteris anteriors per aprovar l'assignatura.

Si pel juny no s'aprova tota l'assignatura, quedaran suspesos tots els continguts i es passarà a les següents convocatòries en les mateixes condicions.

El responsable de l'assignatura es reserva el dret de fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

Brunner i Suddarch. *Enfermeria Médico-Quirurgica*. Volums I i III. 7a ed. Mèxic: Interamericana 1994.
Col·lecció "Master de Enfermeria". Barcelona: Masson.

Enfermeria. Sèrie "Manuales de Enfermería". Barcelona: Salvat.

Ferreras, P. I.; Rozman, C. *Medicina Interna*. Madrid: Harcourt Brace, 1997.

Harrison. *Medicina interna*. Volum I i III, 13a ed. Madrid: Interamericana- McGraw-Hill, 1994.

Long, B.I.; Philipps, W.J. *Enfermeria Médico-Quirurgica* Volums I i II, Madrid: Interamericana- McGraw-Hill, 1998.

Infermeria Maternoinfantil

Crèdits: 15

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui i descriu les característiques estructurals i funcionals que defineixen cadascuna de les etapes del cicle reproductiu.
2. Descriu el desenvolupament normal del procés de maternitat.
3. Analitzi els problemes de dependència que poden aparèixer en les dones, les parelles i les famílies al llarg del cicle reproductiu.
4. Identifiqui i descriu les característiques estructurals i funcionals que defineixen cadascuna de les etapes del creixement i desenvolupament humà des del naixement fins a l'adolescència.
5. Identifiqui les necessitats del nen en les diferents fases de creixement.
6. Analitzi els problemes de dependència que pot presentar el nen des del naixement fins a l'adolescència.
7. Integri el Procés d'Atenció d'Infermeria com a instrument de treball per ajudar a la dona, la parella i la família a assolir al màxim la seva independència i donar-los una atenció individualitzada.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la infermeria maternal.
2. Procés de maternitat. Embaràs, part i puerperi.
  - 2.1. Semiologia.
  - 2.2. Desenvolupament fetal i placentari. Intercanvis feto-placentaris.
  - 2.3. Gestació:
    - 2.3.1. Embaràs normal:
    - 2.3.2. Problemes de salut durant l'embaràs.
  - 2.4. El part:
    - 2.4.1. El part normal.
    - 2.4.2. El part distòcic.
  - 2.5. El puerperi:
    - 2.5.1. Puerperi normal.
    - 2.5.2. Problemes de salut en el puerperi
  - 2.6. Atencions d'infermeria durant el procés de maternitat.
3. Atenció immediata al nadó.
4. Aspectes psicològics de la maternitat i la paternitat.
5. Sexualitat i reproducció humana:
  - 5.1. Conducta sexual humana.
  - 5.2. Planificació familiar. Contracepció.
  - 5.3. Problemes de salut reproductiva.
  - 5.4. Climateri i menopausa.
6. Introducció a la infermeria infantil:
7. El nounat:
  - 7.1. Adaptació a la vida extrauterina.
  - 7.2. Valoració, classificació i característiques del nounat.
  - 7.3. Cures al nounat sa i al nounat amb problemes de salut.
8. Creixement i desenvolupament del nen:
  - 8.1. Conceptes i característiques.

- 8.2 Etapes del creixement i desenvolupament infantil.
- 8.3 Alimentació infantil.
- 8.4 Profilaxi de les malalties infeccioses. Immunització.
- 8.5 Malalties pròpies de la infància.
- 8.6 Accidents infantils.
- 9. El nen amb problemes de salut:
  - 9.1 Problemes respiratoris.
  - 9.2 Problemes nutricionals i digestius.
  - 9.3 Problemes infecciosos.
  - 9.4 Problemes nefrourinaris.
  - 9.5 Problemes neurològics.
  - 9.6 Problemes quirúrgics.
  - 9.7 Problemes de l'aparell locomotor.
- 10. El nen en situació especial:
  - 10.1 El nen amb malaltia crònica i/o terminal. Cures d'infermeria.
  - 10.2 Maltractament infantil: Detecció, prevenció i actuació.

* L'assignatura té uns crèdits pràctics que l'estudiant dedicarà a fer un treball de camp.

AVALUACIÓ:

1.- Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe.

2.- L'avaluació de l'assignatura es basarà en:

Dues proves escrites. La darrera coincidirà amb la convocatòria oficial de l'assignatura i que representaran el 60% de la nota final de l'assignatura.

La realització d'un treball pràctic i de lectures obligatòries i exercicis que suposaran el 40% de la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Aguilar Cordero, M.J. *Lactancia materna*. Madrid: Elsevier, 2003.
- Aguilar Cordero, M.J. *Tratado de enfermería infantil. Cuidados pediátricos*. Madrid: Elsevier, 2003.
- Avery Gordon, B. *Neonatología, fisiopatología y manejo del recién nacido*. Buenos Aires: Panamericana, 2001.
- Behrman. *Manual de pediatría de Nelson*. Madrid: Interamericana, 1995.
- Ceriani Cernadas, J.M. *Manual de procedimientos en neonatología*. Buenos Aires: Médica Panamericana, 2005.
- Chaure López, Isabel. *Enfermería pediátrica*. Barcelona: Masson, 2003.
- Departament d'Infermeria de l'Hospital for Sick Children, Toronto, Canadà.
- Manual de enfermería pediátrica. Protocolos de asistencia*. Barcelona: Salvat, 1988.
- Dickason, E.J. *Enfermería Materno-infantil*. Madrid: Mosby-Doyma, 1999.
- Gilbert, E.S. *Manual de embarazo y parto de alto riesgo*. Madrid: Elsevier, 2003.
- Godoy Ramírez, R. *Atención al recién nacido pretérmino*. Caracas: McGraw-Hill, 2002.
- Lissauer, Tom. Graham Clayder. *Texto ilustrado de pediatría*. Madrid: Elsevier Science, 2002.
- Marlow-Redding. *Enfermería pediátrica*. Vol. I, II, III. Madrid: Panamericana, 1990.
- Mattson, S. Smith Judy E. *Enfermería materno-infantil*. México: McGraw-Hill, 2001.
- Muñoz Calvo, M.T. *Pediatría extrahospitalaria: aspectos básicos en atención primaria*. Madrid: Ergon, 2001.
- Muscari, M.E. *Enfermería pediátrica*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 1999.
- Reeder. *Enfermería Materno-infantil*. Mèxic: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.
- Seguranyes. *Enfermería maternal*. Barcelona: Masson-Salvat, 1994.

- Shulte, Elisabeth B. i col. *Enfermería pediátrica de Thompson*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 2002.
- Tojo, R. *Tratado de nutrición pediátrica*. Barcelona: Doyma, 2001.
- Torrens Sigalés, R.M. *Enfermería de la mujer*. Madrid: Difusión Avances de enfermería, 2000.

Infermeria Psiquiàtrica de Salut Mental

Crèdits: 6

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi la capacitat de detecció de disfuncions psíquiques en els pacients atesos.
2. Conegui el conjunt d'habilitats tècniques, de relacions interpersonals, de comunicació i socials que permetin desenvolupar plans de cures adequats a l'objectiu d'atenció.
3. Sàpiga quins són els recursos assistencials socio-sanitaris disponibles per a l'atenció específica de la salut mental de la població.

CONTINGUTS:

1. Concepte de salut mental. Evolució històrica.
2. Concepte d'infermeria en salut mental.
3. Epidemiologia dels trastorns mentals.
4. Descripció, procés, alternatives terapèutiques i actuacions d'infermeria amb relació a:
  - 4.1. Trastorns mentals orgànics.
  - 4.2. Trastorns de personalitat.
  - 4.3. Trastorns adaptatius.
  - 4.4. Trastorns de l'alimentació.
  - 4.5. Trastorns dissociatius.
  - 4.6. Trastorns per ansietat.
  - 4.7. Trastorns de l'estat d'ànim.
  - 4.8. Trastorns psicòtics.
  - 4.9. Trastorns afectius.
  - 4.10. Trastorns sexuals.
5. Drogodependències.
  - 5.1. Concepte de droga.
  - 5.2. Problemes derivats del consum de droga.
  - 5.3. Classificació de les drogues.
  - 5.4. Aspectes històrics, culturals i socioeconòmics.
  - 5.5. Factors originaris i afavoridors del consum de droga.
  - 5.6. Atenció d'infermeria a la persona drogodependent.
6. Substàncies addictives: efectes sobre l'organisme i la conducta. Diagnòstic i procés terapèutic.
  - 6.1. Alcohol.
  - 6.2. Opiacis.
  - 6.3. Cocaïna i altres psicoestimulants.
  - 6.4. Cannabis. Al·lucinògens. Inhalants.
  - 6.5. Tabaquisme.
  - 6.6. Cafeïna.
  - 6.7. Joc patològic.
7. Pla de salut i atenció a la salut mental.
8. Legislació: internaments. Incapacitats. Cobertura assistencial.

*L'assignatura té uns crèdits pràctics que l'estudiant dedicarà a fer un treball de camp, supervisat pel professor.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- una prova escrita que representarà el 30% de la nota final
- el treball individual o en grup representarà un 70% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Bobes, J. *Salud Mental: Enfermería psiquiátrica*. Madrid: Síntesis, 1994.

Delfí Abella. *Psiquiatria Fonamental*. Barcelona: Edicions 62, 1981.

DSM-IV. Barcelona: Masson, 1995.

Grivois, H. *Urgencias Psiquiátricas*. Barcelona: Masson, 1989.

Atenció primària de salut i les drogodependències. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya

Rigol, A. *Enfermería de Salud Mental y psiquiátrica*. Barcelona: Salvat, 1995.

Sanfelin, V. *Problemas psiquiátricos*. Nurse. Review. Barcelona: Masson, 1991.

Administració dels Serveis d'Infermeria

Crèdits: 7

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Analitzi com es desenvolupen en altres països els sistemes sanitaris i les similituds que tenen amb els del nostre país.
2. Analitzi l'estructura i el funcionament del sistema sanitari a Catalunya i Espanya.
3. Adquireixi nocions de teoria econòmica general, com a base per a una millor comprensió de l'economia de la salut.
4. Conegui els conceptes generals de la política i la planificació a nivell macroassistencial.
5. Expliqui quina és la importància que té la sanitat dins de l'economia general.
6. Comprengui la importància d'una clara definició de la filosofia i els objectius com a base per integrar les finalitats personals i organitzatives.
7. Utilitzi de forma eficaç i eficient els recursos humans i materials del Departament d'Infermeria.
8. Conegui els conceptes i les tècniques de control de qualitat en infermeria.
9. Utilitzi el mecanisme d'elaboració de programes i protocols.

CONTINGUTS:

1. Sistemes sanitaris.
  - 1.1. Conceptes i models principals.
  - 1.2. Sistema sanitari espanyol. «Ley General de Sanidad».
  - 1.3. Sistema sanitari a Catalunya. Llei d'Ordenació Sanitària a Catalunya.
  - 1.4. Sistemes sanitaris d'altres països.
  - 1.5. Organització sociosanitària.
2. Política sanitària.
  - 2.1. Conceptes d'economia: producció, costos, oferta i demanda, productivitat, etc.
  - 2.2. Economia i salut: eficàcia, efectivitat, eficiència i equitat.
  - 2.3. Política, planificació i avaluació sanitària.
3. Assistència secundària.
  - 3.1. Organització hospitalària pública a Espanya i a Catalunya.
  - 3.2. El centre hospitalari: filosofia, serveis, funcions.
4. Administració dels serveis d'infermeria.
  - 4.1. Organització.
  - 4.2. Administració.
    - 4.2.1. Procés de l'administració.
    - 4.2.2. Fases de l'administració: planificar, implementar i controlar.
  - 4.3. Qualitat assistencial
    - 4.3.1. Objectius. Conceptes
    - 4.3.2. Evolució històrica
    - 4.3.3. Concepte de gestió de qualitat
    - 4.3.4. Producte, client, procés
    - 4.3.5. Infermeria basada en l'evidència
    - 4.3.6. Els registres d'infermeria en l'atenció hospitalària
    - 4.3.7. Gestió clínica i instruments que la faciliten
    - 4.3.8. Model de qualitat EFQM
    - 4.3.9. Sistema d'acreditació d'hospitals d'aguts
5. Programació i protocolització.

- 5.1. Programació: metodologia i disseny de programes.
- 5.2. Protocolització: metodologia i disseny de protocols.
- 5.3. Plans de salut. Pla de Salut de Catalunya

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova escrita que representarà el 40% de la nota final

Participació a classe, seminaris i treballs individuals o en grup, que representarà el 60% de la nota final.

Per aprovar l'assignatura s'ha de treure, com a mínim, un 5 en cadascuna d'aquestes parts.

Els alumnes que no aprovin tota l'assignatura en la primera convocatòria, quedaran suspesos de tots els continguts i caldrà que es presentin a les següents convocatòries.

BIBLIOGRAFIA:

Álvarez Nebreda, C. *Administración Sanitaria y Sistemas de Salud*. Madrid: Síntesis, 1994.

Ballesteros i altres *Bases críticas de la administración*. Mèxic: Interamericana, 1997

Boletín Oficial del Estado, 26 d'abril de 1986, n. 102.

Kron. *Liderazgo y administración en enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1987.

De la Cruz Balderas. *Administración de los servicios de enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1989.

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 1.324, juliol de 1990. Llei 156 1990, 9 de juliol d'Ordenació Sanitària a Catalunya.

Generalitat de Catalunya, Comissió Tècnica per als Registres d'Infermeria a l'Atenció Hospitalària. *Els Registres d'Infermeria en l'Atenció Hospitalària*. 1990

Eseverri. *Enfermería hospitalaria: Planificación, Dirección y control*. Barcelona: Médica y Técnica, col.l. «Informes tècnics» de la Generalitat de Catalunya, 1990.

«Ley 14/1986, de 25 abril, General de Sanidad».

Marriner. *Manual para administración de enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1986.

Rodríguez Porras, J.M. *El factor humano en la empresa*. Bilbao: Deusto, 1992

Suñol i Foz. *Sobre la qualitat de l'assistència*. Barcelona: Acadèmica de Ciències Mèdiques, 1992.

Fotocòpies d'articles que es donaran a classe (lectura obligatòria).

Pràctica Clínica Integrada

Crèdits: 5

Quadrimestre: anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1.- Aprofundeixi en les cures d'infermeria que es porten a terme en un servei/centre d'atenció maternoinfantil, de salut mental o de geriatria.
- 2.- Conegui quins són els recursos assistencials i socio-sanitaris disponibles per a l'atenció específica en aquestes àrees.
- 3.- Apliqui les habilitats i destreses tècniques, comunicacionals i de relació per desenvolupar plans de cures individualitzats adequats a cada situació.

CONTINGUTS:

L'estudiant escollirà realitzar un període de pràctiques en un centre o servei d'atenció geriàtrica, maternoinfantil o de salut mental.

Aquestes pràctiques seran tutoritzades per un professional-tutor del servei i per un professor de l'EUCS.

A l'inici de l'assignatura s'entregarà a l'estudiant un dossier amb la documentació específica que haurà d'utilitzar durant l'experiència pràctica.

AVALUACIÓ:

1. Elements d'avaluació:

- Es valoraran els coneixements, actituds i habilitats que s'han anat adquirint al llarg de la titulació, així com la capacitat d'anàlisi i crítica de l'estudiant.

2. L'avaluació de l'assignatura es basarà en:

- La valoració de l'experiència pràctica realitzada pels professionals del servei/centre i que representarà el 40% de la nota final de l'assignatura.
- La realització d'un treball o memòria de pràctiques tutoritzat per un professor de l'escola i que representarà el 60% de la nota final de l'assignatura.

ASSIGNATURES OPTATIVES

Anglès

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Desenvolupi els coneixements de gramàtica necessaris per a l'adquisició d'un us precís i correcte de la llengua anglesa, tant l'oral com l'escripta.
2. Adquireixi el vocabulari i frases fetes pròpies d'un context d'Infermeria i Dietètica i Nutrició
3. Desenvolupi la capacitat de comprensió de textos escrits, vídeos i gravacions.

CONTINGUTS:

1. Language:

- 1.1 Some writing and spelling rules
- 1.2 Review and contrasting tenses (active and passive)
- 1.3 Narrating and linking past, present and future events
- 1.4 Hypothetical situations and the conditionals
- 1.5 Reporting statements, questions and commands
- 1.6 Describing, defining and the relative clauses
- 1.7 Modal verbs (obligation, necessity, advice ...)
- 1.8 Useful phrases and vocabulary

2. Health Care

- 2.1 Parts of the body
- 2.2 Health and Diseases (symptoms, diagnosis, treatment)
- 2.3 Health and food (culture, food and diets)
- 2.4 Nutrition and Health tips
- 2.5 Nursing and Nutrition news
- 2.6 Case histories

2.7 Working with Health Care Professionals

3. New approaches to Nursing and Food and Nutrition through the Internet

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

1. Una prova escrita en acabar l'assignatura que representarà el 70% de la nota.
2. El 30% restant s'obtindrà a partir d'un treball utilitzant Internet i altres mètodes multimèdia (CD Roms a l'Aula d'Autoaprenentatge) que ja es detallarà a començament de curs.)

BIBLIOGRAFIA

- Alexander, L.G. *Step by Step 1/2/3* Harlow: Longman, 1991.
- Austin, D.; Crossfield, T. *English for Nurses*. Harlow: Longman, 1992.
- Bolton, D; Goodey, N. *English Grammar in Steps*. London: Richmond Publishing, 1996.
- Cambridge Word Selector Anglès-Català*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
- Collins Today's English Dictionary* Harper Collins, 1995.
- James, D.V. *Medicine. English for Academic Purposes Series*. Hampstead: Phoenix ELT, 1989.
- Longman Language Activator*. Harlow: Longman, 1994.

McCarthy, M; O'Deli, F. *English Vocabulary in Use*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
Murphy, R. *English Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
Oxford Dictionary of Food and Nutrition. Oxford :Oxford University Press,1998.
Oxford Dictionary of Nursing. Oxford: Oxford University Press,1998.
Oxford Diccionari Visual. Oxford: Oxford University Press,1992.
Willis, D. *Collins Cobuid Student's Grammar*. Harper Collins,1991.
Word Selector Anglès-Català Cambridge University Press, 1995

Dossier de lectura i glossari.

Teràpies Complementàries

Crèdits : 4,5

Quadrimestre : 3r

OBJECTIUS :

Que l'estudiant :

1. Conegui les diferents teràpies complementàries d'ús més freqüent en el nostre entorn.
2. Conegui algunes de les teràpies complementàries que els professionals d'infermeria poden desenvolupar i utilitzar com a recurs terapèutic.
3. Demostri habilitats en el primer nivell d'aplicació en : massatges i reflexologia podal.

CONTINGUTS :

1. Conceptes i generalitats de les teràpies complementàries .
2. Massatges :
  - 2.1 Conceptes i generalitats.
  - 2.2 Preparació del massatgista. Gimnàstica manual
  - 2.3 Efectes del massatge sobre l'organisme.
  - 2.4 Descripció de les principals manipulacions.
  - 2.4 Indicacions i contraindicacions del massatge.
  - 2.5 Sessions pràctiques.
3. Reflexologia:
  - 3.1 Introducció.
  - 3.2 Història.
  - 3.3 Zones reflexes del cos
  - 3.4 Causes de les zones doloroses.
  - 3.5 Objectiu.
  - 3.6 Consideracions en un massatge reflexològic.
  - 3.7 Moviment del massatge.
  - 3.8 Mètode de tractament.
  - 3.9 Freqüència, durada i reaccions.
  - 3.10 Indicacions i contraindicacions.
  - 3.11 Sessions pràctiques.

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics i l'adquisició de habilitat pràctica de les teràpies treballades.

Instrumentes d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- 1.- Una prova escrita que coincidirà amb la convocatòria oficial de l'assignatura i que representarà un 40 % de la nota final.
- 2.- La realització d'un treball de massatges i un de reflexologia que suposaran un 60% de la nota final.
- 3.- **L'assistència a les sessions pràctiques dels dos mòduls són obligatòries.**

La part teòrica i pràctica podran fer mitjana sempre i quan ambdues estiguin aprovades.

BIBLIOGRAFIA

Massatge:

Corral Pérez, I. *El masaje corporal*. Madrid: Libsa 1998.

Downing, G. *El libro del masaje*. Barcelona: Urano, 1987.

Fritz, S. *Fundamentos del masaje terapéutico*. Madrid: Elsevier, 2005

Leboyer, F. *Xantala un art tradicional: el massatge dels infants*. Barcelona: Alta Fulla, 1998.

Peinado, E. *El arte del masaje*. Barcelona: Integral, 1992.

Reflexologia:

Byers, D. *Reflexología de los pies*. Barcelona: Oceano Ambar, 2004.

Marquardt, H. *Manual práctico de la terapia de las zonas reflejas de los pies*. Barcelona: Urano, 2003.

Viñas, F. *La respuesta está en los pies: tratado completo de Reflejo terapia*. Barcelona: Integral, 1986.

Lett, A. *Reflex Zone Therapy for health professionals*. Livingston: Churchill, 2000.

Antropologia de la Salut

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4art.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Valori la interacció dels aspectes socioculturals en el manteniment de la salut o en l'aparició de la malaltia.
2. Interpreti els perfils polisèmics del procés salut-malaltia.
3. Valori els referents culturals de les persones per entendre les vivències que fan del procés salut-malaltia.

CONTINGUTS:

1. La història de les relacions entre l'antropologia social i la medicina.
  - 1.1- Perspectives teòriques de l'antropologia en l'estudi de les variacions culturals: l'escola de Cultura i personalitat.
  - 1.2- L'antropologia de la salut com a coneixement teòric.
  - 1.3- La salut com a producte sociocultural.
2. Salut i malaltia: aproximacions antropològiques.
  - 2.1- Salut-malaltia: un sistema de representacions.
  - 2.2- Malaltia-malalt: un conjunt de normes, valors, creences i les seves jerarquitzacions.
  - 2.3- Concepció del cos i altres components de la persona.
  - 2.4- Dualitat: medicina folk vs. medicina oficial.
3. Les xarxes de recolzament sociosanitari des d'una perspectiva cultural.
  - 3.1- Les relacions socials en la salut.
  - 3.2- Les xarxes assistencials
  - 3.4- Altre xarxes de relació: família, parentiu, veïnat, amiatat.
4. Salut i marginació social.
  - 4.1- L'atribució de la malaltia com a instrument de control social: diversitat cultural.
  - 4.2- Processos d'exclusió social dels malalts.
  - 4.3- Ideologia i actituds de despersonalització social.
  - 4.4- Deculturació o desvinculació del malalt.
    - 4.5- Drogaaddicció: ús i cultura de les drogues.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà mitjançant un examen escrit i un treball de curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Ackerknecht, E. *Medicina i antropologia social*. Madrid: Akal Universitaria, 1996
- Comelles, J; Martínez, A. *Enfermedad, cultura y sociedad*. Madrid: Eudema Antropología, 1993.
- Sontag, S. *La malaltia com a metàfora*. Barcelona: Empúries, 1997.

Sexualitat Humana

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4t

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1.- Adquireixi coneixements dels aspectes biològics, socioculturals i psicològics que integren la sexualitat humana.
- 2.- Conegui la implicació de la malaltia en la sexualitat humana, així com les seves repercussions psicosocials.
- 3.- Conegui els diferents programes d'orientació i educació sexual tant des del punt de vista individual com comunitari.
- 4.- Adopti actituds ètiques, responsables i respectuoses davant les múltiples expressions de la sexualitat humana.
- 5.- Interpreti el procés de construcció social de la Sida.
- 6.- Promogui un abordatge objectiu i integrador de la persona amb VIH/Sida.

CONTINGUTS:

- 1.- Perspectives històriques de la sexualitat. Visió antropològica.
- 2.- Sexualitat humana i cultura.
- 3.- Dimensions de la sexualitat.
- 4.- Comportament sexual humà:
  - 4.1 La sexualitat en les diferents etapes del cicle vital.
  - 4.2 Resposta sexual humana.
  - 4.3 Característiques i varietat de la conducta sexual.
- 5.- Sexualitat i reproducció
- 6.- Trastorns de la sexualitat:
  - 6.1 Disfuncions sexuals.
  - 6.2 Parafílies.
  - 6.3 Trastorns de la identitat sexual.
- 7.- Malalties de transmissió sexual.
- 8.- Sexualitat i VIH/Sida.
- 9.- Impacte de les malalties cròniques sobre la sexualitat humana.
- 10.- Sexualitat i discapacitat.
- 11.- Sexualitat coercitiva. Programes de prevenció.
- 12.- Pedagogia de la sexualitat.
- 13.- Aspectes ètics i legals entorn a la sexualitat humana.

AVALUACIÓ:

1.- Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe.

2.- L'avaluació de l'assignatura es basarà en:

Una prova escrita que coincidirà amb la convocatòria oficial de l'assignatura i que representarà el 50% de la nota final de l'assignatura.

La realització de treballs individuals i/o en grup: lectures, anàlisi d'articles i vídeos, etc. que representarà el 40% de la nota final.

L'assistència i participació a classe representarà el 10% restant de la nota final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Amor Pau, J.R. *Afectividad y sexualidad en la parsona con deficiencia*. Madrid: Universidad Pontificia Comillas, 1997.
- Baldaro, J. i col. *La sexualidad del deficiente*. Barcelona: Ceac, 1988.
- Bancroft, J. *Desviaciones de la conducta sexual*. Barcelona: Fontanella, 1977.
- Gatell, JM.; et al. *Guia práctica del sida*. 6a ed. Barcelona: Masson, 2000.
- Gellman Charles *El placer masculino*. Esplugues de Llobregat: Plaza&Janés, 1996.
- Hare-Mustin Racher, T. *Marcar la diferencia psicología y construcción de los sexos*. Barcelona: Herder, 1994.
- Margulis Lynn. *Què és el sexe?* Barcelona: Proa, 1999.
- Masters William, H. *Respuesta sexual humana*. Buenos. Aires: Inter-médica, 1981.
- Masters William, H. *Eros. Los mundos de la sexualidad*. Barcelona: Grijalbo Mondadori, 1996.
- Masters William, H. *La sexualidad humana*. Barcelona: Grijalbo, 1995.
- Polo, R. *Manual de nutrición y sida*. Fundación Wellcome España, 2000.
- Kaplan Helen Singer, *La nueva terapia sexual tratamiento activo de las disfunciones sexuales*. Madrid: Alianza, 1994.
- Sontag, S. *El sida y sus metáforas*. Barcelona: Muchnik, 1989.
- Sontag, S. *La malaltia com a metàfora*. Barcelona: Empuries, 1997.
- Stoppard, Miriam. *Guia del sexo Miriam Stoppard*. Barcelona: Ediciones Primera Plana D.L, 1998.
- Tordjman Gilbert. *El placer femenino*. Barcelona: Plaza&Janés, 1997.

FONTS DOCUMENTALS:

Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya

www.gencat.es/sanitat/cat/sidaspinfo.htm

Ministerio de Salud y Consumo

www.msc.es/sida/home.htm

Sida Studi

www.intercom.es/sidastud

Sexualitat

www.arconet.es/med/avg/home.htm

www.psicoplanet.com/temas/tema26.htm

Allarg de l'assignatura, els professors recomanaran bibliografia complementària.

Atenció d'Infermeria en Situacions de Dolor

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4t

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Comprengui el concepte del dolor.
2. Integri els diferents aspectes que permeten una valoració acurada del dolor.
3. Conegui les diferents teràpies farmacològiques i no farmacològiques que poden ajudar a controlar el dolor.
4. Assumeixi una actitud empàtica a l'hora de donar atenció a persones que presentin dolor.

CONTINGUTS

1-Principis bàsics del dolor

- 1.1. Definició de dolor total.
- 1.2. Factors que influeixen en el dolor.
- 1.3. Acostament a les repercussions del dolor.

2. Bases anatomofisiològiques de la transmissió del dolor.

3-Tipus de dolor

- 3.1. Classificació i definicions.

4-Valoració del dolor.

- 4.1. Entrevista i exploració.

5-Control del dolor.

- 5.1. Mesures farmacològiques

- 5.2. Mesures no farmacològiques:

- 5.2.1. Alimentació.
- 5.2.2. Exercici físic.
- 5.2.3. Distracció.
- 5.2.4. Estratègies psicològiques.
- 5.2.5. Respiració/relaxació i visualització. Sessions pràctiques.

6-Clinica del dolor.

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- Realització d'una prova escrita que representarà el 50% de la nota
- Realització de dos treballs teoricopràctics que suposaran el 50% de la nota .

Assistència obligatòria a les sessions pràctiques de respiració/relaxació i visualització.

És imprescindible haver realitzat i superat amb un 5 tots i cadascun dels criteris anteriors per aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Aliga, L.; Baños, J.E. *Tratamiento del dolor. Teoría y práctica*. Barcelona: MCR, 1995.
- Amutio Kareaga, A. *Nuevas perspectivas sobre la relajación*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 1998.
- Bernard Auriol, *Introducción a los métodos de relajación*, Madrid: Mandala, 1992
- Chaitow, L. *Aprender a vencer el dolor por la vía natural*. Barcelona: Oniro, 2002
- Chéne, P.A. *Initiation à la Sophrologie Caycédiennne*. Paris: Ellébore, 2003
- Durand de Bousingen, R. *La relajación*, Barcelona: Paidotribo, 1997.
- Khalsa, D.D.; Sthauth, C. *Curar el dolor*. Barcelona: Urano, 2001
- Lusk, J.T, *Visualizaciones curativas y de Relajación*, Barcelona: Martinez Roca, 1995.
- McCaffery, R. *Manual clínico para la práctica de enfermería*. Barcelona: Salvat, 1992.
- Moix, J. *Cara a cara con tu dolor*. Barcelona: Paidós, 2006.
- Nogués, I. *De lo físico a lo sutil*. Barcelona: Didaco, 2001
- Novel, G.; Lluch, M.T.E. *Enfermería psico-social II*. Barcelona: Salvat, 1991.
- Philipsh, Clare. *El tratamiento psicológico del dolor crónico*. Madrid: Pirámide 1991.
- Raj, P. *Tratamiento práctico del dolor*. Madrid: Mosby-Doyma, 1994.
- Rodriguez Correa, P. *Ansiedad y sobreactivación*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 2008
- Sandrin, L. *Comprender y ayudar al enfermo*. Madrid: San Pablo, 1997
- Sandrin, L. *Como afrontar el dolor, aceptar y comprender el sufrimiento*. Madrid: San Pablo 1997.
- Servan-Schreiber, D. *Curación emocional*. Barcelona: Kairós, 2004
- Van Lysebeth, A. *Paranayama*. Barcelona: Kairós, 2004

Actuació en Situacions d'Emergència Extrahospitalària

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Prengui consciència de la necessitat d'organitzar-se davant d'una situació d'emergència.
2. Conegui els principis d'intervenció davant d'una situació d'emergència.
3. Actui correctament davant d'una situació d'emergència extrahospitalària.

CONTINGUTS:

1. TEÒRICS

- 1.1. Introducció als primers auxilis.
- 1.2. Actuació general davant d'una emergència.
- 1.3. Obstrucció de la via aèria.
- 1.4. Suport vital bàsic.
- 1.5. Hemorràgies.
- 1.6. Xoc.
- 1.7. Traumatismes.
- 1.8. Immobilització i mobilització d'accidentats.
- 1.9. Cremades i lesions per electricitat.
- 1.10. Trastorns provocats per la calor i el fred.
- 1.11. Alteracions de la consciència.
- 1.12. Malaltia coronària aguda.
- 1.13. Reaccions al·lèrgiques i anafilàctiques.
- 1.14. Intoxicacions.
- 1.15. Picades i mossegades.
- 1.16. Urgències neurològiques.
- 1.17. Part.
- 1.18. Accidents en el medi aquàtic.
- 1.19. Concepte, classificació i efectes de les catàstrofes.
- 1.20. Organització de l'auxili en cas de catàstrofes.
- 1.21. Farmaciola.
- 1.22. Legislació.

2. SEMINARIS PRÀCTICS

- 2.1. Suport vital bàsic.
- 2.2. Desobstrucció via aèria.
- 2.3. Mobilització i immobilització bàsiques.
- 2.4. Extracció del casc.
- 2.5. Anàlisi de casos pràctics.

AVALUACIÓ:

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi, així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe teòrica i als seminaris pràctics de caràcter obligatori.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

Una prova escrita que coincidirà amb la convocatòria oficial de l'assignatura i que representarà el 60 % de la nota final de l'assignatura.

La realització de treballs individuals i/o en grup: resolució de casos pràctics, anàlisi d'articles i vídeos, etc. que representarà el 30% de la nota final.

L'assistència i participació a classe i als seminaris obligatoris, representarà el 10% restant de la nota final.

Per aprovar l'assignatura, cal que la prova escrita i els treballs realitzats tinguin una puntuació igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA:

Capilla, J; Cassany, M. *Socorrisme: Tècniques de suport a l'atenció sanitària immediata*. Creu Roja a Catalunya. Barcelona: Pòrtic, 1998.

Chapleau, W. *Primer interviniente en emergencia. Marcando la diferencia*. Madrid: Elsevier, 2007.

Creu Roja. *Manual de Primeros Auxilios*. Madrid: Pearson Educación, 2004.

Desportes, F. *Primeros auxilios en montaña*. Huesca: Barrabés, 2002

Fernandez, D i altres. *Manual de enfermería en emergencias prehospitalaria y rescate*. Madrid: Aran, 2002

Leon, M. *Urgències a l'atenció primària*. 1a ed. Barcelona: Institut Català de la Salut, 1997.

Manual de la Cruz Roja de Primeros Auxilios. Madrid: El País-Aguilar, 1999.

Net, A; de la Torre, F; Cerdà, M. *Aprèn a salvar una vida: Curs interactiu de suport vital bàsic*. [CD-Rom]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana-Proa, 1996.

Ortega, I; de la Plaza, E. *Manual de urgencias para el técnico en emergencias médicas*. Alcalá La Real (Jaén): Formación Alcalá, 2001.

Romero-Nieva, J; Duque, C. *Guía de intervención rápida de enfermería en situaciones urgentes*. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2002.

Subirats Bayego, E. *Socorrismo y medicina de urgencias en montaña*. Madrid: Desnivel, 2001

Subirats Bayego, E. *Primeros auxilios. Como prevenir y curar en la montaña*. Madrid: Desnivel, 2002.

Atenció d'Infermeria en les Addiccions i Toxicomanies

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui la història de les drogues dins la societat.
2. Conegui l'atenció a les drogodependències en el camp de l'Atenció Primària de Salut.
3. Conegui les diferents intervencions preventives en aquest camp.
4. Identifiqui les principals urgències derivades del consum d'aquestes substàncies.
5. Identifiqui les patologies més freqüentment associades al consum de drogues.
6. Analitzi els problemes de dependència més freqüents en aquestes situacions i apliqui les funcions pròpies d'infermeria.
7. Conegui la legislació vigent en el món de les drogodependències.

CONTINGUTS:

1. Arrelament històric de les diferents drogues en el nostre marc cultural.
2. Atenció a les drogodependències des de l'Atenció Primària de Salut.
  - 2.1. Alcohol:
    - 2.1.1. Detecció de consumidors.
    - 2.1.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment
    - 2.1.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.1.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.1.5. Rol d'infermeria.
  - 2.2. Drogues il·legals:
    - 2.2.1. Detecció de consumidors.
    - 2.2.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment.
    - 2.2.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.2.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.2.5. Rol d'infermeria.
  - 2.3. Tabac:
    - 2.3.1. Detecció de fumadors
    - 2.3.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment.
    - 2.3.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.3.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.3.5. Rol d'infermeria.
  - 2.4. Urgències que es poden presentar a l'APS com a conseqüència del consum de drogues:
    - 2.4.1. Alcohol: Intoxicació, síndrome d'abstinència, patologia associada.
    - 2.4.2. Drogues il·legals: Intoxicació, síndrome d'abstinència, patologia associada.
    - 2.4.3. Criteris de derivació.
    - 2.4.4. Rol d'infermeria. Tabac: tractament des del servei especialitzat.
3. Atenció a les drogodependències des dels serveis especialitzats.
  - 3.1. Programes de tractament.
  - 3.2. Rols professionals.
  - 3.3. CAS, CT, UHD, Serveis penitenciaris.
  - 3.4. Cafeïna:
    - 3.4.1. Descripció del fenomen.
    - 3.4.2. Diagnòstic.
  - 3.5. Joc patològic:

- 3.5.1. Factors desencadenants.
- 3.5.2. Diagnòstic.
- 3.5.3. Tractament especialitzat i intervenció des de primària.
- 3.6. Drogues de síntesi:
  - 3.6.1. Descripció, efectes i formes de consum.
  - 3.6.2. Riscs de consum.
  - 3.6.3. Intervenció terapèutica.
- 3.7. Noves addiccions: treball, ordinadors, noves substàncies, internet.
- 4. Patologies associades al consum de drogues il·legals:
  - 4.1. Descripció del fenomen.
  - 4.2. Programes de detecció de risc de malalties infectocontagioses.
  - 4.3. Desenvolupament i aplicació dels programes d'intercanvi de xeringues.
  - 4.4. Programes d'educació sanitària.
  - 4.5. Rol d'infermeria.
- 5. Legislació sobre substàncies capaces de generar dependència.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova objectiva que caldrà superar amb una puntuació igual o superior a 5.
- Assistència de l'estudiant a classe.
- Participació en treballs i/o seminaris proposats pels professors.

BIBLIOGRAFIA:

- DSM-IV. Barcelona: Masson, 1995.
- Escohotado, A. *Historia de las drogas* (1, 2 i 3). Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- L'atenció primària de Salut i les drogodependències*. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social, Generalitat de Catalunya, 1992.
- Larger, F.; López, F. *Manual de drogodependencias para profesionales de la salud*. Barcelona: Librería Universitaria, 2002.
- Pardell, H.; Saltó, E.; Salleras, L. *Manual de diagnóstico y tratamiento del tabaquismo*. Madrid: Editorial Medica Panamericana, 1996.
- Rigol, A.; Ugalde, M. *Enfermería de Salud Mental y Psiquiatria*. Barcelona: Masson, 2000.
- Urgències a l'Atenció Primària*. 1a ed. Barcelona: Institut Català de la Salut. Generalitat de Catalunya, 1997.
- Vallejo Ruiloba, J. *Introducción a la psicopatología y la psiquiatria*, 5a ed. Barcelona: Masson, 2002.

Elaboració de Projectes

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- I.- Conegui d'una forma general aquells aspectes referents a la metodologia de l'elaboració d'un projecte i els integri a fi de disposar dels recursos per:
  - 1.1. Observi les situacions quotidianes que poden esdevenir un problema de recerca.
  - 1.2. Conegui el procés per al disseny d'un projecte.
  - 1.3. Desenvolupi habilitats per a una cerca eficaç de documents i la lectura crítica d'articles originals i d'altres documents de recerca.
  - 1.4. Desenvolupi habilitats per fer exposicions orals.
  - 1.5. Apliqui la informàtica i la telemàtica, com a suport en el procés de desenvolupament d'un projecte.

MÒDULS:

L'assignatura s'estructura en 12 mòduls didàctics, el contingut dels quals es concreta en un temari:

M0.-Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.

M1.-Aplicació del mètode científic.

M2.-El problema origen.

M3.-La revisió bibliogràfica i documental.

M4.-Objectius, hipòtesis i variables.

M5.-Mètodes quantitativs.

M6.-Mètodes qualitativs.

M7.-Disseny d'estudi.

M8.-El mostreig.

M9.-Aspectes ètics de la recerca.

M10.-Edició i presentació de documents.

TEMARI:

Dins de cada mòdul s'hi tracten els temes següents:

M0.-Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.

1 Avaluació prèvia i experiències en recerca dels alumnes.

2 Inversió en recerca, en el nostre país.

3 Finançament de la recerca.

4 Els condicionants per poder fer recerca de qualitat.

M1.-Aplicació del mètode científic.

1 L'origen del coneixement.

2 El mètode científic. Aplicació.

3 Esquema general per a l'elaboració de treballs d'investigació.

M2.-El problema origen.

1 Origen, identificació i valoració de dubtes susceptibles de constituir un problema de recerca.

2 Estratègies per la formulació d'un problema de recerca.

M3.-La revisió bibliogràfica i documental.

1 Planificació de la cerca documental. El mapa de cerca. El llenguatge.

2 Tipologia de documents i fonts de documentació.

3 La cerca a les biblioteques.

4 Estratègies de cerca a Internet.

- 5 La cerca en bases de dades (BBDD) en ciències de la salut.
  - 6 Organització i selecció dels documents. Síntesi i resum de la informació.
  - 7 La presa de decisions basada en l'evidència científica.
- M4.-Objectius, hipòtesis i variables.
- 1 Objectius.
  - 2 Formulació i tipus d'hipòtesi.
  - 3 La definició i mesura de les variables.
- M5.-Mètodes quantitativs.
- 1 Elaboració d'enquestes i qüestionaris en l'àmbit de la salut.
  - 2 Característiques i qualitat en la confecció i utilització d'instruments de mesura. Validesa (de contingut, de correlació de criteri) i fiabilitat (estabilitat, homogeneïtat, equivalència). Precisió i exactitud.
  - 3 Escales de mesura en ciències de la salut.
- M6.-Recerca qualitativa.
- 1 Observació. Directa (participant, no participant) i indirecta (documents escrits, converses i discursos, gravacions, altres mètodes audiovisuals).
  - 2 Entrevista. Individual (entrevista semiestructurada) i grup (grup focal, grup nominal, Delphi).
  - 3 Altres: *Brainstorming*.
- M7.-Dissenys d'estudi.
- 1 Tipus de dissenys: l'assaig clínic, els estudis d'intervenció, estudis de cohorts, estudis de casos i controls, altres dissenys d'intervenció.
  - 2 Conceptes d'interès: disseny segons temporalització, lloc, nombre d'individus, manipulació de la variable, grau d'abstracció.
- M8.-El mostreig.
- 1 Teoria del mostreig.
  - 2 Modalitats de mostreig.
  - 3 Mida de la mostra.
- M9.-Aspectes ètics de la recerca.
- 1 Els comitès ètics d'investigació clínica.
  - 2 Preguntes per a la revisió ètica.
  - 3 La protecció de dades.
- M10.-Edició i presentació.
- 1 La presentació d'originals i d'articles de revisió. Normativa d'edició i presentació.
  - 2 La comunicació oral. Aplicacions amb el programa Power Point

DESENVOLUPAMENT I SEGUIMENT DE L'ASSIGNATURA:

L'assignatura s'ha plantejat en un entorn semipresencial. Hi haurà una hora inicial de presentació de l'assignatura i 2 seminaris de 3 hores de durada cadascun al llarg del curs, per tal de fer l'exposició dels conceptes principals, resolució de dubtes i de treball en grup. Els mateixos seminaris es realitzaran durant el matí i es repetiran en una sessió de tarda. L'assignatura s'haurà de seguir a través del Campus Virtual, amb el suport dels professors. El desenvolupament de l'assignatura pretén tenir un ritme dinàmic i promoure una actitud participativa de l'alumne.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme segons els criteris següents:

- El treball i participació de l'estudiant en els seminaris.
- Avaluació continuada a partir de treballs individuals i de grup que es proposin en el decurs dels diversos mòduls.

BIBLIOGRAFIA:

- Alaminos, A. *Gráficos*. 1a ed. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1993.
- Álvarez Cáceres, R. *El método científico en ciencias de la salud*. Madrid: Díaz de Santos, 1996.
- Argimon Pallàs, J.M.; Jiménez Villa, J. *Métodos de investigación aplicados a la atención primaria*. Barcelona: Doyma, 1991.
- Bowling, A. *La medida de la salud*. Barcelona: Masson, 1994.
- Burns, N.; Grove, S. *Understanding nursing research*. Philadelphia: Saunders Company, 1995.
- Cabrero García, J.; Richart Martínez, M. *Investigar en enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en enfermería*. Universidad de Alicante, 2000.
- Domènech, J.M. *Métodos estadísticos en ciencias de la salud*. Barcelona: Signo, 1991.
- Edwards, M. *The Internet for Nurses and Allied Health Professionals*. 2a ed. New York: Springer, 1997.
- Hulley, S.B.; Cummings, S.R.; *Diseño de la investigación clínica*. Barcelona: Doyma, 1993.
- León, O.; Montero, I. *Diseño de investigaciones*. 2a ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 1997.
- Oliveri, N.; Sosa, Gamboa, C. *Internet telemática y salud*. Madrid: Panamericana, 1997.
- Pardo de Velez, Cedeño Collazos. *Investigación en salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill-Interamericana, 1997.
- Pardo de Vélez, G. *Investigación en salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw Hill-Interamericana, 1997.
- Polit, Hungler. *Investigación científica en ciencias de la salud*. 5a ed. Madrid: McGraw Hill-Interamericana, 1997.
- Rodríguez Gómez, G. *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: ediciones Aljibe, 1996.
- Sacket, Haynes. *Epidemiología clínica*. Madrid: Panamericana, 1994.
- Sentís Vilalta, J.; Ascaso Terrén, C.; Vallès Segalés, A.; Canela Soler, J. *Licenciatura. Bioestadística*. 2a ed. Barcelona: Ediciones científicas y técnicas, 1992.
- Tejada Fernández, J. *El proceso de investigación científica*. Barcelona: Fundació "La Caixa", 1997.
- Per a cada mòdul es recomanarà bibliografia específica.

Infermeria en Cures Pal·liatives

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS

Que l'estudiant:

1. Entengui l'evolució de certes malalties i el concepte de cures pal·liatives.
2. Prengui consciència de la importància del treball en equip i dels factors que influeixen en la dinàmica de grups.
3. Entengui la comunicació i la informació com un procés multidireccional.
4. Assumeixi l'actitud necessària per atendre aquelles persones en situació de malaltia avançada i terminal.
5. Desenvolupi habilitats per afrontar situacions difícils
6. Promogui la família i l'entorn com a sistemes de recolzament social natural.
7. Conegui els principals símptomes que presenten les persones amb una malaltia avançada/terminal i les estratègies de control.
8. Reflexioni sobre la idea del morir i la mort en el nostre entorn sociocultural.

CONTINGUTS

1. Situació de malaltia avançada i terminal: definició i característiques.
2. Cures pal·liatives:
  - 2.1 Història
  - 2.2 Definició i objectius
  - 2.3 Bases de la terapèutica
  - 2.4 L'equip d'atenció: -característiques i organització
-el paper d'infermeria
-el paper del cuidador
3. Impacte emocional de la situació de malaltia avançada i terminal:
  - 3.1 Reaccions de l'usuari, de la família i l'entorn, i de l'equip.
  - 3.2 Responent a les reaccions de l'usuari, de la família i l'entorn, i de l'equip.
  - 3.3 Mecanismes d'adaptació a la nova situació: Models per a l'anàlisi.
  - 3.4 Les cures pal·liatives en el nen i en l'adolescent
4. Comunicació i informació
  - 4.1 Finalitat / objectiu
  - 4.2 Principis bàsics
  - 4.3 Coneixement de la veritat / Com donar les males notícies
  - 4.4 Afrontament de situacions difícils. Possibilitats d'abordatge
5. Control de símptomes
  - 5.1 Principis generals
  - 5.2 Control de símptomes
  - 5.3 Urgències en cures pal·liatives
  - 5.4 La situació d'agonia
6. El morir i la mort
  - 6.1 La mort culturalment
  - 6.2 Aspectes ètics i legals del morir i la mort
7. El procés de dol
  - 7.1 Formació i tipus de vincles
  - 7.2 Etapes del dol

AVALUACIÓ

Elements d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició de coneixements teòrics, la capacitat crítica i d'anàlisi així com també l'assistència i la participació a les sessions de classe.

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- Assistència i activitats realitzades a l'aula individualment o en grup. Representarà el 30% de la nota final.
- Presentació d'un treball escrit i oral. Representarà el 70% de la nota final.

Als estudiants que no puguin assistir al 80% de les classes, se'ls aplicaran els següents criteris d'avaluació:

- Assistència i activitats realitzades a l'aula individualment o en grup. Representarà el 10% de la nota final
- Presentació d'un treball escrit i oral. Representarà el 70% de la nota final
- Examen individual dels continguts teòrics de l'assignatura. Representarà el 20% de la nota final.

És imprescindible haver realitzat tots i cadascun dels criteris anteriors per aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Astudillo, W. i altres. *Cuidados del enfermo en fase terminal y atención a su familia*. Navarra: EUNSA, 1995.
- Doyle, D.; Hanks G. i Macdonald, N. *Oxford textbook of palliative medicine*. Oxford: Medical Publications, 1993.
- Gómez-Batiste, J. i altres. *Cuidados paliativos en oncología*. Barcelona: JIMS, 1996.
- López Imedio, E. *Enfermería en cuidados paliativos*. Madrid: Panamericana, 1998.

Durant el curs es recomanarà bibliografia complementària.

Salut Mental Infantil i Juvenil

Crèdits:4,5

Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui el procés evolutiu infantojuvenil.
2. Sàpiga identificar els símptomes de la malaltia mental.
3. Conegui els grans grups dels trastorns mentals.
4. Ajudi a la prevenció en l'àmbit de la salut mental.

CONTINGUTS:

1. Psicologia evolutiva, família, educació i entorn:
  - 1.1. La necessitat de l'educació i els educadors en la formació de la personalitat.
  - 1.2. Dels 0 als 2 anys. El nen i l'entorn.
  - 1.3. Dels 2 als 6 anys. El nen i l'entorn.
  - 1.4. Dels 6 als 12 anys. El nen i l'entorn.
  - 1.5. Entre els 13 i els 20 anys. L'adolescència i l'entorn.
2. Psicopatologia: Els trastorns mentals:
  - 2.1. Introducció
    - 2.1.1. Definició de salut mental i de psiquiatria infantil.
    - 2.1.2. Motius de consulta.
    - 2.1.3. Els quatre grans grups de trastorns psiquiàtrics.
    - 2.1.4. Epidemiologia dels trastorns psiquiàtrics.
  - 2.2. L'exploració psicopatològica.
  - 2.3. Els trastorns del comportament:
    - 2.3.1. Psicopatologia o normalitat.
    - 2.3.2. Patologia psicomotora: tics i hiperactivitat.
    - 2.3.3. Patologia dels hàbits: trastorns del son i dels esfínters.
  - 2.4. Els trastorns emocionals:
    - 2.4.1. Els trastorns d'ansietat: les neurosis.
    - 2.4.2. Els trastorns afectius: les depressions.
    - 2.4.3. Els trastorns psicossomàtics.
    - 2.4.4. Els trastorns adaptatius.
  - 2.5. Els trastorns mentals:
    - 2.5.1. Les psicosis d'inici infantil i l'autisme.
    - 2.5.2. L'esquizofrènia. El trastorn bipolar.
    - 2.5.3. Els trastorns cognitius: l'oligofrènia. La dislèxia. L'escolar amb dificultats d'aprenentatge.
    - 2.5.4. Els trastorns de personalitat
    - 2.5.5. Els trastorns alimentaris: anorèxia i bulímia.
    - 2.5.6. Els trastorns de conducta.
  - 2.6. Els trastorns socials:
    - 2.6.1. La drogodependència.
    - 2.6.2. La infància maltractada i/o abandonada.
3. La xarxa de salut mental.
  - 3.1. Els centres de salut mental infantil i juvenil.
  - 3.2. Els tractaments psiquiàtrics i psicològics.
  - 3.3. Psicofarmacologia bàsica.

- 3.4. Prevenció. Detecció. Senyals de risc i d'alarma.
4. Taller pràctic:
- 4.1. Pressió social mediàtica i psicopatologia.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació:

- Un examen escrit al final de l'assignatura.
- Criteris establerts pels professors (assistència i participació activa a les classes i als tallers pràctics).

BIBLIOGRAFIA:

- De Morgadas, Jeroni. *La Psicología del niño y del adolescente*. Barcelona: Labor, 1970.
- Corbella, J; Valls, C. *Davant una edat difícil: psicologia i biologia de l'adolescent*: Barcelona: Columna, 1994.
- Folch i Camarasa, L. *Educar els fills, cada dia és més difícil*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Canal, A. *La crisis de la adolescencia*. Barcelona: Nova Terra, 1967.
- Vila-Abadal, J. *La joventut entre l'encant i el desencant*. Barcelona: Pleniluni, 1993.
- Turon, V. *Trastornos de la alimentación nerviosa, bulimia y obesidad*. Barcelona: Masson.
- Rodríguez Sacristan, J. *Psicopatología del niño y del adolescente*. Sevilla: Universidad de Sevilla, 1995.
- Mardomingo, M.J. *Psiquiatría del niño y del adolescente: método, fundamentos y síndromes*. Madrid: Díaz de Santos, 1994.
- Siegel, S.E. *Su hijo adoptado: una guía educativa para padres*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Castells, P. *Separación y divorcio: efectos psicológicos en los hijos*. Barcelona: Planeta, 1993.
- Jordà, L. *Manual del bon neuròtic*. Barcelona: Thassalia, 1995.
- DSM-IV*. Barcelona: Masson, 1995.
- Freixa, F; *Toxicomanías, un enfoque multidisciplinario*. Barcelona: Fontanella, 1981.
- Macià Antón, D. *Las drogas: conocer y educar para prevenir*. Madrid: Pirámide, 1995.
- Rodríguez Martos, A. *Manual preventivo contra la drogadicción*. Barcelona: Mitre, 1985.
- Romeu: *Trastornos psicológicos en pedriatría*. Barcelona: Doyma

Psicosociologia de les Males Notícies

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1Q Prengui consciència dels elements que intervenen en les relacions de comunicació que s'estableixen en un àmbit emocionalment complex com és el sanitari (situació hospitalària o comunitària).
- 2Q S'adoni de com una forma o una altra de comunicació interpersonal pot millorar o empitjorar una situació.

CONTINGUTS:

1. Conceptes bàsics de comunicació.
  - 1.1. La semiòtica i la pragmàtica.
2. Donar males notícies:
  - 2.1. Per què val la pena fer-ho bé?
  - 2.2. Per què donar males notícies és difícil?
  - 2.3. Qui ha de donar les males notícies?
  - 2.4. Interdisciplinarietat.
3. Habilitats bàsiques de comunicació:
  - 3.1. Escolta activa.
  - 3.2. Diàleg professional.
4. Protocols per com mobilitzar les males notícies:
  - 4.1. Identificació de situacions.
  - 4.2. Protocols específics.
5. Sistema de reacció del pacient:
  - 5.1. Procés d'adaptació.
  - 5.2. Com cal respondre a les reaccions del pacient.
6. La comunicació amb i entre els familiars i amics.
7. La comunicació entre els professionals de la salut.

AVALUACIÓ:

Instruments d'avaluació i càlcul de la nota final de l'assignatura:

- Un treball en grup sobre l'anàlisi d'una situació sanitària de relació de comunicació (50%).
- Un examen de contingut (50%).

BIBLIOGRAFIA:

- De Pablo, J. *Tècniques d'entrevista per a professionals de la salut*. Vic: Eumo, 1996.
- Bohm, D. *Sobre el diàleg*. Barcelona: Kairós, 1998.
- Buckman, R. *Com donar les males notícies: una guia per a professionals de la salut*. Vic: Eumo, 1998.
- Fast, J. *El lenguaje del cuerpo*. Barcelona: Kairós, 1980.
- Gendlin, E.T. *Focusing*. Bilbao: Mensajero, 1988.
- Goffman, E. *Relaciones en público*. Madrid: Alianza, 1979.
- Jiménez, F. *La comunicación interpersonal: ejercicios educativos*. Madrid: Publicaciones ICE, 1979.
- Knapp, M. *La comunicación no-verbal*. Barcelona: Paidós, 1985.
- O'Brien, M.J. *Comunicación y relaciones en enfermería*. Mèxic: El Manual Moderno, 1983.
- Pease, A. *El lenguaje del cuerpo*. Barcelona: Paidós, 1981.
- Reading, A.E. *Comuníquese con eficiencia*. Barcelona: Grijalbo, 1994.

Ricci, P.E; Cortesi, S. *Comportamiento no-verbal y comunicación*. Barcelona: Gustavo Gili.
Serrano, S. *La semiótica. Una introducción a la teoría de los signos*. Barcelona: Montesinos, 1981.

ASSIGNATURES DE CAMPUS

Aula de Cant Coral I i II

D/L 5249

CRÈDITS: 3. Lliure elecció

PROFESSOR: Sebastià BARDOLET i MAYOLA

QUADRIMESTRE: 1r i 2n

HORARI: Dimecres de 14:00 a 15:00 hores

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i creixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atentives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó a una veu i en grup.
  - 1.1. Formació del grup. Coneixement de la pròpia veu. Principis elementals de respiració i articulació. Actitud corporal. Consells i pràctica.
  - 1.2. Lectura del gest de direcció. Coneixement elemental de la partitura. El fraseig. L'expressivitat i la intenció. Moviments i matisos.
  - 1.3. Vers l'autonomia de la pròpia veu dins el conjunt de veus: saber cantar, saber-se escoltar, saber escoltar.
2. De camí cap al joc polifònic.
  - 2.1. Trets, particularitats i situació o tessitura de les veus femenines i de les masculines.
  - 2.2. La melodia canònica. El cànon a l'uníson: cànons perpetus i cànons tancats (a 2 veus, a 3 veus, a 4 i més veus [iguals / mixtes]).
  - 2.3. La cançó a veus iguals (2 veus, 3 veus).
3. Coneixement i treball de repertori.
  - 3.1. El repertori popular a cor.
  - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
  - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens vegem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.

3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració. Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Nota important:

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats –dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup–, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

Creació d'Empreses

CRÈDITS: 6

QUADRIMESTRE: I^r

PROFESSORES: Alejandra ARAMAYO i Quima VILA

OBJECTIUS:

Normalment les idees de nous negocis sorgeixen de l'observació de la realitat en detectar necessitats que no estan ben satisfetes per l'oferta actual. Les oportunitats identificades poden convertir-se una realitat empresarial, però hem de saber fins a quin punt aquesta idea pot ser viable i com posar-la en marxa.

El pla d'empresa és un instrument d'anàlisi, reflexió i avaluació del projecte per als emprenedors, però també és una carta de presentació per donar a conèixer la idea i els trets essencials del negoci a tercers (inversors, socis, proveïdors, etc.) generant confiança. Tenir una bona idea és un punt de partida, però, a més, cal estructurar-la i explicar-la de forma clara, coherent i engrescadora. A partir d'aquí estarem en condicions de passar a l'acció, és a dir, crear la nostra empresa.

L'objectiu d'aquesta assignatura és transmetre els coneixements relatius a l'elaboració del pla d'empresa i desenvolupar en l'estudiant les habilitats corresponents als tres àmbits que conformen el triangle bàsic per crear una empresa: Idea, viabilitat i potencial emprenedor.

PROGRAMA:

1. De la idea al pla d'empresa

- 1.1. Detectar oportunitats de negoci. Quina necessitat?, per a qui?, com cobrir-la?
- 1.2. Generació i avaluació de la idea. Les respostes
- 1.3. Utilitat del pla d'empresa. Guió del pla d'empresa.
- 1.4. Idea-pla-acció, importància de les característiques personals de l'emprenedor.

2. Coneixent el mercat i el client potencial.

- 2.1. El mercat. Variables externes que condicionen les possibilitats d'èxit.
- 2.2. Perfil del consumidor. Consumidors emocionals, individualistes, digitals, etc.
- 2.3. Segmentació i posicionament
- 2.4. Com arribar als clients. Estratègies de màrqueting per a la nova empresa

3. Dissenyant el funcionament de l'empresa

- 3.1. El pla d'operacions. Processos logístics i serveis.
- 3.2. Identificació del recursos materials necessaris.
- 3.3. Els recursos humans. Identificació de les habilitats i capacitats.
- 3.4. Forma jurídica de la nova empresa.

4. Pla economicofinancer.

- 4.1. Pla d'inversions i necessitats de finançaments.
- 4.2. Estats financers previsionals:
  - 4.2.1. Compte de resultats provisional.
  - 4.2.2. Pressupost de tresoreria.
  - 4.2.3. Balanç de situació provisional

5. Redacció i exposició del pla d'empresa

AVALUACIÓ:

L'assignatura té una orientació eminentment pràctica. Durant el període lectiu s'ha de dissenyar un projecte de creació d'empresa que s'ha de concretar en el lliurament i exposició d'un pla d'empresa. El treball serà tutoritzat, es fixarà un nombre mínim d'hores de tutorització.

Pel que fa a les sessions presencials, hi haurà un nombre mínim de sessions obligatòries. Els dies corresponents a aquestes sessions s'informaran en el campus a l'apartat *Evolució* de la pàgina web de l'assignatura.

La nota final de l'assignatura s'assignarà una vegada s'hagi exposat el Projecte de la Nova Empresa i corregit la versió escrita del projecte.

BIBLIOGRAFIA:

García González, A.; Bória Reverter, S. *Los nuevos emprendedores. Creación de empresas en el siglo XXI*. Editorial Univ. de Barcelona. 2006

García González, A. *Aplicación práctica de creación de empresas en las ciencias sociales*. Editorial Univ. de Barcelona. 2006

Miranda Oliván, A.T.; "Cómo elaborar un plan de empresa". Editorial: Thomson 2004.

Ollé, M., Planellas, M., i altres. *El plan de empresa. Cómo planificar la creación de una empresa*. Editorial: Marcombo 1997

Gil, M.A. *Cómo crear y hacer funcionar una empresa*. ESIC Editorial, 1993.

Maqueda, F.J. *Creación y dirección de empresas*. Barcelona: Ariel Economía, 1994.

Rodríguez, C.; Fernández, C. *Cómo crear una empresa*. IMPI, 1991.

El pla d'empresa. http://www.cidem.com/cidem/cat/suport/pla_empresa/index.jsp

Com crear la teva empresa. <http://www.barcelonanetactiva.com/>

Tramitació telemàtica de documentació per a crear una empresa,

<http://www10.gencat.net/gencat/AppJava/cat/sac/serveis.jsp?tema=500320#>

Nota: els alumnes de l'EPS han de parlar amb el cap d'estudis.

Curs d'Iniciació al Teatre

D/X 109

CRÈDITS: 3 Lliure Elecció

PROFESSORA: Eva MARICHALAR i FREIXA

QUADRIMESTRE: Primer

HORARI: de les 15 a les 16:30

INTRODUCCIÓ:

L'Aula de Teatre de la UVic neix el curs 1993-94 i pretén contribuir a la dinamització cultural de la nostra universitat i servir de plataforma d'introducció al teatre i les arts escèniques en general.

L'Aula de Teatre és un espai on, d'una banda, els estudiants es poden trobar amb la finalitat de crear lliurement i relaxadament, sense condicionants. De l'altra, serveix també com a reflexió col·lectiva i experimentació teatral.

Per fer tot això es compta amb un professor que guia tot el projecte; amb espais d'assaig; amb col·laboracions externes de professionals en les tasques de direcció, dramaturgia, escenografia i il·luminació, i també s'utilitzen espais externs per a les representacions.

Per formar part de l'Aula de Teatre s'ha de passar necessàriament pel curs d'iniciació al teatre o tenir experiència demostrada en altres centres o grups.

OBJECTIU GENERAL:

Aproximació al teatre i en concret al treball actoral de base.

CONTINGUTS:

Desinhibició

Presència escènica

Respiració

Seguretat

Relaxament

Percepció interior

Percepció exterior

Descoberta de la teatralitat pròpia

Dicció i presència de la veu

L'actor i l'espai

Moviments significants

El gest

L'acció

Construcció del personatge

METODOLOGIA:

Les classes seran totalment pràctiques, els alumnes experimentaran amb el cos, les sensacions i els sentiments. Es treballarà individualment i en grup.

El treball es desenvoluparà a partir de tècniques d'improvisació i tècniques de grup, utilitzant textos d'escenes teatrals, elements de vestuari, escenografia i elements musicals com a suport. Com a treball previ es farà incís en l'escalfament i la preparació del cos i la veu abans de l'activitat.

AVALUACIÓ:

Pel caràcter totalment pràctic de l'assignatura no hi haurà prova escrita a final de curs. L'assignatura s'avaluarà seguint els següents criteris: 50% nota de treball de curs 50% nota de classe. Per poder superar l'assignatura caldrà una nota mínima de 5 en cadascun dels dos apartats i no superar el nombre màxim de 2 absències.

Dones en el segle XXI: Una Visió Interdisciplinària

CRÈDITS: 3 CURS: tots

PROFESSORA (COORD.): Nilda ESTRELLA i SAYAG

QUADRIMESTRE: Segon

PRESENCIAL/ SEMIPRESENCIAL: Presencial

HORARI: Dimarts i dijous de les 14 a les 15 hores

PROFESSORAT COL·LABORADOR:

Joan Isidre Badell, Francesca Bartrina, Claude Carcenac, Isabel Carrillo, Lluïsa Cotoner, Pilar Godayol, Eva Espasa, Nilda Estrella, Montse Faro, Esther Fatsini, Rosa Guitart, Miquel Àngel Sánchez, Carme Sanmartí, Montserrat Vall, Montserrat Vilalta.

OBJECTIUS:

L'assignatura vol aproximar-se a la història i a la realitat de les dones en el món actual, considerant les aportacions teòriques i pràctiques que, des de diferents àmbits, permeten tenir un coneixement global i interdisciplinari. Prenent el gènere com a fil conductor s'analitzarà la complexitat de les diverses problemàtiques i dels reptes de les polítiques públiques.

CONTINGUTS:

1. Dona, drets humans i desenvolupament
2. Els estudis de gènere: temes d'interès i conceptes bàsics /sexe/gènere, androcentrisme, patriarcat...)
3. Història dels moviments feministes: liberal, socialista, radical...
4. Els debats dels moviments feministes: família, alliberament sexual, violència...
5. Polítiques de gènere:
  - a. Polítiques dels organismes internacionals governamentals i no governamentals
  - b. Tipologia de les polítiques: igualtat formal, igualtat d'oportunitats, acció positiva, de gènere...
6. Àmbits de concreció de les polítiques:
  - a. El mercat de treball: ocupació/ atur; segregació ocupacional; discriminació salarial...
  - b. Sistema educatiu: escola mixta/ escola coeducativa; la construcció del gènere...
  - c. Salut: el món de la cura, un món femení?
  - d. Cultura: la dona en el món de la literatura i el cinema

METODOLOGIA:

L'assignatura s'estructurarà en forma de seminari per tal d'afavorir la participació i el diàleg. La dinàmica de les classes combinarà les explicacions, les lectures, la projecció de vídeos i l'anàlisi d'altres documents, i comptarà amb la col·laboració de persones expertes en els estudis de gènere que aportaran la seva experiència i els seus coneixements.

AVALUACIÓ:

L'avaluació tindrà en compte:

- a. L'assistència i participació en les diferents sessions de l'assignatura (80%).
- b. La realització de les activitats individuals i del grup que es plantegin en les diferents sessions.
- c. La realització d'una memòria escrita sobre els continguts treballats i el procés seguit en l'assignatura.
- d. La lectura d'un llibre i la reflexió escrita sobre el contingut.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir un mínim de 5 en cada activitat d'avaluació especificada.

BIBLIOGRAFIA:

- Acker, S. *Género y Educación. Reflexiones sociológicas sobre mujeres, enseñanza y feminismo*. Madrid: Narcea, 1995.
- Alemaný, C. *Yo no he jugado nunca con Electro L*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1989.
- Anderson, B.; Zinsser, J. *Historia de las mujeres: una historia propia*. Barcelona: Crítica, 1991, vol. I i II.
- Beneria, L. "Reproducción, producción y división sexual del trabajo." "La globalización de la economía y el trabajo de las mujeres". *Revista Economía y Sociología del trabajo*. Núm. 13-14, 1991.
- Borderías, C.; Carrasco, C.; Alemany, C. *Las mujeres y el trabajo: rupturas conceptuales*. Barcelona: Icaria, 1994.
- Camps, V. *El siglo de las mujeres*. Madrid: Cátedra, 1998.
- Dahlerup, D. (ed.). *The new women's movement. Feminism and political in Europe and the USA*. Sage Publications, Forthcoming, 1986.
- Diversos autors *El feminisme com a mirall a l'escola*. Barcelona: ICE, 1999.
- Diversos autors *Mujer y educación. Educar para la igualdad, educar desde la diferencia*. Barcelona: Graó, 2002.
- Duran, M.A. *Mujer, trabajo y salud*. Madrid: Trotta, 1992.
- Einsentein, Z. *Patriarcado capitalista y feminismo socialista*. México: Siglo XXI, 1980.
- Evans, M. *Introducción al pensamiento feminista contemporáneo*. Madrid: Minerva, 1997.
- Friedan, B. *La fuente de la edad*. Barcelona: Planeta, 1994.
- Fuss, D. *En essència. Feminisme, naturalesa i diferència*. Vic: Eumo Editorial, 2000.
- Hernes, H. *El poder de las mujeres y el estado del bienestar*. Madrid: Vindicación Feminista, 1990.
- Lewis, J. The debat on sex and class. *New Review*, núm. 149, 1985.
- López, I.; Alcalde, A.R. (coords.). *Relaciones de género y desarrollo. Hacia la equidad de la cooperación*. Madrid: Los libros de la catarata, 1999.
- Mackinon, C. *Hacia una teoría feminista del Estado*. Madrid: Cátedra, 1995.
- Miles, M.; Shiva, V. *Ecofeminismo*. Barcelona: Icaria, 1997.
- Moreno, M. *Del silencio a la palabra*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1991.
- Montero, R. *Historias de mujeres*. Madrid: Alfaguara, 1995.
- Muraro R.M; Boff, L. *Femenino e masculino. Uma nova consciência para o encontro das diferenças*. Rio de Janeiro: Sextante, 2002.
- Nash, M. *Mujer, familia y trabajo en España*. Barcelona: Anthropos, 1983.
- Pateman, C. *El contrato sexual*. Barcelona: Anthropos, 1995.
- Piussi, A.M. Bianchi, L. (ed.). *Saber que se sabe*. Barcelona: Icaria, 1996.
- Rambla, X.; Tomé, A. *Una oportunidad para la coeducación: las relaciones entre familia y escuela*. Barcelona: ICE, 1998.
- Showstach, A. (ed.). *Las mujeres y el Estado*. Madrid: Vindicación feminista, 1987.
- Swan, A. *A cargo del estado*. Barcelona: Pomares-Corredor, 1992.
- Tubert, S. *Mujeres sin sombra. Maternidad y tecnología*. Madrid: Siglo XXI, 1991.

Fonaments Històrics de la Catalunya Contemporània (HCCO)

N189

CRÈDITS: 3.

PROFESSORA: Carme SANMARTÍ i ROSET

QUADRIMESTRE: Primer. **Lliure elecció**

HORARI: Dilluns i dimecres de 14 a 15 hores

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén introduir l'estudiant en el coneixement de la història de Catalunya des dels inicis del segle XIX, per tal de familiaritzar-los amb aspectes de caràcter polític, econòmic i cultural.

METODOLOGIA:

El curs consta de classes teòriques i classes pràctiques repartides equilibradament. Les classes teòriques desenvoluparan el contingut previst en el temari mitjançant les explicacions de la professora. Les classes pràctiques es realitzaran a través de textos i material audiovisual.

CONTINGUTS:

- Tema 1. Catalunya en el segle XIX. Introducció: La fi de l'Antic Règim. (1833-1868) Industrials i polítics. La situació agrària. El Romanticisme. (1868-1874) El sexenni revolucionari. La I República. (1874-1898) La restauració borbònica. Anarquisme i moviment obrer. Sorgiment del catalanisme polític.
- Tema 2. Catalunya en el segle XX. (1898-1923) La crisi del sistema de la Restauració. Pèrdua de les colònies d'ultramar. La Setmana Tràgica. L'Assemblea de Parlamentaris. Sindicalisme i pistolisme. L'obra política i cultural de la Mancomunitat. Modernisme i noucentisme.
- Tema 3. Dictadura, II República i Guerra Civil (1923-1939). Catalunya sota la dictadura de Primo de Rivera. La Generalitat Republicana. L'alçament militar i les seves conseqüències. Les avantguardes artístiques.
- Tema 4. El franquisme (1939-1975). La postguerra. Política interior i aïllacionisme internacional. Els canvis en la dècada dels cinquanta i el «desarrollismo» dels seixanta. Crisi i fi de la dictadura. La resistència cultural.

AVALUACIÓ:

Els continguts pràctics s'avaluaràn de manera continuada amb les intervencions a classe i amb el treball realitzat per cada estudiant (40% de la nota final). Un examen a finals del quadrimestre (60% de la nota final), que caldrà aprovar per fer la mitjana amb la nota pràctica, avaluarà els continguts teòrics.

BIBLIOGRAFIA:

- Balcells, Albert. *Historia contemporánea de Cataluña*. Barcelona: Edhasa, 1983.
- Balcells, Albert. *Història del nacionalisme català: Dels orígens als nostres temps*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1992.
- Ferret, Antoni. *Compendi d'història de Catalunya*. Barcelona: Claret, 1995.
- Fontana, Josep. *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*. Barcelona: Ed. 62, 1988.
- Hurtado, V. i altres *Atles d'història de Catalunya*. Barcelona: Ed. 62, 1995.
- Nadal, Joaquim; Wolff, Philippe (dir.). *Història de Catalunya*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1983.
- Riquer, Borja de; Culla, Joan B. *El franquisme i la transició democràtica (1939-1988)*. Barcelona: Ed. 62, 1989.
- Salrach, J.M. (dir.) *Història de Catalunya*. (vol. 6). Barcelona: Salvat, 1984.
- Sobrequés i Callicó, J. ed. *Història contemporània de Catalunya*. Vols I-II. Barcelona: Columna, 1998.
- Termes, Josep. *De la revolució de setembre a la fi de la guerra civil (1868-1939)*. Barcelona: Ed. 62, 1989.

Història de la Ciència: Ciència, Tecnologia i Societat

PROFESSOR: Joaquim PLA i BRUNET

LLIURE ELECCIÓ: 3 crèdits (Bloc I) / 4,5 crèdits (Bloc II)

QUADRIMESTRE: I^r

HORARI: dilluns, de 13 a 14 h / dimarts i dijous, de 13 a 15 h

L'assignatura es divideix en dos blocs complementaris.

Bloc I (3 crèdits): Fonaments metodològics, recursos historiogràfics i orígens de la ciència moderna. (S'imparteix des del 29 de setembre fins al 6 de novembre de 2008)

Bloc II (4,5 crèdits): Ciència i societat: professionalització de la ciència i evolució tecnològica. (S'imparteix des del 10 de novembre de 2008 fins al final del primer quadrimestre)

OBJECTIUS:

- (a) Exposar els orígens i els fonaments de la ciència.
- (b) Analitzar els trets característics que permeten que una disciplina es pugui qualificar com a científica.
- (c) Presentar una visió panoràmica del procés de desenvolupament del coneixement científic i tecnològic.
- (d) Oferir a l'estudiant elements que li permetin de situar la seva activitat acadèmica en relació amb l'evolució del coneixement científic i tècnic.
- (e) Fomentar el pensament raonat, ponderat i crític, amb la intenció d'estimular el gust pel coneixement i la curiositat per saber.

CONTINGUTS:

Bloc I

0. Fonaments metodològics, historiografia i recursos bibliogràfics.

1. Què entenem per ciència? Què distingeix la ciència d'altres formes de coneixement?
2. Ciència antiga i ciència grecoromana.
3. L'activitat científica a l'edat mitjana.

Bloc II

4. Renaixement i Revolució científica del segle XVII.
5. La ciència a la il·lustració. L'enciclopedisme. Ciència, societat i Revolució Industrial.
6. La ciència al segle XIX: professionalització de la ciència. La tecnologia: electricitat, màquines, energia i comunicacions. La ciència en la història del pensament.
7. La ciència al segle XX: activitat i aplicació espectacular i generalitzada de la ciència i de la tecnologia.

AVALUACIÓ:

1. Exposicions a classe, amb un pes que pot variar entre el 20% i el 30% de la nota final.
2. La recensió d'un llibre escollit per l'estudiant, amb una valoració del 20%.
3. Un assaig sobre un tema, amb una valoració del 20%.
4. Un examen global, amb una valoració que pot variar entre el 40% i el 30% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Es comentarà i es donarà en el punt 0 de fonaments metodològics.

Cultura i Civilització Germàniques

Els estudiants de Traducció i Interpretació que han cursat o pensen cursar el Seminari de llengua català-alemany o el Seminari de llengua espanyol-alemany **no** poden escollir aquesta assignatura com a lliure elecció.

N1349

Lliure elecció

CRÈDITS UVIC: 4,5

CRÈDITS ECTS: 4

QUADRIMESTRE: Segon

Aquesta assignatura de campus s'imparteix en alemany i en format semipresencial

PROFESSORS/ES: Lucrecia KEIM

OBJECTIUS:

1. Familiaritzar els estudiants amb la cultura dels països de parla alemanya.
2. Apropar els estudiants a la interpretació dels textos de la cultura d'origen com a productes d'aquesta cultura.
3. Ajudar els estudiants a desenvolupar una actitud crítica enfront els referents culturals en textos que podrien ser encàrrecs de traducció.
4. Oferir als estudiants recursos bàsics de cerca de documentació en aquest àmbit de coneixement.
5. Donar als estudiants pautes per tal de raonar la seva estratègia de resolució de problemes.

MÈTODES DOCENTS:

Es treballarà a partir d'encàrrecs de treball en grup i individualment sota el guiatge del professorat. L'objectiu serà sempre augmentar els coneixements enciclopèdics i desenvolupar un esperit crític davant els textos analitzant els referents culturals. Els encàrrecs de treball aniran acompanyats d'una reflexió sobre la feina feta. Finalment s'haurà de preparar un portafoli que reflecteixi el progrés en l'adquisició de competències.

PROGRAMA:

1. Definició de referents culturals. Traducció i referents culturals.
2. Geografia física i política. Traducció de topònims.
2. Esdeveniments històrics clau. Referències culturals intertextuals.
3. Introducció als recursos econòmics. Aspectes contrastius.
4. Aspectes de la realitat social, política i econòmica. Contrastació de sistemes socials. La realitat darrera del text.
5. Rituals i costums. Traducció de referents culturals.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà contínua i final en base a un portafoli. El portafoli s'anirà preparant durant el quadrimestre i inclourà una part de reflexió i una part de documentació. La participació activa a les classes també serà avaluada. S'hauran de preparar textos, fer treball de recerca i presentacions.

BIBLIOGRAFIA:

Griesbach, H. *Aktuell und interessant*. München: Langenscheidt, 1990.

Luscher, R. *Deutschland nach der Wende*. München: Verlag für Deutsch, 1994.

www.goethe.de/materialien/landeskunde www.dhm.de/lemo/home.html

Cultura i Civilització Anglosaxones

Els estudiants de Traducció i Interpretació que han cursat o pensen cursar el Seminari de llengua català-anglès o el Seminari de llengua espanyol-anglès **no** poden escollir aquesta assignatura com a lliure elecció.

N1339

Lliure elecció

CRÈDITS UVIC: 4,5

CRÈDITS ECTS: 4

QUADRIMESTRE: Segon

Aquesta assignatura de campus s'imparteix en anglès i en format semipresencial

PROFESSORS/ES: Ronald PUPPO

OBJECTIUS:

- Familiaritzar-se amb aspectes clau de diverses societats angloparlants actuals i les fites cabdals de la civilització i cultura anglosaxona.
- Conèixer algunes de les obres literàries i dels documents polítics més representatius d'aquesta trajectòria.
- Conèixer a grans trets l'evolució de la llengua anglesa i les influències que l'han plasmat.
- Potenciar l'anglès com a llengua vehicular d'estudi.

MÈTODES DOCENTS:

Atesa la gran envergadura dels continguts de l'assignatura, s'hi farà una aproximació temàtica que fa possible: examinar alguns esdeveniments i tendències més rellevants, contemplar-ne els aspectes universals/particulars, i descobrir i/o cultivar un sentit d'apreciació crític no només envers la civilització anglosaxona sinó també envers la pròpia.

PROGRAMA:

- Els Estats Units d'Amèrica, avui
- La República d'Irlanda
- La Gran Bretanya, avui
- Els orígens i el desenvolupament de la civilització anglesa
- L'època de l'Anglès Mitjà. L'Anglaterra dels Tudor i dels Stuart

AVALUACIÓ:

La nota s'obté amb la redacció de quatre (4) exercicis escrits (tres de caràcter individual i un en grup) sobre textos relacionats amb el temari i, a més, l'estudiant realitzarà un examen parcial i un examen final, en cada un dels quals redactarà dos (2) assaigs (350-400 paraules mínim cada assaig).

BIBLIOGRAFIA:

- Bailyn et al. (ed.). *The Great Republic: A History of the American People*. Little, Brown & Co., 1986.
- Kearney, H. *The British Isles: A History of Four Nations*. Cambridge: 1989.
- Hussey, Gemma. *Ireland today: anatomy of a changing state*. Dublin: Townhouse / Viking, 1993.
- May It Please the Court: The most Significant Oral Arguments Made Before the Supreme Court since 1955*. Peter Irons and Stephanie Guitton (ed.). The New Press: 1993.
- Pyles, T. *The Origins and Development of the English Language*. Harcourt, 1972.

Cultura i Civilització Francòfones

Els estudiants de Traducció i Interpretació que han cursat o pensen cursar el Seminari de llengua català-francès o el Seminari de llengua espanyol-francès **no** poden escollir aquesta assignatura com a lliure elecció.

N1359

Lliure elecció

CRÈDITS UVIC: 4,5

CRÈDITS ECTS: 4

QUADRIMESTRE: Segon

Aquesta assignatura de campus s'imparteix en francès i en format semipresencial

PROFESSORS/ES: Claude CARCENAC

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura té l'objectiu d'oferir una visió panoràmica actual de França i dels països francòfons. Aquesta aproximació imposa una diversificació dels objectes d'estudi, tant sociològics, com històrics, polítics, etc.

MÈTODES DOCENTS:

El fil conductor està constituït per un recull de textos. Tot i això, segon els interessos de l'alumnat, s'aprofundirà en alguns temes concrets. S'exigirà una participació activa, com també una reflexió pròpia sobre els continguts de l'assignatura.

PROGRAMA:

1. França, la seva organització territorial administrativa i institucional.
Els DOM-TOM.
2. Els personatges històrics convertits en mites.
3. La llengua com a element d'unió i d'expressió. La francofonia.
4. Els grans debats de la França d'avui dia.

AVALUACIÓ:

Durant el curs, cada estudiant participarà en una exposició oral que constituirà el 40% de la nota final. El 60% restant resultarà de l'examen escrit final que avaluarà els coneixements adquirits durant el semestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Fauré Christine *Mai 68, jour et nuit*, Découvertes Gallimard, 1998.
Gillieth, Pierre B.A-B.A *Gaulois*, Pardès, 2005.
Hagège, C. *Le souffle de la langue. Voies et destins des parlers d'Europe*. Paris: Odile Jacob, 1992.
Julaud, Jean-Joseph *L'Histoire de France pour les Nuls*, First édition. 2004.
L'état de la France, édition 2005-2006, Paris: La Découverte, 2005.
Mauchamp, Nelly. *La France de toujours*, Cle International, 1987.
Monnerie, A. *La France aux cents visages*, FLE, 1996.
«Napoléon et son mythe. Vérités et mensonges» *Notre Histoire* n° 218, février 2004.
Pastoureau, Michel, *Les emblèmes de la France*, Editions Bonneton, 1998.
Rémond, R. *Introduction à l'histoire de notre temps*. 3 vol. Points Histoire. Paris: Seuil, 1974.
Ross, Steele, *Civilisation progressive du français*, Cle International, 2002.
«France 2005. Portrait d'une société» *Sciences Humaines*, n° 50 septembre-octobre 2005.
Walter, H. *Le français dans tous les sens*. Paris: Robert Laffont, 1988.